POLIROM

Georges
SIMENON

Prima anchetă a lui Maigret

Maigret

Georges Simenon

Prima anchetă a lui Maigret

Seria MAIGRET

Georges Simenon, La première enquête de Maigret, 1949

Traducere de Nicolae Constantinescu

POLIROM
2007

Capitolul 1

DEPOZIŢIA UNUI FLAUTIST

O balustradă neagră împărţea încăperea în două. În partea rezervată publicului se afla doar o bancă fără spătar, vopsită şi ea în negru, rezemată de peretele spoit cu var alb şi acoperit de afişe administrative. De cealaltă parte se înşirau pupitre, călimări, dulapuri pline-vârf cu registre imense, şi ele negre, astfel că toate erau aici în alb şi negru. Şi mai puteai vedea înălţându-se pe o placă de tablă o sobă de tuci, cum nu mai întâlneşti azi decât prin gările micilor oraşe, o sobă al cărei burlan mai întâi urca spre tavan şi apoi o cotea, străbătând toată încăperea înainte de a dispărea în perete.

Agentul cu obrazul de copil, care-şi descheiase nasturii uniformei şi încerca să adoarmă, se numea Lecoeur.

Orologiul încercuit cu negru arăta orele 1 şi 25. Din când în când, becul – singurul bec cu gaz aprins – pâlpâia. Şi tot numai din când în când soba, fără vreun motiv aparent, pornea să duduie.

Afară, pocniturile de petarde, din ce în ce mai rare, cântecul vreunui beţiv sau trecerea unui cupeu pe strada care cobora în pantă mai tulburau niţel liniştea nopţii.

În faţa pupitrului din stânga, secretarul comisariatului cartierului Saint-Georges mişca buzele, ca un şcolar, aplecat asupra unei cărţi care tocmai apăruse: *„Curs despre semnalmentele descriptive (Portret vorbitor) pentru uzul ofiţerilor şi inspectorilor de poliţie*”.

Pe pagina de gardă, o mână iscălise apăsat cu cerneală violetă: J. Maigret.

Tânărul secretar al comisariatului se ridicase de trei ori de la căderea nopţii, ca să mai aţâţe focul: el va păstra de altfel nostalgia acestei sobe toată viaţa – şi cândva la Quai des Orfevres o va regăsi – pe asta sau una asemănătoare – iar mai târziu, când în localurile poliţiei judiciare se va fi instalat încălzirea centrală, comisarul divizionar Maigret, şef al Brigăzii speciale, va izbuti s-o păstreze în biroul său.

Era prin 15 aprilie 1913. Poliţia judiciară nu se numea încă astfel, ci „Siguranţa”. Un suveran străin debarcase în dimineaţa aceea cu mare pompă la gara din Longchamps, întâmpinat fiind de preşedintele Republicii. Landourile oficiale, flancate de gărzile republicane în mare ţinută, defilaseră pe Avenue du Bois şi pe Champs-Elysees între două şiruri de oameni şi drapele. A urmat apoi o mare serată la Operă, un foc de artificii, cortegii, şi-acum rumoarea stârnită de petrecerile populare abia începea să se potolească.

Poliţia era istovită. Cu toate măsurile luate, cu toate arestările preventive, cu toate acordurile încheiate cu diverse personaje mai umile sau mai puţin periculoase, oamenii se temeau ca până la sfârşit vreun anarhist să n-arunce o bombă.

Maigret şi agentul Lecoeur erau singuri, la orele 1 jumătate dimineaţa, în localul comisariatului de poliţie din cartierul Saint-Georges, de pe liniştita stradă la Rochefoucauld.

Amândoi ridicară capul auzind zgomot de paşi repezi pe trotuar. Uşa se deschise. Un tânăr gâfâind, privi în jurul lui, orbit de lumina becului cu gaz.

— Domnul comisar? întrebă el cu sufletul la gură.

— Sunt secretarul lui – zise Maigret fără a se ridica de pe scaun.

Încă nu ştia că, de fapt, în clipa aceea îşi începea prima sa anchetă.

Bărbatul era blond, subţire, cu ochi albaştri, cu obraji trandafirii. Purta deasupra hainei negre un pardesiu de culoarea masticului, în mână ţinea o pălărie melon, în timp ce cu cealaltă îşi pipăia din când în când nasul umflat.

— Te-a atacat vreun derbedeu?

— Nu. Am încercat să salvez o femeie care striga după ajutor.

— Pe stradă?

— Într-o casă boierească de pe strada Chaptal. Cred că aţi face bine să veniţi imediat. M-au dat pe uşă afară.

— Cine?

— Un soi de valet sau portar, nu m-am lămurit.

— Nu crezi că ar fi bine să începi cu începutul? Ce-ai căutat pe strada Chaptal?

— Veneam de la lucru. Numele meu este Justin Miriard. Sunt al doilea flautist la Concertele Lamoureux, dar seara cânt la *Braseria Clichy*, pe bulevardul *Clichy*. Locuiesc pe strada d'Enghien, vizavi de *Petit Parisien*. Veneam pe strada Bellu, apoi am luat-o pe strada Chaptal, ca-n fiecare noapte.

Maigret – secretar conştiincios – îşi lua note.

— Spre mijlocul străzii, care-i aproape întotdeauna pustie, am observat un automobil staţionând, dar cu motorul în funcţiune. Un Dion-Bouton. La volan se afla un bărbat cu o haină de căprioară gri şi obrazul acoperit aproape în întregime de nişte ochelari uriaşi. Când am ajuns aproape în dreptul lui s-a deschis o fereastră la etajul II.

— Ai notat numărul casei!

— 17 bis. E o casă boierească, cu o poartă mare pentru trăsuri. Toate celelalte ferestre erau întunecate.

Numai fereastra a doua, socotind de la stânga, era luminată, fereastra care s-a deschis. Am ridicat capul. Am întrezărit o siluetă de femeie care s-a aplecat o clipită în afară şi a strigat: „Ajutor!!”

— Ce-ai făcut atunci?

— Stai puţin… Cineva, care era în cameră, a tras-o probabil înapoi. În aceeaşi clipă s-a auzit o împuşcătură. M-am întors spre maşina pe care tocmai o depăşisem, dar automobilul a pornit-o brusc.

— Eşti sigur că ce-ai auzit nu era cumva zgomotul motorului?

— Sunt sigur… M-am repezit la poartă şi am sunat.

— Erai singur?

— Da.

— Înarmat?

— Nu.

— Şi ce-aveai de gând să faci?

— Dar…

Întrebarea îl zăpăci într-atât pe flautist, că nu găsi nimic să răspundă. Dacă n-ar fi avut mustaţă şi câteva fire în barbă, i-ai fi dat 16 ani.

— Vecinii n-au auzit nimic?

— Se pare că nu.

— Şi s-a deschis?

— Da, dar cam târziu. Am sunat cel puţin de trei ori. Apoi am început să izbesc cu picioarele în uşă. În sfârşit, am auzit paşi, cineva a ridicat un lanţ, a tras un zăvor. Nu era lumină la intrare, dar în faţa casei există un felinar cu gaz.

Ora 1 şi 47. Flautistul arunca din când în când priviri neliniştite înspre orologiu.

— Un tip înalt în haină neagră de majordom m-a întrebat ce doresc.

— Era complet îmbrăcat?

— Bineînţeles.

— Cu pantaloni şi cravată?

— Da.

— Şi totuşi casa nu era luminată?

— Numai odaia de la etajul II.

— Ce i-ai spus?

— Nu mai ţin minte. Voiam să intru.

— Pentru ce?

— Ca să văd ce se-ntâmplă. Majordomul mi-a barat însă calea, i-am vorbit de femeia care strigase la geam.

— Părea stingherit?

— M-a privit aspru, fără să-mi răspundă nimic. Şi mă îmbrâncea afară.

— Şi pe urmă?

— A mormăit ceva cum că aş fi visat, că sunt beat, nu mai ştiu exact, apoi s-a auzit o voce, care părea că vine de la etajul I.

— Ce spunea?

— *Grăbeşte-te, Louis*.

— Şi pe urmă?

— M-a îmbrâncit şi mai tare şi, cum am încercat să protestez, mi-a dat un pumn în obraz. M-am trezit pe trotuar, în faţa porţii încuiate.

— La etajul II mai era lumină?

— Nu.

— Automobilul nu se întorsese oare între timp?

— Nu… Acum, n-ar fi poate mai bine să mergem acolo?

— Să mergem? Ai cumva de gând să mergi cu mine?

Era în acelaşi timp şi comic şi înduioşător contrastul între fragilitatea cam feminină a flautistului şi aerul său hotărât.

— Dar n-am primit un pumn în obraz?! De altfel fac plângere.

— Adevărat. E dreptul dumitale.

— De asta însă ar fi mai nimerit să ne ocupăm mai târziu. N-am dreptate?

— Parcă ziceai că numărul casei este…

— 17 bis.

Maigret se încruntă, căci adresa îi reamintea vag ceva cunoscut. Scoase un registru din dulap, îl frunzări şi citi numele; lectura îl făcu să se încrunte şi mai mult.

Era în haine de seară. Mai mult, era în primele sale haine de seară. O adresă primită cu câteva zile în urmă atrăgea atenţia tuturor funcţionarilor poliţiei să se îmbrace în ţinută de gală cu prilejul vizitei regale, pentru că oricare dintre ei putea fi chemat la un moment dat printre personalităţile oficiale.

Pardesiul – cumpărat de gata şi tot de culoarea masticului – semăna leit cu al lui Justin Minard.

— Vino! Lecoeur, dacă mă caută cineva, spune că mă înapoiez.

Era oarecum impresionat. Numele pe care-l citise în registru nu era dintre acelea care puteau să-l liniştească.

Avea 26 de ani şi era însurat abia de 5 luni. De când intrase în poliţie, cu patru ani în urmă, trecuse prin serviciile cele mai umile: „Străzile”, „Gările”, „Marile magazine”, şi cam de vreun an devenise secretarul comisariatului din cartierul Saint-Georges.

Or, numele cel mai faimos din tot cartierul era fără îndoială al locatarilor de pe strada Chaptal numărul 17 bis.

Gendreau – Balthazar. Cafeaua Balthazar. Numele acesta se lăfăia, vopsit cu litere mari şi întunecate, pe toate culoarele metroului. Iar pe stradă camioanele casei Balthazar, trase de patru cai cu harnaşamente splendide, făceau parte într-un fel din peisajul parizian.

Maigret consuma cafea Balthazar. Şi când trecea pe Avenue de l’Opera nu pierdea niciodată prilejul, ajuns

la o oarecare apropiere de magazinul unui armurier, să tragă adânc în piept mirosul îmbietor care venea de la cafeaua ce se prăjea în vitrinele magazinului Balthazar.

Noaptea era luminoasă şi rece. Nu se zărea ţipenie de om pe strada ce cobora în pantă şi nici vreun cupeu nu se-arăta în preajmă. Maigret pe vremea aceea era aproape tot atât de slab ca şi flautistul, astfel încât, în timp ce înaintau, păreau doi adolescenţi jigăriţi.

— Presupun că n-ai băut!

— Nu beau niciodată. Medicul m-a oprit.

— Eşti sigur că ai văzut o fereastră care s-a deschis?

— Sunt absolut sigur.

Era prima dată când Maigret încerca să zboare cu aripile sale. Până atunci nu făcuse decât să-l însoţească pe şeful său, domnul Le Bret, cel mai modern dintre comisarii Parisului, în câteva descinderi, printre care la vreo patru constatări de adulter.

Strada Chaptal era tot atât de pustie ca şi strada La Rochefoucauld. Nu se zărea nici o lumină în casa familiei Gendreau-Balthazar, una din cele mai frumoase clădiri din cartier.

— Spuneai că ai văzut un automobil.

— Da, chiar aici. Nu chiar aici. Nu chiar în faţa porţii. Un pic mai sus.

Maigret, care avea capul plin de teorii noi-nouţe despre „mărturie”, aprinse un chibrit-lumânare şi se aplecă întru cercetarea pavajului de lemn.

— Vedeţi! exclamă muzicianul triumfător, arătând o băltoacă de ulei negricios.

— Vino. Deşi n-am impresia că e tocmai bine să mă însoţeşti.

— Dar eu sunt omul care a fost lovit!

Erau totuşi oarecari motive de spaimă. Ridicând mâna să apese pe butonul soneriei, Maigret simţea că i

se strânge inima şi se gândea pe ce lege s-ar putea sprijini. Mandat n-avea. În afară de asta, era în toiul nopţii. Putea să vorbească de flagrant delict atunci când singura dovadă era nasul umflat al flautistului?

Asemeni flautistului, trebui să sune de trei ori. În schimb fu scutit de a izbi cu picioarele în uşă, întrucât până la urmă o voce întrebă dinăuntru:

— Ce s-a întâmplat?

— Poliţia! rosti el cu o voce cam incertă.

— O clipă, vă rog. Mă duc să caut cheia.

Se auzi un zgomot în vestibul. Locuinţa avea lumină electrică. Apoi trebuiră să aştepte o bună bucată de timp.

— El este – şuieră muzicantul care recunoscuse vocea. Apoi urmă lanţul, zăvorul, şi apăru un obraz ce părea adormit şi o privire care după ce alunecă asupra lui Maigret, se opri pe chipul lui Justin Minard.

— L-aţi prins! spuse individul. Bănuiesc că a mai încercat şi în altă parte.

— Ne daţi voie să intrăm?

— Mă rog, dacă socotiţi că e neapărată nevoie. V-aş ruga să nu faceţi zgomot, ca să nu trezim toată casa. Pe-aici.

La stânga, după ce urcă trei trepte de marmură, se vedea o uşă de sticlă cu două canaturi, dând într-un hol cu coloane. Era pentru prima dată în viaţa sa când Maigret pătrundea într-un interior atât de somptuos, care prin proporţiile sale sugera măreţia unui minister.

— Numele dumitale este Louis?

— De unde ştiţi?

Şi Louis împinse o uşă care dădea nu în saloane, ci într-un fel de oficiu. Majordomul nu era îmbrăcat în haina de valet. Părea că abia se dăduse jos din pat, că îşi trăsese în grabă mare un pantalon şi o cămaşă de noapte albă cu gulerul brodat în roşu.

— Domnul Gendreau-Balthazar e aici?
— Care dintre ei? Tatăl sau fiul?
— Tatăl.
— Domnul Felicien nu a venit încă; cât despre domnul Richard fiul, trebuie să se fi culcat demult... Acum vreo jumătate de oră şi mai bine beţivul ăsta...
Louis era înalt şi solid. Părea să aibă cam vreo 45 de ani, bărbia rasă dădea în albăstrui, ochii erau întunecaţi foarte şi sprâncenele negre, neobişnuit de stufoase.
Maigret, după ce înghiţi în sec, începu cu senzaţia omului care se aruncă orbeşte în apă:
— Aş dori să vorbesc cu domnul Richard.
— Doriţi să-l trezesc?
— Întocmai.
— Sunteţi bun să-mi daţi legitimaţia dumneavoastră? Maigret îi întinse legitimaţia de la Prefectura de Poliţie.
— Sunteţi de mult în cartier?
— De zece luni.
— Şi lucraţi la comisariatul Saint-Georges?
— Exact.
— Atunci îl cunoaşteţi pe domnul Le Bret!
— E şeful meu.
Louis spuse atunci cu o indiferenţă falsă, care ascundea ameninţări limpezi:
— Şi eu îl cunosc. Am onoarea să-l servesc ori de câte ori vine să ia dejunul sau dineul la noi.
Lăsă să treacă apoi câteva secunde, privind în neant.
— Va să zică doriţi totuşi să-l trezesc pe domnul Richard?
— Da.
— Aveţi cumva... vreun mandat?
— Nu.

— Foarte bine. Vă rog să aşteptaţi puţin.

Înainte de a se îndepărta, deschise un dulap şi luă un plastron scrobit, un guler şi o cravată neagră. Apoi îşi îmbrăcă haina care era agăţată într-un cui.

Nu exista decât un singur scaun în oficiu. Nici Maigret, nici Justin Minard nu se aşezară. Linişte peste tot. Casa zăcea scufundată în penumbră. Domnea o atmosferă solemnă de-a dreptul impresionantă.

În acest răstimp Maigret scoase de două ori ceasornicul din buzunar. Trecură douăzeci de minute şi Louis reveni tot atât de scorţos.

— Dacă binevoiţi să mă urmaţi…

Minard vru să se ia după Maigret, dar valetul se răsuci:

— Dumneata nu. Afară doar dacă nu eşti şi dumneata de la poliţie…

Maigret încercă atunci o senzaţie ridicolă. I se păru o laşitate din parte-i să-l lase pe flautistul cel palid aşa, în părăsire. Oficiul acesta cu lemnăria întunecată îi apăru o clipă asemeni unei celule şi parcă-l vedea pe valetul cu bărbia albăstruie întorcându-se aici ca să se năpustească asupra victimei sale.

Urmându-l pe Louis, traversă holul cu coloane şi urcă o scară acoperită cu un covor roşu închis. Sus erau aprinse numai câteva lămpi cu filamente gălbui, lăsând în jur mari zone întunecate. O uşă ce dădea pe palierul etajului I era deschisă. În cadrul ei apăru un bărbat îmbrăcat în halat.

— Mi s-a spus că doriţi să-mi vorbiţi! Poftiţi, vă rog. Louis, lasă-ne singuri.

Camera servea în acelaşi timp de salon şi birou, avea pereţii îmbrăcaţi în piele şi peste tot plutea o aromă de havană şi de parfum necunoscut lui Maigret. O uşă întredeschisă dădea spre dormitor, unde se putea vedea, desfăcut, un pat cu baldachin.

Richard Gendreau-Balthazar era în pijama sub halat, în picioarele goale purta papuci din piele de Rusia.

Părea să aibă la vreo 30 de ani. Era brun, şi chipul său ar fi părut banal dacă n-ar fi avut nasul strâmb.

— Louis mi-a spus că lucraţi la comisariatul cartierului.

Deschise o cutie gravată plină cu ţigări şi o împinse spre vizitatorul său, care refuză.

— Nu fumezi?

— Numai pipă.

— Nu te invit să fumezi aici, pentru că am oroare de fumul de pipă. Presupun că înainte de a veni aici ai telefonat prietenului meu Le Bret!

— Nu.

— A! Te rog să mă ierţi, însă nu prea sunt la curent cu metodele folosite în meseria dumitale. Le Bret vine deseori pe la noi, mă grăbesc să ţi-o spun, dar nu în calitate de comisar. Pare atât de puţin comisar, de altfel! E o persoană cu adevărat bine, iar nevastă-sa e încântătoare. Să ne întoarcem însă la oile noastre. Cât e ceasul?

Se prefăcu că-şi caută ceasornicul. Maigret scoase din buzunar un ceas mare de argint.

— Două şi douăzeci şi cinci.

— În anotimpul ăsta se crapă de ziuă cam pe la cinci, nu-i aşa? Asta o ştiu pentru că mi se întâmplă să călăresc în Bois de Boulogne, devreme, în zori. Îmi închipuiam că domiciliul cetăţenilor este inviolabil de la apus şi până la răsăritul soarelui.

— Aşa este, însă…

Gazda îl întrerupse pe Maigret:

— Observă, te rog, că nu vorbesc despre asta decât ca să-ţi amintesc nişte realităţi. Eşti tânăr, şi fără îndoială, tânăr şi-n meserie. Ai avut norocul să nimereşti peste un prieten al şefului dumitale. În sfârşit, bănuiesc

că ai motive serioase ca să intri aşa cum ai intrat în această casă. Louis mi-a spus câte ceva. Poate că individul pe care l-a dat el afară e primejdios? Dar chiar şi în acest caz, dragă prietene, ai fi putut aştepta până dimineaţa. Nu crezi? Ia loc, te rog.

Gazda însă nu se aşează, ci se plimba de colo până colo, scoţând rotocoale de fum din ţigareta egipteană cu capăt aurit.

— Acum că ţi-am dat mica lecţie pe care o meritai, spune-mi ce doreşti să ştii.

— Cine locuieşte în camera de la etajul de deasupra?

— Poftim?

— Iertaţi-mă. Ştiu că nu sunteţi obligat să-mi răspundeţi… cel puţin deocamdată.

— Obligat?… repetă Richard cu mirare fără de sfârşit.

Maigret, ale cărui urechi ardeau ca focul, continuă:

— S-a tras un foc de armă noaptea asta într-o cameră.

— Stai… stai… Sper că eşti în toate minţile nu? S-a petrecut mult în noaptea asta, totuşi, presupun că n-ai băut peste măsură!

Se auziră paşi pe scară. Uşa rămăsese deschisă şi Maigret văzu o siluetă nouă profilându-se pe palier, o siluetă care părea coborâtă de pe coperta revistei „La Vie Parisienne”.

Noul venit purta haine de seară, pelerină şi joben. Era slab şi bătrân, iar mustăţile subţiri cu vârfurile răsucite se vedea bine că erau cănite.

Stătea în picioare, în pragul uşii, şovăitor, mirat, poate chiar speriat.

— Intră, tată. Cred că o să te distrezi de minune. Domnul aici de faţă este unul din funcţionarii lui Le Bret…

Ciudat. Felicien Gendreau-Balthazar, tatăl, nu părea să fie beat şi totuşi era în el ceva tulbure, nesigur, ca o legănare de fluture.

— L-ai văzut pe Louis? urmă fiul său.

— E jos cu cineva.

— Tocmai asta e. Adineauri, un beţiv – doar dacă n-o fi cumva un nebun evadat de la Villeneuf – aproape că a spart poarta. Louis a coborât şi abia a reuşit să-l împiedice să intre. Acum, domnul…

Aşteptă cu un aer întrebător.

— Maigret.

— Domnul Maigret, care este secretarul prietenului nostru Le Bret, s-a deplasat până aici ca să mă întrebe… de fapt, ce vrei să ştii?

— Cine locuieşte în camera a cărei ferestră este a doua din stânga, deasupra noastră.

I se păru că bătrânul e neliniştit. Bizară neliniştе. De altfel, de când venise, tatăl îşi privea fiul cu un soi de teamă, de supunere. Parcă nici nu îndrăznea să deschidă gura. Ai fi zis că aşteaptă ca Richard să-i dea voie.

— Sora mea – răspunse până la urmă acesta. Acum eşti lămurit.

— Dânsa se află în casă acum?

Maigret nu-l privea pe fiu, ci pe tată. Dar şi de data asta răspunse tot fiul.

— Nu. E la Anseval.

— Poftim?

— La castelul nostru, castelul d’Anseval, lângă Pouilly sur Louire. În Nievre.

— Aşadar odaia e goală?

— Am toate motivele s-o cred. Adăugă cu ironie:

— Vrei cumva să verifici? Te însoţesc. Aşadar, mâine îl voi putea felicita pe amicul nostru Le Bret pentru zelul subalternilor săi. Urmează-mă, te rog.

Spre mirarea lui Maigret, îi urma şi tatăl, însă cu

vădită timiditate.

— Asta-i camera despre care vorbeai. Noroc că nu e închisă cu cheia.

Răsuci comutatorul. Mobilele din dormitor erau din lemn alb lăcuit, pereţii tapisaţi cu mătase bleu. O uşă laterală dădea într-un budoar şi toate erau în ordine, fiecare lucru părând la locul său.

— Şi-acum cercetează, te implor. Sora mea va fi încântată să afle că poliţia şi-a vârât labele în lucrurile ei.

Fără a-şi pierde cumpătul, Maigret se duse la fereastră. Perdelele groase erau dintr-o mătase albastră mai închisă la culoare decât tapiţeria pereţilor. Le desfăcu, dădu peste un voal din tul, care trebuia să cearnă lumina zilei şi observă că un colţ al voalului era prins în fereastră.

— Presupun – zise el – că astă-seară n-a intrat nimeni aici.

— Poate doar una din cameriste.

— Sunt mai multe?

— Bineînţeles! răspunse Richard sarcastic. Sunt două: Germaine şi Marie. Mai e şi o bucătăreasă, nevasta lui Louis. Avem şi o lenjereasă. Aceasta, însă, fiind măritată, vine dimineaţa şi pleacă seara.

Felicien Gendreau-tatăl continua să-i privească când pe unul, când pe celălalt.

— Despre ce e vorba? întrebă el, după ce-şi drese glasul.

— Habar n-am. Întreabă-l pe domnul Maigret.

— Cineva care a trecut pe la 1 şi jumătate prin faţa casei a auzit această fereastră deschizându-se brusc. Omul a ridicat capul şi a zărit o femeie care striga înnebunită după ajutor.

Maigret observă cum mâna tatălui se încleştează pe măciulia de aur a bastonului.

— Şi mai departe? întrebă Richard.

— Femeia a fost smulsă de la fereastră. În aceeaşi clipă s-a auzit o împuşcătură.

— Zău?

Tânărul Gendreau privea în jurul său cu îngrijorare teatrală, prefăcându-se că cercetează urme de gloanţe în perete.

— Ceea ce mă uimeşte, domnule Maigret – Maigret, nu-i aşa? – este că fiind vorba de o acuzaţie atât de gravă, n-ai găsit de cuviinţă să-ţi încunoştinţezi şefii. Te-ai grăbit să dai buzna aici cam repejor, mi se pare. Măcar întâi ai luat ceva informaţii despre trecătorul dumitale cu imaginaţia atât de bogată?

— E jos, în oficiu.

— Sunt încântat să-l ştiu sub acoperişul meu! Aşadar, nu numai că te-ai introdus aici în plină noapte, nesocotind astfel legile care apără libertatea cetăţenilor, dar ai mai adus cu dumneata un individ pe care ei îl socotesc cel puţin dubios. Totuşi, dacă tot ai venit şi pentru ca mâine să poţi înainta un raport complet prietenului nostru Le Bret, te rog să faci toate constatările de rigoare. Bănuiesc că vrei să te asiguri că patul n-a fost folosit azi-noapte?

Smulse cuvertura de satin de pe pat şi descoperi cearşafurile fără o cută, precum şi o pernă, la rându-i, neatinsă.

— Scotoceşte, te rog. Adulmecă prin toate colţurile. Sper că te-ai înarmat cu o lupă!

— Nu e nevoie.

— Scuză-mă. În afară de Le Bret, n-am avut onoarea să cunosc poliţia decât prin mijlocirea romanelor. S-a tras, zici? Poate există un cadavru pe undeva? Hai cu mine. Să-l căutăm împreună! În dulapul ăsta, de pildă. Cine ştie!

Îl deschise: doar rochii agăţate pe umeraşe.

— Sau aici! Sunt pantofii Lisei. E nebună după

pantofi, după cum vezi. Să trecem în budoar...

Era încrâncenat şi din ce în ce mai batjocoritor.

— Uşa asta? Stă încuiată de la moartea mamei. Dar se poate intra în apartament prin coridor. Hai, vino! Ba da! Te rog...

A fost o jumătate de oră de coşmar. Maigret nu putea face altceva decât să se supună. Pentru că Richard îi dădea pur şi simplu ordine. În plus, prezenţa, după ei, a bătrânului Gendreau-Balthazar, cu jobenul pe cap, pelerina pe umeri şi bastonul cu măciulia de aur în mână, dădea peregrinării prin palat un aer fantasmagoric.

— Nu, nu coborâm încă. Uiţi că mai este un etaj. Sus la mansardă, unde dorm slugile.

Becurile de pe coridor n-aveau abajururi. Plafonul oblic. Richard bătea în uşi, să le spargă:

— Deschide, Germaine. Da, da! Nu contează că eşti în cămaşă. Poliţia!

O fată cam dolofană, nişte ochi cârpiţi de somn, un miros antipatic, un pat îmbibat de sudoare, un pieptene plin de păr pe toaletă.

— Ai auzit vreo împuşcătură?

— O ce?

— Când te-ai culcat?

— M-am urcat în cameră la 10.

— Şi n-ai auzit nimic?

Richard era acela care punea întrebările.

— Următoarea!... Deschide, Marie. Nu, mititico, n-are nici o importanţă!...

O puştoaică de 16 ani, care-şi aruncase o haină verde peste cămaşă şi tremura toată.

— Ai auzit vreo împuşcătură?

Ea îi privea pe Richard şi pe Maigret cu ochii holbaţi de groază.

— Dormi de mult?

— Nu ştiu.

— N-ai auzit nimic?

— Nu. De ce? Ce se întâmplă?

— Ai vreo întrebare de pus, domnule Maigret?

— Aş vrea s-o întreb din ce loc e.

— De unde ai venit, Marie?

— De la Anseval.

— Şi Germaine?

— Tot de la Anseval.

— Şi Louis?

— Tot de la Anseval, domnule Maigret – răspunse Richard ironic. După cum bag de seamă, ignorezi faptul că cei care posedă un castel la ţară obişnuiesc să-şi aducă slugile de-acolo.

— Uşa următoare?

— E camera doamnei Louis.

— Soţul ei doarme tot acolo?

— Nu, doarme jos, la intrare.

Doamna Louis zăbovi ceva mai mult până să deschidă. Era mică, negricioasă, grasă foarte şi cu privirea neîncrezătoare.

— N-aveţi de gând să terminaţi odată cu gălăgia asta? Unde-i Louis?

— Jos. Spune-mi, ai auzit vreo împuşcătură?

Mai că îi dădu pe uşă afară, mormăind cuvinte furibunde. Şi se deschideau mereu uşi, care dădeau în odăi goale, în cămări, în mansarde. Maigret nu fu scutit nici de pod, şi trebui să mai coboare o dată la etajul întâi întru vizitarea apartamentelor ocupate de tată şi fiu.

— Au mai rămas saloanele. Ba da! Ţin foarte mult! Aprinse candelabrul cel mare: clinchet de cristale.

— Nici un cadavru? Nici un rănit? Ai văzut totul? Nu vrei să cobori şi în pivniţă? Îţi atrag atenţia că e ora trei şi un sfert.

Deschise uşa oficiului. Justin Minard şedea pe-un scaun în vreme ce Louis, în picioare, părea că-l păzeşte

ca pe un prizonier.

— Ăsta-i tânărul cu împuşcătura? Sunt foarte fericit că i-am văzut mutra. Interesantă. Iar acum, domnule Maigret, nădăjduiesc că am dreptul să mă plâng pentru denunţ calomnios şi tentativă de violare de domiciliu.

— Da, aveţi dreptul.

— Vă doresc noapte bună. Louis, condu pe domnii. Bătrânul Gendreau deschise gura, dar nu zise nimic. Cât despre Maigret, abia dacă izbuti să articuleze:

— Vă mulţumesc.

Louis îi urmă, închizând după ei poarta cea grea.

Acum erau singuri, descumpăniţi, puţin neliniştiţi, pe trotuar şi Maigret se întoarse – instinctiv spre băltoaca de ulei de pe caldarâm, ca şi cum ar fi vrut să se agaţe de ceva concret.

— Ştiţi, vă jur că n-am băut.

— Te cred.

— Şi nici nebun nu sunt.

— Sunt sigur că nu eşti.

— S-ar putea să aveţi neplăceri? Am auzit parcă…

În noaptea aceea Maigret îmbrăcase pentru prima oară hainele de seară, care-l strângeau niţel la subţiori.

Capitolul 2
RICHARD A MINŢIT

La nouă fără zece, o doamnă Maigret surâzătoare, care împrăştia un miros plăcut de proaspăt şi de săpun, trase perdelele, lăsând să pătrundă în cameră un soare vesel. Se măritase nu de prea multă vreme şi nu se obişnuise încă cu mutra unui bărbat dormind, nici cu vârfurile răsucite ale mustăţilor roşcate care fremătau, nici cu fruntea încruntată subit când îşi afla pe ea culcuş o muscă, nici cu părul aspru, tuns perie. Îi venea să râdă

mereu. Râdea de fiecare dată când se apropia de el dimineaţa, cu ceaşca de cafea în mână şi când bărbatul o privea cu ochi buimaci şi puţin copilăroşi.

Era o fată voinică, proaspătă, aşa cum vezi doar în cofetării sau la tejgheaua de marmură a lăptăriilor, o fată voinică şi mustind de viaţă, o fată care, deşi bărbatul o lăsa zile de-a rândul singură în apartamentul cel mic din bulevardul Richard-Lenoir, nu se plictisea totuşi nici o clipă.

— Jules, la ce te gândeşti?

Pe atunci nu-i spunea încă Maigret, dar avea deja pentru el acel respect care-o stăpânea, acelaşi pe care l-a nutrit pentru tatăl ei, acelaşi pe care l-ar fi arătat fiului, dacă ar fi avut un băiat.

— Mă gândesc…

Şi porni să expună un text. Un text ivit din nou în minte, acum, la deşteptare, după numai două ore de somn. Erau nişte fraze din regulamentul intern al poliţiei:

„*Funcţionarii agenţi ai Siguranţei sunt obligaţi să-şi dedice tot timpul lor serviciului.*

Întrucât orice anchetă sau urmărire începută trebuie să fie, în principiu, continuată cu perseverenţă, nu se va acorda timp liber de odihnă la orele sau chiar în zilele stabilite pentru aceasta”.

Plecase de la comisariat la orele 6 dimineaţa, când ajutorul de secretar, Albert Luce, intrase de serviciu, şi afară aerul era atât de tare, străzile Parisului aveau atâta farmec, încât o porni pe jos, fiind cât p-aci gata să facă un ocol şi să treacă pe la Hale, pentru a sorbi mirosul legumelor şi al fructelor de primăvară.

În aceste zile trăiau la Paris, multe sute şi mii de oameni care, ca şi el, nu dormeau defel.

Deşi vizita suveranului străin urma să ţină numai trei zile, brigăzile erau necontenit în alarmă. Unele –

precum acelea care se ocupau de camere mobilate, de gări, de străini, sau de pieţe publice – împliniseră câteva săptămâni de nesomn.

Feluritele servicii, ba chiar şi comisariatele îşi împrumutau oameni. Drumurile pe care le străbătea regele, cronometrate cu precizie dinainte, nu atingeau cartierul Saint-Georges, aşa încât oamenii disponibili fuseseră trimişi să întărească rândurile comisariatului de lângă Operă.

Nu numai din pricina anarhiştilor poliţia n-avea somn. Mai erau nebunii – care cu asemenea prilejuri solemne căzeau îndeobşte în transă – mai erau hoţii de buzunare, mai erau prostituatele care-i ademeneau pe provincialii veniţi să caşte gura la cortegii şi petreceau straşnic cu ei.

— Asta-i cafea Balthazar?

— De ce mă întrebi? Nu-i bună?

— Aş vrea să ştiu de ce ai ales tocmai cafeaua asta şi nu alta. E mai bună?

— În orice caz nu-i mai rea ca altele. În plus are şi poze.

Uitase de albumul în care soţia lipea cu grijă pozele aflate în pachetele de cafea şi înfăţişând tot soiul de flori.

— Dacă strângi trei colecţii complete, ai dreptul la un dormitor de nuc.

Se spălă în cada de zinc: apartamentul n-avea încă baie. Apoi luă o supă, aşa cum făcea întotdeauna dimineaţa la ţară.

— Ştii, sper, când o să te întorci?! Atunci el repetă zâmbind:

— *…nu se va acorda timp liber pentru odihnă la orele sau chiar în zilele stabilite pentru aceasta …*

Ea cunoştea regulamentul pe dinafară. Îşi şi pusese pălăria pe cap. Îi plăcea să-l conducă până la birou, cum ar fi dus un copil la şcoală, dar nu-l însoţea chiar tot

drumul, ca nu cumva, întâlnind vreun coleg, să se simtă stingherit.

La 10 fix, cabrioleta comisarului se va opri pe strada La Bochefoucauld, şi vizitiul va lua frâiele din mâna stăpânului său. Maxime Le Bret era poate singurul comisar de poliţie din Paris care-şi avea trăsura lui, şi care locuia în cartierul Monceau, într-una din clădirile noi pe de bulevardul Courcelles.

Când apărea în chipul acesta la comisariat, însemna că se abătuse mai întâi pe la clubul Hoche, ca să tragă la tir, să înoate în piscină şi să-şi facă masaj.

Raportul lui Maigret se afla pe biroul său. Maigret se gândea la lucrul ăsta cu o spaimă surdă, pentru că era primul său raport mai de seamă. Până-n zori lucrase la el cu minuţiozitate, străduindu-se să nu uite nimic din teoriile proaspăt îngurgitate.

Flautistul Justin Minard venise şi el din strada Chaptal. Se opriseră amândoi în faţa porţii comisariatului.

— Eşti însurat!

— Da.

— Nu crezi că nevasta dumitale e neliniştită?

— Nu contează.

Şi Justin a intrat la comisariat. Aici Maigret şi-a notat declaraţiile muzicantului, pe care apoi acesta le-a semnat. Să plece însă, nici pomeneală.

— Nu te gândeşti că nevasta dumitale o să-ţi facă o scenă? El repeta cu încăpăţânare blajină:

— Nu contează.

De ce se gândea oare Maigret acum la, toate astea? În zori aproape că a trebuit să-l dea afară. Ba încă flautistul l-a întrebat cu o sfială amestecată cu încredere:

— Îmi daţi voie să mai vin să vă văd?

Omul depusese o plângere împotriva numitului Louis. Şi ţinea morţiş la ea.

Toate hârtiile erau aşezate în ordine pe biroul comisarului, deasupra rapoartelor cotidiene de mai mică însemnătate.

Maxime Le Bret nu putea fi văzut când intra, deoarece trecea prin coridor, pătrunzând direct în birou. În schimb putea fi auzit. Acum Maigret simţea oarecari emoţii. Pe bancă se înşiruia clientela obişnuită, alcătuită mai ales din necăjiţi şi zdrenţăroşi: el îi chema rând pe rând, întocmind certificate de domiciliu sau de paupertate, însemnând obiecte pierdute sau găsite şi trimiţând la beci pe vagabonzii culeşi de pe bulevarde, sau pe negustorii ambulanţi fără de autorizaţie.

Chiar sub orologiul încadrat cu negru se afla o sonerie electrică. Ei bine, când această sonerie va zbârnâi…

Maigret socotise că vor trece cel puţin 12 minute până ce comisarul va fi citit raportul său şi depoziţia lui Minard. Trecuseră însă 20 de minute şi încă nu fusese chemat. Un ţăcănit uşor îi şopti însă că şeful cerea o legătură telefonică.

O uşă capitonată despărţea biroul lui Le Bret de sala comisariatului, lăsând să străbată cu greu un murmur înceţoşat de glasuri.

Le Bret vorbea la telefon cu Richard Gendreau. De-atâtea ori îi fusese oaspete…

Nici o sonerie. În schimb s-a deschis uşa.

— Maigret!

Semn bun? Semn rău?

— Intră, dragul meu.

Înainte de a se aşeza la birou, comisarul făcu câţiva paşi prin încăpere, trăgând dintr-o ţigară. Într-un sfârşit, puse mâna pe dosar, păru să-şi caute cuvintele şi oftă:

— Ţi-am citit materialul cu pricina.

— Da, domnule comisar.

— Ai făcut ceea ce ai crezut că trebuie să faci.

Raportul este foarte clar şi foarte amănunţit.

— Mulţumesc, domnule comisar.

— E vorba acolo până şi despre mine.

Îl opri cu un gest pe Maigret, care se pregătea să răspundă.

— Nu-ţi fac nici un reproş, dimpotrivă.

— Am ţinut să transcriu cu fidelitate toate cuvintele pronunţate azi-noapte.

— Aşadar, ai avut timp suficient ca să vizitezi casa.

— Am fost condus din cameră în cameră.

— Şi ţi-ai putut da seama prin urmare că nu se petrecuse nimic anormal.

— În camera indicată de Justin Minard, perdeaua de tul era prinsă în fereastră, ca şi cum cineva ar fi închis geamul în mare grabă.

— Aşa ceva s-ar fi putut întâmpla oricând, nu? Nimic nu dovedeşte că perdeaua nu era aşa de mai multe zile.

— Tatăl, domnul Felicien Gendreau-Balthazar, părea foarte impresionat de faptul că m-a găsit în casă.

— Ai scris *speriat*.

— Asta a fost impresia mea.

— Îl cunosc personal pe Gendreau. Ne întâlnim la club de câteva ori pe săptămână.

— Ştiu, domnule comisar.

Comisarul era un bărbat frumos, foarte rasat, şi putea fi văzut la toate reuniunile mondene, căci se însurase cu una din cele mai bogate moştenitoare din Paris. Poate şi de aceea, cu tot standardul său de viaţă, îşi impusese o slujbă permanentă. Avea pleoapele uşor încreţite şi riduri adânci la colţul ochilor, şi fără îndoială că nici în noaptea asta, precum în multe altele, nu dormise mai mult ca Maigret.

— Cheamă-l pe Besson.

Besson era inspector, singurul pe care-l păstraseră

la comisariat în timpul vizitei regale.

— Am ceva de lucru pentru tine, dragă Besson.

Le Bret transcrise pe o foaie de hârtie numele şi adresa lui Justin Minard, flautistul.

— Ai să-mi faci o anchetă discretă în legătură cu domnul acesta. Şi… cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Besson se uită la adresă, se bucură când văzu că e în Paris şi făgădui:

— Mă duc imediat, şefule.

Apoi când rămase singur cu Maigret, comisarul schiţă un surâs şi murmură:

— Gata. Cred că e singurul lucru pe care-l putem face pentru moment.

Aşezat la pupitrul său negru, Maigret petrecu cele mai sinistre ceasuri din viaţa lui examinând hârtii murdare, ascultând plângerile portarilor sau suportând explicaţiile vânzătorilor ambulanţi.

Soluţiile cele mai radicale îi fulgerau prin minte, ca de pildă – fireşte – aceea de a-şi prezenta numaidecât demisia.

Aşadar, după părerea comisarului, cel mai de seamă lucru era să deschidă o anchetă cu privire la flautist! De ce să nu-l aresteze mai bine, şi să-l târnuiască niţel?

Maigret ar fi putut să-i telefoneze şefului cel mare, ori să se ducă la el, căci îl cunoştea personal pe Xavier Guichard, şeful Siguranţei. Acesta îşi petrecuse în mai multe rânduri vacanţa pe lângă ei, în ţinutul Allier, fiind pe vremuri prieten cu taică-său.

Nu că-l proteja propriu-zis, dar îl urmărea cu discreţie de departe, sau mai bine zis de sus, el fiind fără îndoială acela care de patru ani de zile îl tot muta pe Maigret din serviciu în serviciu, ca să se familiarizeze mai temeinic cu mecanismul poliţiei.

„Minard nu-i nebun. Nici beat nu era. A văzut o

fereastră deschizându-se. A auzit o împuşcătură. Iar eu am văzut cu ochii mei petele de ulei de pe stradă”.

Va spune toate astea, furibund. Şi va cere... ca... să...

Iată o idee! O zbughi din cameră, sări trei trepte şi pătrunse în comisariatul central unde agenţii jucau cărţi.

— Spune-mi, brigadiere, oamenii care au fost de serviciu azi-noapte şi-au predat, cu toţii, raportul?

— Nu toţi.

— Aş vrea să le pui o întrebare. M-ar interesa să ştiu dacă n-a observat careva prin cartier ieri, între miezul nopţii şi orele două, o maşină Dion-Bouton. Şoferul avea o haină de căprioară gri şi ochelari mari. Nu ştiu dacă mai era cineva în maşină.

Cu atât mai rău pentru comisar! *Orice anchetă sau urmărire începută...*

Cunoştea teoria pe de rost. În mod normal, ancheta trebuia s-o facă el, cu Balthazar sau fără Balthazar.

Către prânz îl răzbi somnul, dar nu-i venise încă rândul să plece la masă. Pleoapele-i căzdeau frânte. Punea clienţilor săi de câte două ori aceeaşi întrebare.

Besson se întoarse, stârnind din mustăţi un vag miros de absint, ceea ce te ducea eu gândul fie la o răcoare de bistro, fie la lumina filtrată a teraselor de pe bulevard.

— Şeful mai e aici?

Nu, nu mai era. Besson porni să-şi întocmească raportul.

— Bietul băiat! suspină el.

— Cine?

— Muzicantul.

Şi Besson, care plesnea de sănătate, continuă:

— Mai întâi e tuberculos; pe partea asta nu-i nici o bucurie. De doi ani de zile ai lui tot încearcă să-l trimită la munte, dar băiatul nu vrea să audă de aşa ceva.

Trecuseră tocmai nişte cai pe lângă Piaţa Saint-Georges. La *Domes des Invalides* avusese loc în dimineaţa aceea o paradă impunătoare, iar trupele se întorceau acum la cazărmile lor. Oraşul era, tot, în fierbere. Drapelele, uniformele şi muzicile defilau. Personalităţile galonate se grăbeau să ajungă la Elysee, pentru marele banchet oficial.

— Minarzii trăiesc în două camere la etajul V. Ferestrele dau în curte. Lift nu e.

— Ai urcat la ei?

— Am pălăvrăgit cu cărbunarul, care locuieşte în aceeaşi casă, pe urmă cu portăreasa… e din acelaşi loc cu mine. În fiecare lună e bombardată cu plângeri din partea locatarilor, din cauză că Minard exersează toată ziua la flaut cu fereastra deschisă. Portăreasa ţine mult la el. Şi cărbunarul, deşi îi datorează banii de cărbuni pe vreo două luni sau chiar trei. Cât despre nevastă-sa…

— Ai văzut-o?

— A trecut pe-acolo în timp ce eram în loja portarului. O brunetă solidă. Carne tare, ochi scânteietori. Un soi de Carmen. Umblă tot timpul în capot şi papuci. Până şi în magazinele din vecini umblă aşa. Îşi dă în cărţi. Lui îi face scandal tot timpul. Portăreasa susţine că îl şi bate. Săracu'…

Besson înjghebă în scris câteva fraze cu eforturi, căci redactarea rapoartelor nu era partea sa cea mai tare.

— După aceea am luat metroul şi m-am dus la *Braseria Clichy* să stau de vorbă cu patronul lui. Nimic de zis. Nu bea. Vine întotdeauna cu cinci minute mai devreme. E drăguţ cu toată lumea şi casieriţa îl adoră.

— Unde era azi-dimineaţă?

— Nu ştiu. Acasă nu… Mi-ar fi spus portăreasa.

Maigret ieşi din birou şi se duse să mănânce două ouă tari şi să bea o jumătate de vin într-un bar din Piaţa

Saint-Georges. La întoarcere, găsi un bilet din partea brigadierului.

Gardianul Jullian a remarcat prezenţa maşinii Dion-Bouton la ora 1 şi 30, în timp ce aceasta staţiona pe strada Mansart, în dreptul numărului 28. Nu era nimeni altcineva, în maşină decât şoferul, care corespunde descrierii făcute. Automobilul a staţionat aproximativ 10 minute pe strada Mansart, apoi a luat-o înspre strada Blanche.

Soneria de sub orologiu porni să zbârnâie. Maigret se ridică cu grabă şi deschise uşa capitonată. Comisarul se întorsese la birou. Maigret văzu foile raportului său întinse pe birou şi adnotate cu creionul roşu.

— Intră, dragul meu. Stai jos.

Era o favoare destul de rară, căci, de obicei, comisarul îi lăsa pe colaboratorii săi să rămână în picioare.

— Îmi închipui că ţi-ai petrecut dimineaţa blestemându-mă! Era şi el în haine de seară, numai că veşmintele sale veneau de la cel mai bun croitor din Place Vendome, iar vestele şi le alegea în nuanţe fine, deschise.

— Ţi-am recitit raportul cu atenţie. Un raport excelent de altfel, cred că ţi-am mai spus asta. Am avut şi o discuţie cu Besson în privinţa amicului tău, flautistul.

Maigret îi răspunse cu îndrăzneală:

— Gendreau-Balthazar nu v-a dat încă nici un telefon?

— Ba da, dar nu în sensul pe care-l presupui. Richard Gendreau a fost foarte la locul lui. Chiar dacă şi-a bătut niţeluş joc de dumneata şi mai ales de zelul dumitale! Te aşteptai, nu-i aşa, să se plângă? Ei bine, nu, dimpotrivă… Şi nu cred să te mire faptul că te-a socotit drept foarte tânăr şi plin de entuziasm. Tocmai de asta, dintr-un fel de plăcere răutăcioasă, ţi-a deschis toate

uşile casei.

Maigret era posomorât. Şeful lui îl privea cu un zâmbet viclean care părea a fi semnul distinctiv al tuturor „blazaţilor” din lumea lui, sau al „băieţilor de viaţă”, ca să folosim expresia pe atunci la modă.

— Spune-mi, dragul meu, ce ai fi făcut în locul meu azi-dimineaţă?

Şi cum Maigret nu răspunse, urmă:

— Să cer un ordin de percheziţie? Mai întâi pe ce motiv? Există vreo plângere? În nici un caz împotriva vreunuia din familia Gendreau. Dar flagrant delict există? Nici vorbă! Există vreun rănit, vreun cadavru? După câte ştim, nu. Şi doar ai cercetat azi-noapte casa până în cele mai mici unghere, i-ai văzut pe toţi locatarii, pe unii dintre ei chiar într-o ţinută destul de sumară. Te rog să nu mă înţelegi greşit. Îmi dau perfect de bine seama de tot ce ţi-a putut trece prin cap de azi-dimineaţă. Sunt prieten cu familia Gendreau. Merg la ei în vizită. Facem parte din acelaşi club. Recunoaşte că m-ai blestemat!

— Există depoziţia şi plângerea lui Minard.

— Flautistul… ajung şi la el. Pe la unu şi jumătate noaptea a încercat să pătrundă cu forţa, sau aproape cu forţa, într-o locuinţă particulară sub pretext că a auzit strigându-se după ajutor.

— A văzut…

— Nu uita că e singurul om care a văzut ceva şi că nici un vecin nu s-a alarmat. Pune-te în locul valetului trezit în miez de noapte de unul care izbeşte cu picioarele-n uşi…

— Iertaţi-mă! Numitul Louis era complet îmbrăcat, avea până şi cravată la orele unu şi jumătate noaptea, deşi atunci când Minard a sunat, nu era nici o lumină aprinsă în casă.

— Fie. Remarcă însă că tot flautistul dumitale este

acela care declară că valetul era complet îmbrăcat. În sfârşit, să admitem că aşa a fost. Ei şi? E un delict?

Minard a fost dat pe uşă afară într-un chip destul de brutal. Dar cum să se poarte omul dacă un turbat dă buzna peste tine în plină noapte, urlând că eşti gata să-ţi asasinezi nevasta?

Întinse portţigaretul de aur spre Maigret, care trebui să-i reamintească poate pentru a suta oară că nu fumează ţigări. Pentru comisar ăsta era un tic, un gest de nobilă condescendenţă.

— Să privim acum problema din punct de vedere strict administrativ. Ai întocmit un proces verbal. Acesta trebuie să-şi urmeze cursul normal, adică să fie înaintat prefectului care la rândul său va aviza dacă e cazul să-l transmită Parchetului. Şi plângerea înaintată de flautist împotriva valetului îşi va urma cursul ei.

Maigret îl privea fix, cu ochii răi şi se gândi iarăşi la demisie. Ghicea ce urmează.

— Familia Gendreau-Balthazar este una din cele mai cunoscute din Paris. Orice fiţuică de şantaj va fi prea fericită să se agate de-un asemenea prilej, dacă transpiră ceva.

Maigret rosti sec:

— Am înţeles.

— Şi mă urăşti, nu-i aşa? Te gândeşti că îi protejez pe oamenii ăştia pentru că sunt puternici, sau pentru că-mi sunt prieteni.

Maigret făcu gestul de a lua hârtiile de pe birou ca să le rupă, aşa cum i se cerea. Se va întoarce apoi în sala comună, şi, cu un scris foarte apăsat, îşi va întocmi scrisoarea de demisie.

— Acum, dragul meu Maigret, aş vrea să-ţi spun o vorbă.

Ciudat, ironia devenea afectuoasă.

— Azi-dimineaţă, în timp ce-ţi citeam raportul, şi

mai târziu, când discutam împreună, un lucru nu-mi dădea pace. Parcă-mi aminteam vag de ceva. Nu ştiu dacă ţi se întâmplă şi dumitale. Şi cu cât te sileşti mai mult să-ţi aduci aminte ceva, cu atât parcă-ţi zboară din minte. Simţeam că era ceva foarte important, un lucru care putea schimba tot aspectul problemei. Şi, la masă, mi-am amintit despre ce e vorba. Astăzi, contrar obiceiului meu, am luat dejunul acasă, deoarece aveam musafiri. O priveam pe nevastă-mea şi în mintea mea s-a aprins parcă ceva. Ce mă chinuia azi-dimineaţă? Era o mică frază pe care mi-o spusese ea… Dar care? Pe când mâncam mi-am reamintit brusc. Ieri, înainte de a pleca de acasă, am întrebat-o, ca de obicei:

— Ce faci azi după-masă?

Or, dânsa mi-a răspuns:

— Mă duc să iau ceaiul în Pobourg Saint-Honoré cu Lise şi Bernadette. Bernadette e contesa d'Estirau. Cât despre Lise, e Lise Gendreau-Balthazar.

Tăcu, privindu-l pe Maigret cu ochi scânteietori.

— Pricepi, amice, nu-i aşa? Mai trebuia să aflu dacă într-adevăr Lise Gendreau a luat ceaiul, ieri la cinci, cu nevastă-mea, în saloanele Pihan. A fost acolo, într-adevăr, soţia mea confirmă. Nici un moment n-a fost vorba să plece la Anseval. Acum, când m-am întors la birou, am recitit raportul cu atenţie.

Chipul lui Maigret se luminase şi, triumfător, se pregătea să deschidă gura ca să vorbească.

— O clipă! Nu te grăbi. Azi-noapte ai găsit goală camera aceleiaşi Lise Gendreau. Fratele ei ţi-a spus că domnişoara se află la Nievre.

— Aşadar…

— Asta încă nu dovedeşte nimic. Richard Gendreau n-a vorbit sub prestare de jurământ. N-aveai mandat şi nici împuternicire să-l interoghezi.

— Dar acum…

— Nici acum nu ai mai mult drept. De aceea te sfătuiesc…

Maigret nu mai înţelegea nimic. Avea impresia că i se aplică nişte duşuri scoţiene şi nu mai ştia ce atitudine să ia. Îl trecură toate năduşelile. Şi se simţea umilit să fie tratat ca un copil.

— Ce planuri de vacanţă ai?

Era cât p-aci să răspundă printr-o mojicie.

— Ştiu că funcţionarii au obiceiul să-şi stabilească din vreme perioada când îşi iau „permisiile” şi concediul. Totuşi, dacă doreşti, poţi să pleci în concediu de pe acum, chiar de astăzi. În felul acesta conştiinţa mea va fi, cred, liniştită. Mai cu seamă dacă nu ai de gând să te îndepărtezi prea mult de Paris. Un poliţist în vacanţă nu mai e poliţist şi îşi poate îngădui unele cercetări pe care şefii lui administrativi nu ar avea cum să le încuviinţeze.

Iarăşi speranţe. Dar tot îi era teamă. Acum se aştepta la o nouă întorsătură.

— Sper, bineînţeles, că nu voi primi nici o plângere împotriva dumitale. Iar dacă ai ceva să-mi comunici sau să-mi ceri vreo lămurire, cheamă-mă acasă, în bulevardul Coureelles. Numărul e-n cartea de telefon.

Maigret deschise din nou gura, de data asta ca să mulţumească, dar comisarul, împingându-l pe nesimţite spre uşă, păru să-şi reamintească brusc un amănunt fără de însemnătate, şi aruncă în treacăt:

— De fapt, de vreo şase-şapte ani, Felicien Gendreau-tatăl a fost pus sub tutela unui consiliu de familie… aşa… ca un tânăr lipsit de minte. De la moartea mamei, Richard este acela care conduce de fapt afacerile. Ce mai face soţia dumitale? Se simte bine? S-a obişnuit cu Parisul şi cu locuinţa cea nouă?

Apoi o mână uscată îi strânse degetele şi Maigret se trezi dincolo de uşa capitonată. Era zăpăcit de tot şi se îndreptă maşinal înspre pupitrul său cel negru, când

privirea îi căzu pe una din siluetele aşezate pe bancă, dincolo de mobila numită de el „tejghea”.

Era Justin, flautistul. Îmbrăcat în negru, dar fără haină de seară de data asta şi fără pardesiul de culoarea masticului, Justin Minard care aştepta liniştit între un vagabond şi o femeie grasă cu un şal verde, şi care-şi alăpta copilul.

Muzicantul îi făcu cu ochiul, ca şi cum l-ar fi întrebat dacă poate să se apropie de bara despărţitoare. Maigret îi răspunse cu un mic semn complice, îşi orândui hârtiile şi îl puse la curent pe unul din colegii săi cu problemele la zi.

— Concediu! anunţă el.

— Concediu, în aprilie, când avem un rege străin pe cap?

— Concediu.

Celălalt, care-l ştia pe Maigret proaspăt căsătorit, întrebă:

— Copil?

— Aş… nici un copil.

— Bolnav?

— Nu sunt bolnav.

Faptul devenea pur şi simplu îngrijorător. Colegul clătină din cap.

— În sfârşit! Te priveşte! Vacanţă plăcută, în orice caz. Oameni norocoşi au existat de când lumea!

Maigret îşi luă pălăria, îşi puse manşetele – pe care le scotea când ajungea la birou – şi sări peste portiţa care îi despărţea pe agenţi de public. Justin Minard se ridică foarte liniştit şi tot atât de liniştit îl urmă fără a rosti o vorbă.

Să fi încasat oare o bătaie bună de la nevastă-sa, aşa cum sugerase Besson că se petrec lucrurile în familie? Iată-l: blond, pricăjit, cu obrajii roşii, cu ochi albaştri, îl urma pe Maigret asemeni unui câine pierdut

ce se ia după un trecător.

Afară strălucea un soare puternic, drapele fâlfâiau la geamuri. Aveai impresia că aerul vibra de tobe şi de goarne. Oamenii păşeau veseli. Tot văzând atâtea defilări, mersul cetăţenilor devenea marţial.

Când Minard trecu în sfârşit la stânga lui Maigret, pe trotuar, îl întrebă îngrijorat:

— V-au dat afară!

Omul îşi închipuia, desigur, că un funcţionar poate fi dat afară tot atât de uşor ca un flautist dintr-o orchestră şi era nefericit la gândul că în fond vina era a lui.

— Nu m-au dat afară. Sunt în concediu.

Acest „în" era tulbure. El cuprindea ceva nelinişte, precum şi un fel de reproş.

— Superiorii dumneavoastră preferă să nu fiţi aici pentru moment, nu-i aşa? Am impresia că vor să cocoloşească povestea asta, nu? Şi cu plângerea mea cum rămâne?

Tonul lui se înăsprea.

— Sper măcar că n-au să-mi facă pierdută plângerea mea, nu? Ţin să vă spun dintru început că nu voi admite una ca asta, în ruptul capului.

— Reclamaţia îşi urmează cursul.

— Cu atât mai bine! Mai ales că am a vă comunica nişte lucruri noi, în orice caz e o informaţie.

Ajunseseră în Piaţa Saint-Georges, liniştită, cu înfăţişare de provincie şi cu un mic bistro din care răzbătea iz de vin alb. Maigret împinse uşa. Era o după amiază cu aerul plin de efluvii de vacanţă. Tejgheaua din tablă de cositor era proaspăt frecată, vinul de Youvray, în pahare, avea reflexe verzui, care stârneau sete.

— Aţi văzut două servitoare în casă, nu? Parcă aşa mi-aţi spus.

— Germaine şi Marie – răspunse Maigret. Fără s-o

mai punem la socoteală pe madam Louis, bucătăreasa.

— Ei bine, nu era decât una singură.

Se citea în ochii muzicantului o bucurie copilărească; acesta semăna mai mult ca oricând cu un câine drăgăstos, care aduce o bucată de lemn stăpânului său.

— Am stat la o parolă cu lăptăreasa care aprovizionează casa Gendreau. Stă pe strada Pontaine, lângă tutungeria din colţ.

Maigret îl privea mirat, puţin stânjenit şi nu putu să nu se gândească la bătăile căpătate din partea acelui soi de Carmen.

— Servitoarea mai în vârstă, Germaine, a plecat de sâmbătă în Oise, unde soră-sa aşteaptă să nască. Eu ziua sunt liber, mă înţelegeţi!

— Dar nevasta dumitale?

— Nu contează – răspunse el cu un aer degajat. Mi-am zis că dacă vă ocupaţi în continuare de anchetă, aş putea să vă dau o mână de ajutor din când în când. Oamenii, în general, sunt drăguţi cu mine. Mă şi întreb de ce…

Şi Maigret gândea: „în afară de Carmen”.

— Acum dau eu un rând. Ba da! Cum aşa? Dacă nu beau decât sirop de fragi cu apă minerală, asta înseamnă că nu pot oferi un rând de băutură? Vacanţa dumneavoastră e o glumă, nu?

Dacă clipeşti din ochi, înseamnă oare că trădezi secretul profesional!

— Dacă ar fi fost altfel, m-aţi fi dezamăgit. Eu nu-i cunosc pe oamenii ăştia. Personal, n-am nimic cu ei. Asta nu-l împiedică însă pe Louis să aibă o mutră de asasin, iar pe dumnealor să fie nişte mincinoşi.

O fetiţă în roşu vindea mimoze proaspăt sosite de la Nisa. Maigret cumpără o cutie pentru soţia sa, care nu cunoştea Coasta de Azur decât prin mijlocirea unei

ilustrate reprezentând Golful Anges.

— Spuneţi-mi doar ce trebuie să fac. Şi, mai ales, să nu vă fie teamă cumva că o să vă creez neplăceri! Sunt obişnuit să-mi ţin gura!

Privirea lui Justin implora. Ar fi dorit să-i mai ofere un pahar de Vovray lui Maigret, dar nu îndrăznea.

— În casele astea se petrec întotdeauna pe ascuns o sume denie de lucruri murdare, numai că nu toată lumea le ignoră. Servitorii pălăvrăgesc îndeobşte prea mult, iar furnizorii, la rându-le, ştiu destule.

Instinctiv, fără să-şi dea seama că în felul acesta încheie pe undeva o alianţă cu flautistul, Maigret murmură:

— Domnişoara Gendreau nu e la Anseval, aşa cum pretindea fratele ei.

— Dar atunci unde este?

— Dacă Germaine, camerista, nu era acasă, înseamnă că în odaia ei am văzut-o probabil pe Lise Gendreau, în cămaşă de noapte.

Uite, asta nu-i plăcea. El îşi petrecuse copilăria în umbra unui castel, la care tatăl său lucrase ca administrator. Şi prinsese respect, fără voia lui, pentru cei mari, pentru bogătaşi. Şi ceea ce era mai ciudat încă, flautistul îi împărtăşea nemulţumirea, deoarece rămase o bucata de vreme tăcut, fixând păhărelul cu sirop şi apă minerală.

— Credeţi? întrebă el tulburat.

— În orice caz, în camera bonei era o femeie în cămaşă. O fată grasă, care mirosea neplăcut.

Şi amintirea asta îl jena, ca şi cum duduile din marea burghezie, al căror nume se etalează cu litere de-o şchioapă pe culoarele metroului, n-ar putea mirosi o transpiraţie precum o fată de la ţară.

Cei doi bărbaţi rămaseră aşa în faţa paharelor într-un fel de visare. Plutea o aromă de mimoze, vin alb,

fragi, plus o rază de soare şi Maigret tresări când glasul vecinului său îl trezi la realitate, rostind pe tonul cel mai firesc cu putinţă:

— Şi acum ce facem?

Capitolul 3
CÂND JUPÂN PAUMMELLE FACE CINSTE...

Se recomandă inspectorilor să posede un costum negru, smoching sau jachetă, fără de care nu este cu putinţă accesul în anumite cercuri mondene sta scris în instrucţiunile pe care Maigret le avea proaspete în minte, aşa precum copilul aflat la prima comuniune ştie catehismul pe dinafară. Dar instrucţiunile fuseseră alcătuite pare-se cu mult prea mult optimism. Sau cuvântul „anumite" trebuia luat într-un sens foarte, foarte restrâns.

Îşi încercase costumul negru cu o seară înainte, gândind că va trebui eventual să pătrundă în cercurile frecventate de Gendreau, la clubul Hoche, de pildă sau la clubul Haussman, dar o frază scurtă rostită de nevastă-sa îl făcu să-şi recapete pe dată bunul simţ.

— Ce frumos eşti, Jules! exclamase ea, în timp ce el se privea în oglinda dulapului.

Nu şi-ar fi îngăduit ironii. Era, fără îndoială, sinceră. Era totuşi în tonul ei şi în zâmbet ceva greu de definit, atrăgându-i parcă atenţia să nu încerce cumva a se prezenta în chip de tânăr dubman.

În piaţa Bastiliei se desfăşura tocmai o retragere cu torţe. Şedeau amândoi rezemaţi cu coatele pe fereastră şi pe măsură ce răcoarea serii îi învăluia, Maigret simţea cât de greu îi vine să-şi păstreze neştirbit optimismul.

— Înţelegi, dacă reuşesc, intru a doua zi la Quai des Orfevres. Sunt aproape sigur. Şi odată ajuns acolo...

Ce şi-ar mai fi putut dorii? Să intre la Siguranţă, poate să facă parte din faimoasa brigadă a şefului, cum i se zicea pe atunci brigăzii de criminalistică.

Pentru asta era de ajuns să o scoată la capăt cu ancheta... adică, fără a atrage atenţia nimănui, să descopere secretele adânc îngropate ale unei case „mari” de pe strada Chaptal.

Avusese somnul frământat şi de cum se trezise, la orele şase dimineaţa, i se ivi din nou prilejul să mediteze cu oarecare ironie pe marginea manualului:

O şapcă, un fular, o haină uzată constituie, după cum ne-a arătat experienţa, o deghizare excelentă.

De data asta, în timp ce se privea în oglindă, doamna Maigret n-a mai râs, ci i-a spus cu o nuanţă de duioşie în glas:

— Luna viitoare va trebui să-ţi cumperi un costum nou. Remarca era mai mult decât subtilă. Asta însemna că veşmintele numite de el costumul cel bun erau cam tot atât de uzate ca şi hainele vechi. Sau, cu alte cuvinte, că nu mai avea nevoie să se deghizeze.

De aceea îşi puse gulerul şi cravata, precum şi pălăria melon.

Vremea era, în continuare, superbă, ca şi cum ar fi fost comandată anume în cinstea suveranului care urma să fie condus peste câteva clipe la Versailles. O sută de mii de parizieni sau două o şi porniseră înspre oraşul regal, ale cărui parcuri vor fi până deseară pline de hârtii unsuroase şi sticle goale.

Cât despre Justin Minard, el trebuia să ia trenul şi să plece la Conflans, pentru a o întâlni pe faimoasa Germaine, camerista familiei Gendreau.

— Dacă aş izbuti să pun mâna pe ea – spuse flautistul – cu blândeţea lui dezarmantă – sunt sigur că o să-mi povestească tot ce ştie. Nu înţeleg cum se face, dar oamenii simt totdeauna nevoia să-mi istorisească viaţa

lor.

Era ora şapte când Maigret îşi luă în primire, cum s-ar zice, strada Chaptal şi se felicită că nu-şi pusese şapcă şi fular, deoarece prima persoană întâlnită-n drum a fost să fie un agent de la comisariatul său, care-l salută.

Sunt străzi unde-i uşor să-ţi instalezi un post de observaţie, din pricina circulaţiei, magazinelor, cafenelelor; strada Chaptal nu era însă o astfel de stradă; scurtă şi largă, necomercială şi, ca să zicem aşa, fără trecători.

Toate perdelele de la casa Gendreau-Balthazar ca şi de la celelalte case de pe Chaptal erau lăsate. Maigret se oprea locului când într-un colţ, când în altul, nesimţindu-se câtuşi de puţin în largul lui, şi când prima slujnică ieşi dintr-un imobil ca să cumpere lapte din strada Fontaine, lângă tutungerie, avu impresia că se uită bănuitoare la el şi că grăbeşte pasul.

A fost ora cea mai grea din ziua aceea. Cu tot soarele, era cam rece şi el nu-şi luase pardesiul, gândind că mai târziu se va încălzi. Trotuarele erau pustii. Chioşcul din colţ nu deschise decât la şapte şi jumătate, oră când Maigret bău o cafea atât de infamă, încât simţi că i se întoarce stomacul pe dos.

Se mai ivi o servitoare cu sticla de lapte, apoi încă una. Aveai impresia că ieşeau direct din pat şi că nu se spălaseră. Apoi, pe ici, pe colo se ridicară nişte storuri; femei cu părul pe moaţe priveau în stradă, cercetându-l cu ochi bănuitori. Dar în casa Gendreau nu se simţea nici o mişcare; abia pe la vreo opt şi un sfert, un şofer îmbrăcat într-o livrea neagră strânsă pe talie veni prin strada Notre-Dame-de-Lorette şi sună la poartă.

Noroc că se deschisese bistroul „*Vechiul Calvados*”. Era singurul loc unde te puteai adăposti. De altfel, bine plasat: colţ cu strada Henner, şi nu chiar în faţa casei

familiei Gendreau. Maigret abia apucă să treacă pragul, când... Louis, îmbrăcat într-o vestă în dungi, deschise uşa de serviciu şi schimbă câteva vorbe cu şoferul. Uşa rămânea apoi aşa, deschisă, toată ziua. În spatele porticului se vedea o curte însorită, puţină verdeaţă, un garaj şi după zgomotul de copite puteai presupune că există şi grajduri.

— Doriţi să mâncaţi ceva?

Un om foarte gras şi foarte roşu la faţă, cu ochi mici de tot, îl privea liniştit pe Maigret, care tresări.

— Ce spuneţi de câteva felioare de cârnat de purcel, cu o cană de cidru? E tot ce poate fi mai bun ca să-ţi potolească foamea.

Aşa începu ziua aceea, o zi cum Maigret avea să trăiască multe de-a lungul carierei sale, dar care în clipele acelea i se părea de vis.

Localul însuşi era în felul lui cam ciudat. Pe strada asta cu case bogate şi clădiri de închiriat ce aduceau venituri grase „*Vechiul Calvados*" se înfăţişa asemeni unui han de ţară uitat acolo din vremea când Parisul se întinsese pe aceste locuri. Casa era scundă, chircită. Coborând o scară, nimereai într-o încăpere întunecoasă şi răcoroasă. Tejgheaua de zinc trimitea prea rar câte un reflex, iar sticlele păreau înţepenite acolo de-o veşnicie.

Şi mirosul era deosebit: venea probabil de la trapa care se deschidea în podea, dând în pivniţă.

De-acolo urca în odaie un iz acrişor, un miros de cidru şi calvados, de butoaie vechi, de mucegai, în timp ce din bucătărie răzbăteau alte mirosuri, felurite. În fundul camerei, o scară în spirală ducea la mezanin. Priveliştea – toată – dădea impresia unui decor; patronul, cu picioarele scurte, lat în spate, cu fruntea exprimând încăpăţânare, cu ochii mici şi sclipitori, se mişca de colo-colo asemeni unui actor.

Ce-ar fi putut face Maigret altceva decât să accepte

propunerea? Nu băuse niciodată cidru la micul dejun. Era aşadar prima lui experienţă şi, în pofida aşteptărilor, simţi o căldură plăcută în piept.

— Aştept pe cineva – simţi el nevoia să spună.

— Puţin îmi pasă!

Dacă nu cumva gestul lui de a da din umerii solizi nu însemna: „Nu-i adevărat!”

Pentru că era în privirea ochilor săi ceva ironic, ceva atât de ironic, încât, după câtva timp Maigret începu să se simtă prost.

Patronul mânca şi el pe tejghea felii groase de cârnaţi şi după un sfert de oră golise ulciorul cu cidru pe care-l scosese din pivniţă.

La casa Gendreau îl puteai vedea când şi când pe şoferul care-şi scosese uniforma, că spăla cu furtunul o maşină din care nu se zăreau decât roţile din faţă. Dar nu un Dion-Bouton. Era o limuzină neagră, cu faruri mari de aramă.

Pe stradă, trecători puţini, câţiva funcţionari care se îndreptau spre metrou, câteva femei de serviciu sau menajere grăbindu-se înspre prăvăliile de pe strada Fontaine.

Nimeni nu intra la „*Vechiul Calvados*”; doar o femeie uriaşă. Mai întâi i se văzură picioarele încălţate în papuci roşii, apoi sui – toată – pe scara în spirală şi intră în bucătărie fără a rosti un cuvânt.

Agenţii care au sarcina de a urmări pe cineva nu-şi mai aparţin; actele lor sunt determinate de acţiunile pe care le întreprinde individul urmărit.

La etajul întâi se traseră perdelele: camera lui Richard Gendreau. Bătuse ora nouă. Stăpânul cârciumioarei umbla alene prin încăpere, cu o cârpă în mână şi părea că dinadins nu-şi căuta vorbă.

— Mă cam face să aştept – spuse Maigret care simţea nevoia să ia o atitudine.

Nu era un bar, ci un restaurant care-şi avea clientela sa. Pe mese – feţe de masă în pătrăţele roşii ca şi perdelele. Mirosul de mâncare începu a pătrunde în încăpere şi auzeai cum cartofi curăţaţi cădeau unul câte unul în cratiţă.

De ce nu-şi vorbeau patronul şi nevastă-sa? Din clipa în care femeia coborâse, s-ar fi zis că amândoi, sau mai bine zis toţi trei joacă o stranie pantomimă.

Stăpânul bistroului ştergea paharele, sticlele, freca zincul tejghelei, şovăia o clipă în faţa ulcioarelor de pământ şi alegea, până la urmă, unul. Atunci umplea hotărât două pahare, arăta pendula atârnată-n perete lângă un calendar-reclamă şi rostea simplu:

— E la fix.

Urmărea cu ochi mici reacţia lui Maigret la calvados, plescăia din limbă, după care îşi lua iarăşi cârpa. Când n-o folosea, o atârna de bretele.

La nouă şi jumătate, şoferul din faţă îşi îmbrăcă vesta şi se auzi duduitul motorului în funcţiune. Maşina trase la scară. Câteva minute mai târziu Richard Gendreau îmbrăcat într-un costum gri, CU o garoafă la butonieră, urcă în automobil.

Să fi fost patronul restaurantului doar un imbecil maliţios? Sau poate că, dimpotrivă, ghicise totul? Se uită la automobilul care trecea, apoi la Maigret, scoase un suspin de uşurare şi porni din nou la treabă.

La zece fără un sfert trecu iarăşi în spatele tejghelei, alese un ulcior nou, umplu două păhărele şi, fără o vorbă, împinse unul spre clientul său.

Abia mai târziu, în miezul zilei, avea să afle Maigret că acesta este un rit sau poate o manie. Din jumătate în jumătate de ceas venea câte-un păhărel de calvados, lămurind culoarea roşie a obrajilor şi ochii tot mai umeziţi ai omului.

— Îţi mulţumesc, dar …

Nimic de făcut! Era cu neputinţă să-l refuzi. Îl fixa cu nişte priviri atât de autoritare, încât prefera să înghită alcoolul, deşi începuse să se cam ameţească.

La ora zece întrebă:

— Aveţi telefon?

— La mezanin, lângă toaletă.

Maigret urcă pe scara în spirală şi dădu într-o cămăruţă unde nu se aflau decât patru mese acoperite cu feţe de masă în pătrăţele. Era o cămăruţă foarte scundă. Ferestrele porneau chiar din podea.

Avenue de 1'Opera… Antrepozitele… Cheiul Malmy… Direcţiunea… Strada Auber…

Chemă strada Auber.

— Aş dori să vorbesc cu domnul Richard Gendreau.

— Cine întreabă?

— Spuneţi-i că e din partea lui Louis.

Şi aproape numaidecât recunoscu vocea lui Gendreau la celălalt capăt al firului.

— Alo! Louis?

Vorbea cu îngrijorare-n glas. Maigret agăţă receptorul. Prin fereastră îl putea zări pe valet în vesta cea dungată, care se instalase pe trotuar, trăgând liniştit dintr-o ţigară. Dar nu rămase multă vreme acolo. Auzise pesemne zbârnâitul telefonului. Stăpânul său, neliniştit, îl chemase.

Bun! Aşadar Richard Gendreau era la birou, unde s-ar cuveni să petreacă o bună parte din zi. Louis nu mai reveni, însă poarta cea mare rămase tot deschisă.

La fereastra de la etajul doi apăru un chip de fată tânără. Era Marie, slujnicuţa cu nas ascuţit, cu gâtul de pasăre jumulită, cu părul zbârlit, acum însă acoperit cu o bonetă drăguţă de dantelă.

Era îmbrăcată în negru şi purta un şorţ de subretă, aşa cum Maigret văzuse doar la teatru.

Se temu să rămână prea multă vreme la mezanin,

ca să nu provoace cumva neîncredere patronului. Coborî tocmai bine la clipa celui de-al treilea calvados, servit cu aceeaşi fermitate ca şi precedentele. Împreună cu păhărelul sosi o farfurioară conţinând câteva felii de cârnat. Cetăţeanul spuse:

— Eu sunt din Pontfarey!

Rosti cuvântul acesta cu atâta gravitate, încât părea să aibă o semnificaţie misterioasă.

Oare asta să fie explicaţia cârnaţilor? Oare oamenii din Pontfarey obişnuiesc să dea pe gât câte un pahar de calvados la fiecare jumătate de oră? Cârciumarul mai spuse:

— Pe lângă Vire.

— Îmi daţi voie să mai dau un telefon?

Nu bătuse încă de zece şi jumătate, dar se şi obişnuise cu locurile. Începea să se simtă în largul său. Era aproape vesel. Iar fereastra asta care pornea din podea sfârşind în tavan şi care de afară permitea să te zgâieşti la cei care mănâncă, i se părea de-a dreptul amuzantă.

— Alo? Casa domnului Gendreau-Balthazar? De astă dată răsună vocea sinistrului Louis.

— Aş dori să vorbesc cu domnişoara Gendreau, dacă se poate.

— Domnişoara nu-i aici. Cine-i la aparat?

Ca şi prima oară, agăţă receptorul în furcă. Apoi se întoarse în sala de la parter, unde patronul, mai grav ca oricând, transcria meniul zilei pe o tăbliţă, cântărind temeinic fiecare cuvânt.

Acum erau multe ferestre deschise şi se băteau covoarele. O doamnă bătrână, în negru, cu o voaletă mov, plimba un căţel care se oprea la fiecare prag, ridica lăbuţa, dar nu făcea nimic.

— Mă întreb – murmură Maigret cu un râs forţat – dacă amicul n-a uitat cumva de întâlnire.

Oare celălalt îl credea? Sau ghicise că e de la poliţie?

La orele 11, în curtea casei Gendreau un vizitiu porni să înhame un murg la un cupeu. Or vizitiul n-a intrat pe uşa principală. Probabil, deci, că nu dormea în acea casă, fapt care te îndemna să presupui că mai există o ieşire.

La 11 şi un sfert, Felicien Gendreau-tatăl coborî. Era în jachetă, mănuşi galbene, pălărie bej, bastonul în mână, mustăţile bine pomădate şi birjarul îl ajută să urce în trăsură. Vehiculul o porni spre strada Blanche.

Fără îndoială că bătrânul domn va face mai întâi un tur la Bois, apoi va dejuna la club.

… se recomandă ca inspectorii să posede un costum negru, smoching sau jachetă …

Privindu-se în oglindă, printre sticle, Maigret schiţă un zâmbet amar. Şi mănuşi galbene, fără îndoială! Şi un baston cu măciulie de aur! Şi ghete deschise la culoare sau pantofi de lac!

Ăsta era norocul lui, la prima anchetă din viaţă! Putea fi nevoie să pătrundă în oricare alt mediu, printre micii burghezi, negustoraşi, peticari, vagabonzi. Şi ar fi fost – aşa i se părea atunci – mai uşor. Dar această locuinţă somptuoasă şi poarta masivă, ce-l impresiona mai adânc decât o biserică, şi peristilul de marmură, şi, da, până şi curtea unde servitorii spală limuzina stăpânului cel tânăr, pentru ca pe urmă să înhame un cal de preţ la trăsura celuilalt.

Calvados! N-avea încotro. Trebuie să reziste până la capăt. Se va agăţa de *Vechiul Calvados* atât cât va fi necesar.

N-o văzuse încă pe madam Louis. Probabil că nu făcea piaţa în fiecare zi; erau provizii în casă. De altfel domnii cu pricina luau masa în oraş.

Justin Minard, în schimb, avea noroc. Era la ţară

acum. Se ocupa de Germaine Babeuf – îi aflase numele prin lăptăreasă – care sta la soră-sa, într-o căsuţă cumsecade, fără îndoială, cu grădină şi găini.

„Crezi că soţia dumitale?…”

„Nu contează”…

Şi doamna Maigret care hotărâse astăzi să facă curăţenie generală!

— Crezi că merită? îi spusese el. N-o să mai rămânem multă vreme aici! Găsim noi, fără discuţie, o casă altundeva, într-un cartier mai simpatic.

Cum să-şi închipuie că peste treizeci de ani va trăi în aceeaşi locuinţă de pe bulevardul Richard-Lenoir, mărită cu apartamentul vecin!

În sfârşit, pe la 11 şi jumătate, *Vechiul Calvados* primi vizita unor clienţi. Erau zugravi în bluze albe, care cunoşteau localul, căci unul dintre ei se adresă patronului cu un ton familiar:

— Salut, Paumelle!

Înghiţiră un aperitiv în picioare, studiară tabla neagră cu meniul, pe urmă se aşezară lângă fereastră.

La prânz toate mesele erau ocupate. Doamna Paumelle apărea din când în când din bucătărie, cu tava de mâncare în mână, în timp ce bărbatul se îngrijea de băuturi, preumblându-se de colo-colo, adică din pivniţă la parter, şi de la parter la mezanin. Majoritatea clienţilor erau muncitori de pe şantierele din jur, dar se aciuiseră şi doi birjari, ale căror trăsuri staţionau în faţa bistroului.

Maigret ar fi vrut să telefoneze domnului Le Bret întru solicitarea unui sfat. Mâncase şi băuse prea mult. Îl cuprinsese o amorţeală dulce şi dacă ar fi fost în Oise, în locul flautistului, şi-ar fi îngăduit – fără doar şi poate – o siestă cinstită pe iarbă, la umbră de pom roditor, cu obrazul acoperit de-un ziar.

Începea să-şi piardă încrederea în sine, ba chiar şi-n meserie; cam meschină treabă. Fleac. Muncă de bărbat

e asta? Să trândăveşti o zi întreagă într-un birt nemernic pentru a supraveghea o casă unde nu se petrece nimic?

Cetăţenii din bistrou îşi aveau fiecare rosturile bine precizate. Peste tot în Paris, oamenii alergau de colo până colo ca furnicile, dar cel puţin ştiau unde se duc!

Nimeni nu era silit, de pildă, să bea la fiecare jumătate de oră un pahar de calvados cu un individ posedând doi ochi care deveneau din ce în ce mai tulburi, precum şi un zâmbet din ce în ce mai îngrijorător.

Paumelle îşi bătea joc de el: era limpede. Şi el, el ce putea să facă? Să se planteze pe trotuar, în plin soare, în văzul tuturor oamenilor aflaţi pe la ferestre?

Împrejurarea îl făcea să-şi amintească de o întâmplare penibilă, de o aventură stupidă care era cât pe-aci să-l silească a părăsi poliţia.

Intrase în meserie abia de vreo doi ani. Era detaşat la serviciul „Căi publice”, având însărcinarea de a se ocupa în mod special de hoţii de buzunare din metrou.

O şapcă, un fular, o haină uzată constituie...

Pe vremea aceea mai credea în toate astea. De fapt credea şi-acuma. Se afla aşadar pe-atunci în faţa magazinului „Samatritaine”, şi tocmai urca scările metroului. În faţa lui, la doi paşi, un tip cu pălărie-melon tăie, c-un gest fulgerător, poşeta unei doamne în vârstă. Maigret se repezi la individ, smulse geanta de catifea neagră şi încercă să-l ţină pe cetăţean. Acesta porni să strige:

— Săriţi! Hoţii!

Drept care lumea se năpusti asupra lui Maigret, în timp ce domnul cu melon se volatiliza în chip discret.

Începeau acum să-l pască îndoielile şi în legătură cu amicul Justin Minard. Fereastra de la etajul II să se fi deschis oare? Tot ce se poate. Ei şi? Ce-i eu asta? Orice om are dreptul să-şi deschidă geamurile în mijlocul

nopţii. Pe urmă există şi somnambuli, tipi apucaţi care urlă... aşa... din senin...

Treptat-treptat *Vechiul Calvados* se goli din nou. Stăpânul şi stăpâna birtului nu schimbaseră un singur cuvânt de dimineaţă, fiecare îndeplinindu-şi atribuţiile în tăcere, ca într-un balet cu precizie regizat.

Şi iată că, la orele două şi douăzeci de minute, se petrecu în sfârşit un eveniment.

Un automobil cobora încet strada în pantă; era un Dion-Bouton cenuşiu. Şoferul purta o haină de căprioară şi ochelari mari.

Automobilul nu se opri în faţa casei Gendreau, dar încetinise, aşa încât Maigret putu să observe că înăuntru nu era nimeni. Repezindu-se la geam, izbuti să reţină numărul: B 780.

N-avea cum să fugă după maşină, care dădu colţul pe Strada Fontaine. Aşa că rămase pe loc, cu inima zbătându-i-se-n piept şi după încă cinci minute aceeaşi maşină trecu din nou prin faţa casei, la fel de încet ca mai înainte.

Când se întoarse spre tejghea, văzu că Paumelle îl privea fix. Ce-o fi gândind? E greu de ghicit. Patronul se mulţumi să umple două pahare şi să întindă unul muşteriului său.

Maşina nu mai apăru. Era ora când balerinele de la Operă făceau pe nimfele la Versailles, în faţa personalităţilor în ţinută de gală, a 100.000 de persoane înghesuite ca sardelele, a copiilor cocoţaţi pe umeri, a baloanelor roşii, a vânzătorilor de nuci de cocos şi a steguleţelor de hârtie.

Strada Chaptal aţipise. Trecea arareori doar câte un cupeu de piaţă şi zgomotul făcut de copitele cailor se pierdea înăbuşit de pavajul de lemn.

La patru fără zece Louis îşi făcu apariţia. Avea o haină neagră aruncată peste vesta în dungi, şi un melon

tot negru. Rămase aşa o clipă nemişcat în cadrul portalului, aprinse o ţigară, suflă fumul, la modul obraznic, apoi o luă agale către strada Pontaine, şi la colţ Maigret îl văzu intrând în tutungerie.

Ieşi însă numaidecât, întorcându-se spre casă. O clipă, privirea lui rămase aţintită pe firma *Vechiul Calvados*. Era însă prea multă lumină afară şi destulă umbră înăuntru pentru ca să-l poată remarca pe secretarul comisariatului Saint-Georges.

Aştepta pe cineva? Sau parcă ezita să ia o anume hotărâre? Merse aşa până la colţul cu strada Blanche. Acolo păru că dă cu ochii de cineva pe care Maigret nu putea să-l vadă, apoi dispăru cu paşi grăbiţi.

Maigret era cât pe-aci să ţâşnească în urmărirea lui. Un soi de demnitate omenească îl împiedică însă. Simţea aţintită asupră-i privirea patronului. Ar fi trebuit să găsească o explicaţie, să ceară socoteala urgent, să plătească pentru ca, odată ajuns pe strada Blanche, valetul să fi dispărut, evident, undeva departe.

Atunci – alt plan: să-şi plătească liniştit nota, să se ducă vizavi profitând de absenţa lui Louis, să sune şi să încerce a vorbi cu domnişoara Gendreau, sau, mai simplu, cu Marie.

Dar nu făcu nici una, nici alta. În timp ce elabora planuri peste planuri, o trăsură de piaţă coborî de pe strada Blanche. Vizitiul cercetă cu atenţie numerele caselor, oprindu-se la doi paşi de casa Gendreau. Rămase însă aşa, pe capră. Părea să fi primit ordine precise. Fanionul de pe aparatul de taxat era coborât.

Nu trecură mai mult de două-trei minute şi pe sub bolta porţii îşi făcu apariţia chipul de şoricel al Mariei, împodobită cu şorţuleţ şi pe cap cu boneta de dantelă albă. Apoi fata dispăru, pentru a se întoarce cu un sac de voiaj. Ea examină rapid strada în ambele sensuri şi se îndreptă spre trăsură.

Maigret, din cauza geamului, nu putea să audă ce-i spunea ea birjarului. Acesta, fără a-şi părăsi locul, ridică sacul, care nu părea prea greu, şi-l aşezã lângă el.

Marie se întoarse, pornind cu mers săltăreţ către casă. Avea talia subţire şi era într-atât de mărunţică, încât părul bogat părea c-o face să-şi piardă echilibrul.

Ea dispăru şi după o clipă îşi făcu apariţia un nou personaj: o femeie, adică o fată tânără, înaltă, plinuţă, îmbrăcată într-un taior bleumarin, cu o pălărie albastră pe cap şi voaletă albă cu buline.

De ce-a roşit Maigret? Pentru că o văzuse în cămaşă de noapte… şi într-o cameră de serviciu?

Se vedea limpede că nu-i o servitoare. Se vedea limpede că nu poate fi decât Lise Gendreau, care, foarte demnă, deşi nespus de grăbită, se îndreaptă, legănându-şi uşurel şoldurile spre trăsura în care urcă.

Maigret era atât de emoţionat, că fu cât pe-aci să uite de numărul trăsurii: 48. Îl însemnă numaidecât roşind încă o dată sub privirile lui Paumelle.

— Şi, uite aşa! oftă cârciumarul, căutând ce alt ulcior ar putea să aleagă.

— Ce uite aşa?

— Uite aşa se întâmplă în familiile bune, cum spun dumnealor.

Avea un aer triumfător, dar nu-şi îngădui nici măcar să zâmbească.

— Asta ai aşteptat, nu-i aşa?

— Nu pricep…

Jupân Paumelle se strâmbă dispreţuitor şi împinse un pahar în faţa lui Maigret. Posomorât, avea aerul că spune: „Pai, dacă-mi umbli cu secrete!”

Şi Maigret, ca să câştige din nou teren, întrebă ca şi cum ar fi vrut să-i intre iarăşi în graţii:

— Era domnişoara Gendreau, nu-i aşa?

— Da, domnule, şi-mi zice mie ceva că n-o s-o mai

vedem aşa curând pe strada noastră.

— Vrei să spui că a plecat în călătorie?

Expresia cetăţeanului deveni pur şi simplu nimicitoare, îl copleşea pe tânărul său client cu toată greutatea celor 50 sau 60 de ani ai săi, cu toate paharele băute de-a lungul vremii în tovărăşia atâtor şi feluriţi oameni, cu profunda cunoaştere a tainelor cartierului.

— Pentru cine lucrezi? întrebă el, devenit deodată bănuitor.

— Dar… nu lucrez pentru nimeni.

Atunci îi aruncă o privire scurtă, care rostea mai crud, decât prin viu grai cuvintele: „Ai minţit!” Apoi dădu din umeri:

— Cu atât mai rău!

— Dar ce ţi-ai închipuit?

— Mărturiseşte… că te-ai mai învârtit prin cartier…

— Eu? îţi jur… Era adevărat. Simţea nevoia să-i dovedească buna sa credinţă. Şi celălalt îl examina în linişte, şovăi o clipă, apoi rosti suspinând:

— Te luasem drept un prieten de-al contelui.

— Care conte?

— N-are importanţă, din moment ce nu-i adevărat. Ai acelaşi mers, acelaşi fel de a-ţi încovoia umerii.

— Crezi că domnişoara Gendreau s-a dus să se întâlnească cu un conte?

Paumelle nu răspunse. Îl privea pe Louis, care se ivise din nou la colţul străzii Fontaine.

Cum el plecase prin strada Blanche, făcuse desigur ocolul grupului de case dintre aceste străzi. Părea mai bine dispus ca adineauri. Ai fi zis că se plimbă cu-adevărat şi că nu-l interesează decât promenada la soare. Îmbrăţişa cu privirile strada pustie, apoi, asemeni cuiva căruia i se cuvine o clipă de răgaz, intră în tutungeria din colţ.

— Nu vine niciodată pe aici? Se auzi un „Nu” sec,

răspicat.

— Are-o mutră scârboasă.

— Mulţi au mutre scârboase, dar le e greu să şi-o schimbe. Făcea aluzie la Maigret! Urmă, ca pentru sine, în timp ce dinspre bucătărie răzbătea zgomot de vase:

— Unii oameni sunt sinceri, iar alţii nu.

Maigret simţea că doar un fleac îl împiedică să descopere lucruri importante, dar fleacul respectiv era, din păcate, tocmai încrederea omului acestuia grav, îmbuibat de calvados.

Să fi fost oare prea târziu ca să-l mai câştige! Cu siguranţă că l-a pierdut, mărturisind că nu e prietenul contelui. Acum era încredinţat că toată dimineaţa aceea s-a scurs sub semnul neînţelegerii.

— Lucrez la o agenţie de detectivi… particulară – aruncă el la întâmplare.

— Ce vorbeşti!

Nu-i recomandase şeful să nu care cumva să amestece poliţia în această afacere?

Stărui în afirmaţiile sale, doar, doar o afla adevărul. Ar fi dat orice, în momentul acela, ca să aibă 20 de ani mai mult, greutatea şi statura interlocutorului său.

— Mi-am închipuit eu că o să se întâmple ceva cumva.

— Şi s-a întâmplat, precum vezi!

— Aşadar, după părerea dumitale, zici că domnişoara nu se mai întoarce?

Pesemne c-o nimerea tot pe-alături, căci Paumelle se mărgini să dea din umeri cu o oarecare milă. Atunci îşi zise s-o ia altfel.

— Acum e rândul meu să fac cinste – spuse el, arătând ulcioarele de pământ ars.

Oare patronul va refuza să bea cu el? Acesta dădu încă o dată din umeri, mormăind:

— La ora asta se cere mai degrabă o sticlă

înfundată. Coborî în pivniţă întru căutarea licoarei. Maigret ameţise din pricina calvadosului; în schimb Paumelle îşi păstra mersul sigur şi scara fără rampă, abruptă, păru că nu-l sperie.

— Vezi, tinere, ca să minţi trebuie să fii vulpe bătrână.

— Crezi că... eu...? Celălalt umplea paharele.

— Cine-ar pune o agenţie de detectivi particulari să se ocupe de treburile astea? Contele în nici un caz. Şi cu atât mai puţin domnii ăştia Gendreau, tatăl, sau fiul. Cât despre domnul Hubert...

— Care Hubert?

— Vezi? Nici nu cunoşti măcar familia.

— Mai există un fiu?

— Câte case sunt pe strada asta?

— Habar n-am... Patruzeci?... Cincizeci?

— Ei bine, numără-le... După aceea du-te şi bate la fiecare uşă în parte. Poate s-o nimeri careva să te informeze. Cât despre mine, te rog să mă ierţi. Nu te dau afară. Dacă vrei, poţi rămâne aici cât pofteşti. Numai că eu... la ora asta îmi fac siesta. Or, siesta e sfântă.

Îndărătul tejghelei se afla un scaun cu fundul din pai împletit. Paumelle se aşează cu spatele la galantar, îşi puse mâinile cruciş pe pântec, închise ochii şi păru c-a adormit pe dată.

Nemaiauzind nici o mişcare, nevasta cârciumarului băgă capul pe uşă, cu o cârpă într-o mână şi o farfurie într-alta. Liniştită, se întoarse la oale, fără a-i fi aruncat măcar o privire lui Maigret, care se aşează, cam plouat, lângă fereastră.

Capitolul 4
BĂTRÂNUL DOMN DE PE AVENUE DU BOIS

Se înţelesese cu Minard, ca atunci când se întoarce de la Conilans, să-i lase vorbă acasă, în Richard Lenoir, despre ceea ce făcuse.

— Dar nu-i deloc în drumul dumitale! protestase Maigret, la care căpătă răspunsul obişnuit:

— Nu contează.

Mai înainte Maigret îl întrebase, destul de timid, ce-i drept, pentru că nu voia să-l descurajeze:

— În ce calitate te vei prezenta acolo? Ce-ai de gând să le spui?

Abia acum, târziu, după o zi istovitoare, când Maigret se întorcea acasă străbătând marile bulevarde luminate, răspunsul flautistului îl luă puţin cu friguri.

— Găsesc eu ceva. N-aveţi grijă.

Cu toate acestea, după-masă, şi după ce biruise un moment de deprimare, pricinuit fie de cumplitul patron al Vechiului Calvados, fie din pricina digestiei sabotată de paharele înghiţite de dimineaţă, Maigret îşi recăpătase încrederea.

Mai mult, se petrecea într-însul un fenomen nemaicunoscut până-n clipa aceea, şi nu bănuia că reacţia aceasta îl va încerca mereu, mereu, devenind într-o zi legendară la Quai des Orfèvres.

Simţea acum o căldură plăcută străbătându-i tot corpul, călca mai apăsat, privea într-un fel anume oamenii, umbrele şi luminile, trăsurile de piaţă şi tramvaiele din jur.

Adineauri, pe strada Chaptal, îi purtase pică şefului său pentru că îi îngăduise să se arunce în această anchetă, şi nu era departe de el gândul că Le Bret plănuise să-i joace cu bună ştiinţă o farsă odioasă.

E cu putinţă oare ca un singur om să atace o asemenea fortăreaţă cum era casa Balthazarilor? Oare aşa lucrau cei mari, din brigada şefului? Aveau o mulţime de mijloace la dispoziţie, dosare, fişe, colaboratori

răspândiţi peste tot, informatori. Iar dacă trebuiau să pună sub urmărire zece persoane, trimiteau zece inspectori pe zece urme diferite.

Or, acum, deodată, Maigret era mulţumit să se ştie singur, şi singur să adulmece prin toate cotloanele.

Nici nu ghicea că asta va fi de-acum încolo metoda sa şi că mai târziu, ajuns şef al brigăzii speciale, cu o mică armată de poliţişti în sub-ordine, se va îndeletnici să ţină personal pe câte unul sub observaţie, să fileze un suspect pe străzi, să aştepte ceasuri întregi într-un bistro.

Înainte de a părăsi însă *Vechiul Calvados*, unde Paumelle nu-i mai acorda decât o indiferenţă fără de margini, mai dădu două telefoane. Cel dintâi la „Urbaine”, deoarece trăsura angajată de Lise Gendreau avea culorile întreprinderii sus-pomenite. A trebuit să aştepte la aparat o bună bucată de vreme.

— 48 aparţine depoului din La Viellette. Birjarul se numeşte Eugene Cornille. A intrat de serviciu azi la prânz. Sunt puţine şanse să se întoarcă la depou înainte de miezul nopţii.

— Nu ştiţi unde l-aş putea găsi între timp?

— De obicei, Cornille staţionează în piaţa Saint-Augustin. Fireşte… depinde de cursele pe care le face. E pe-acolo un mic restaurant, unul „*Rendez-vous du Massif Central*”. Se pare că atunci când e liber, acolo mănâncă.

Al doilea telefon a fost pentru Serviciul automobilelor de la Prefectură. A durat mai mult până ce s-a găsit în dosare numărul automobilului. Maigret afirmase că vorbeşte de la comisariat; atunci i s-a propus să fie rechemat.

— Lăsaţi… aştept la aparat.

Într-un târziu căpătă un număr şi-o adresă: marchizul de Bazancourt, strada Gabriel numărul 3. Iar un cartier bogat. Şi, fără îndoială, iarăşi o casă

boierească, cu ferestrele dând pe Champs-Elysées. Nu-şi putea îngădui să sune la uşă. În drum se opri la o tutungerie să dea un telefon.

— Aş dori să vorbesc cu marchizul de Bazancourt, dacă se poate.

O voce arogantă îi răspunse al capătul firului:

— E ceva personal?

Şi cum el răspunse afirmativ, auzi:

— Domnul marchiz a murit acum trei luni.

Atunci Maigret întrebă cu o anume naivitate:

— Şi n-a rămas nimeni în loc?

— Poftim? Nu înţeleg. Toate bunurile au fost vândute. N-a mai rămas decât casa… Nu s-a găsit încă un cumpărător.

— Nu ştiţi cumva cine-a cumpărat Dion-Bouton-ul?

— Un mecanic de pe strada Acacias, pe lângă Avenue de la Grande-Armee. Numele l-am uitat, însă presupun că nu mai există alt garaj pe strada aceea.

La ora cinci, Maigret luă metroul până la Étoile şi găsi într-adevăr un garaj pe strada indicată. Garajul era însă închis şi pe-un petic de hârtie sta scris:

A se adresa alături.

Alături se afla de o parte un cizmar, iar de cealaltă parte un bistrou. Cel mai bine se putea informa la cârciumă. Din păcate negustorul de vinuri nu ştia nimic.

— Dédé n-a venit astăzi. Ştiţi, el învârte ba una, ba alta. Sunt zile când călătoreşte pentru clienţii lui.

— N-aveţi cumva adresa lui de acasă?

— Stă într-un hotel cu camere mobilate, pe lângă Temea, dar n-aş putea să vă spun care anume.

— E însurat?

Maigret nu era sigur pe el şi nu îndrăznea să întrebe prea multe, însă avea impresia că Dédé e un domn de un gen mai aparte, şi că dacă avea cumva o tovarăşă de viaţă, cele mai multe şanse de a o întâlni ar

fi fost să fie pe trotuar, cam între Étoile şi Ternes.

Restul după-amiezii şi-l petrecu în căutarea vizitiului Cornille. Dibui cârciuma *Rendez-vous du Massif Central*.

— Foarte rar se întâmplă să nu vină pe-aici… la o gustare… Din nefericire tocmai astăzi se nimerise să nu vină. Întâmplarea hotărî ca drumurile lui Cornille să nu se abată prin apropierea staţiei lui permanente de pe Saint-Augustin.

Maigret se întoarse în sfârşit acasă. Când trecu pe sub boltă, portăreasa deschise ferestruica.

— Domnule Maigret, domnule Maigret! Am ceva important pentru dumneata…

Era un bilet. Cu recomandarea de a-l citi înainte de a se urca sus, la el.

„Nu vă urcaţi sus. Trebuie mai întâi să vă vorbesc. Am aşteptat cât am putut. Vă rog să veniţi la Braseria Clichy. Domnişoara e sus cu soţia dumneavoastră.

Al dumneavoastră devotat,

Justin Minard”

Era noapte de-a binelea. Maigret, pe trotuar, ridică privirea, văzu perdelele lăsate la apartamentul lui, şi îşi închipui o clipă imaginea celor două femei din mica sufragerie care servea şi de salon. Ce-şi spuneau oare? Doamna Maigret, aşa cum o cunoştea el, probabil că a pus masa şi va începe să servească…

Luă metroul, coborî strada Blanche şi intră în sala imensă a braseriei unde domnea un miros de bere şi de varză călită. Orchestra, alcătuită din cinci muzicanţi, cânta. Justin nu era la flaut, ci la contrabas şi, pierdut îndărătul acestui instrument enorm, părea şi mai pirpiriu ca de obicei.

Maigret se aşeză la o masă de marmură, şovăi, apoi, până la urmă, se hotărî pentru o porţie de varză călită şi o jumătate de vin.

După ce se sfârşi cântecul, Minard veni la masă.

— Vă rog să mă iertaţi că v-am făcut să veniţi până aci, însă trebuia să vă vorbesc înainte de-a o vedea.

Era foarte tulburat, poate puţin neliniştit, şi Maigret simţi că-l cuprinde şi pe el îngrijorarea.

— Nu mi-a dat prin cap că soră-sa, fiind măritată, are alt nume. Aşa că am pierdut o groază de vreme până ce am găsit-o. Bărbatul ei lucrează la căile ferate. E însoţitor de tren şi lipseşte câte două-trei zile de-acasă. Cetăţenii stau într-o căsuţă înconjurată de verdeaţă... sus... pe coasta unui deal. Au o capră albă, o grădiniţă de legume.

— Germaine e aici?

— Când am ajuns acolo, erau amândoi la masă... în faţa unei porţii enorme de caltaboşi în sânge şi mirosea grozav a ceapă.

— Soră-sa n-a născut încă?

— Încă nu. Aşteaptă. Se pare că mai durează câteva zile. Le-am spus că sunt agent de asigurare, că am auzit de... naşterea care se-apropie şi că ăsta e momentul cel mai bun ca să încheie o poliţă de asigurare.

Violonistul, care era în acelaşi timp şeful orchestrei, agăţă de stinghie un carton cu un număr, bătu la pupitru cu vârful arcuşului şi Justin, scuzându-se, se urcă pe estradă. Când reveni, se grăbi să spună:

— Şi n-aveţi nici o teamă. Am impresia că totul se va sfârşi cu bine. Eu mă pricep la asigurări, ştiţi, e-o idee fixă de-a nevestei mele. Ea pretinde că mai am de trăit doar vreo trei ani şi că... în sfârşit... nu contează... Germaine asta e o fată destul de frumuşică, plinuţă, are un păr bogat, de trebuie mereu să şi-l potrivească, şi nişte ochi care-ţi fac o impresie ciudată. O s-o vedeţi! Fata nu-şi mai lua ochii de la mine. La un moment dat m-a întrebat... aşa, pe neaşteptate, la ce companie lucrez. I-am zis una la întâmplare şi atunci a vrut să ştie cum îl

cheamă pe şeful meu de serviciu. Pe urmă mi-a pus o mie şi una de întrebări, pentru ca la sfârşit să zică:

„— Am avut un prieten vreo trei luni de zile care lucra tot acolo.”

Apoi, fără nici o legătură:

„— Louis te-a trimis la mine?”

Justin se urcă din nou pe estradă şi în timp ce orchestra executa un vals vienez, îi făcea cu ochiul lui Maigret, ca şi cum ar fi vrut să-l liniştească. Parcă-i zicea mereu: „Să n-aveţi nici o teamă! Aşteptaţi urmarea!”

Urmarea se înfăţişa în felul următor:

— I-am răspuns categoric că nu Louis m-a trimis.

„— Nici contele?!” face ea.

— Nu.

„— Atunci domnul Richard... ia spune! Nu cumva eşti omul lui domnu’ Richard?”

— Vedeţi cam ce gen de fată e... Trebuia să ia o hotărâre. Soră-sa e mai tânără ca ea. S-a măritat acum vreun an de zile doar. Era femeie la toate în cartierul Saint-Lazare. Acolo l-a cunoscut pe bărbatul ei. Or, Germaine voia s-o facă pe grozava. După părerea mea, moare s-o facă pe grozava faţă de ceilalţi, trebuie cu orice chip să fie interesantă, înţelegeţi? Sunt convins că mai de mult a visat să se facă actriţă. După ce-a isprăvit de mâncat, s-a apucat să aprindă o ţigară şi nici măcar nu ştie să fumeze. Casa are doar o singură odaie, cu un pat mare şi un tablou de nuntă într-o ramă ovală.

„— Sigur că nu eşti vreunul din oamenii lui domnu Richard?”

— Ştiţi, are ochii mari, mari de tot şi uneori, când îţi vorbeşte, privirea îi devine fixă. Te simţi prost. Ai zice că s-a zăpăcit, dar asta-i doar o impresie... fata nu-şi pierde cumpătul cu una cu două.

„— Ei, Olga, vezi – vorbea către soră-sa, aşa... blazată peste poate – *ce complicată-i viaţa în lumea aia!*

Ţi-am spus eu că toate astea se vor termina rău!”

— Am întrebat-o când socoate că o să se întoarcă la serviciu.

„— Nu cred că mai pun piciorul în casa aia”.

Muzică! Privirea flautistului îl implora pe Maigret să aibă răbdare, să nu se neliniştească.

— În sfârşit! Dacă n-am procedat cum trebuie, cu atât mai rău. I-am mărturisit adevărul.

— Care adevăr?

— Că domnişoara a strigat după ajutor, că m-am pricopsit cu un pumn de la Louis, că dumneavoastră aţi venit, că v-au arătat o fată în cămaşă de noapte care ar fi fost Germaine. Atunci s-a înfuriat. I-am spus că nu e vorba de-o anchetă oficială, că vă ocupaţi de acest caz doar aşa, particular, că aţi fi fericit s-o vedeţi. Nici n-am apucat să-mi sfârşesc vorba că a şi început să se îmbrace. Parcă o văd şi acum în pantalonaşi cu feston şi în corset, cotrobăind în valiză şi zicându-i soră-sii:

„— Înţelegi – copilul tot se naşte el până la urmă, în vreme ce cu mine e o chestiune de viaţă şi de moarte.”

— Eram eu cam încurcat, dar mi-am zis că nu e rău să staţi de vorbă cu ea. Nu ştiam însă unde s-o duc. Aşa că am lăsat-o la dumneavoastră acasă. Am apucat să-i zic o vorbă în şoaptă soţiei dumneavoastră… pe palier. Doamne, ce nevastă cumsecade aveţi! Am sfătuit-o să n-o lase cumva s-o şteargă. Sunteţi supărat pe mine, nu-i aşa?

Cum să fie supărat? Maigret nu era el foarte, foarte liniştit, dar răspunse cu un oftat:

— Poate c-ai făcut bine.

— Când aş putea să vă mai văd?

Maigret îşi aminti că trebuie să-l caute pe Cornille birjarul la miezul nopţii.

— Poate diseară.

— Dacă nu vă văd, voi îndrăzni să trec pe la

dumneavoastră mâine dimineaţă. Acum cunosc casa.

Tulburat, şovăi.

— M-a întrebat cine-i plăteşte cheltuielile şi i-am zis… Nu ştiam ce să-i spun… I-am spus să n-aibă nici o grijă… Ştiţi, însă, dacă vă vine greu… eu…

De data asta, Maigret plecă în timp ce orchestra cânta şi se repezi spre gura metroului. Încercă o oarecare emoţie văzând lumină sub uşă şi nu fu nevoit să-şi scoată cheia, căci doamna Maigret îi recunoştea întotdeauna paşii.

Ea îl privi cu subînţelesuri, în timp ce-i spunea veselă:

— Te aşteaptă o fată încântătoare…

Oh, admirabila doamnă Maigret! Nu, nu era ironică. Voia să fie amabilă, pur şi simplu. Fenomenul se afla acolo, cu coatele pe masă, în faţa unui tacâm folosit şi cu un chiştoc în colţul gurii. Ochii ei mari, mari se aţintiră asupra lui Maigret, ca şi cum ar fi vrut să-l înghită. Totuşi, mai şovăia niţel.

— Sigur că sunteţi de la poliţie?

Îi arătă legitimaţia. Din clipa aceea privirea ei nu-l mai părăsi. În faţa duduii – un păhărel, doamna Maigret pusese la bătaie vişinată de zile mari.

— Presupun că n-ai mâncat.

— Ba da. Am mâncat.

— În cazul ăsta eu vă las. Trebuie să spăl vasele.

Strânse masa, intră în bucătărie, dar chiar să închidă uşa nu se putu hotărî.

— Prietenul dumitale e tot de la poliţie?

— Nu chiar. S-a nimerit ca…

— E însurat?

— Da. Cred adică.

Se simţea cam stânjenit cu făptura asta ciudată aici… într-un cadru oricum familiar. Ea, în schimb, părea ca la ea acasă: se ridică de la locul ei, îşi potrivi coafura

în faţa oglinzii de pe cămin şi se instala comod în fotoliul doamnei Maigret, murmurând:

— Îmi daţi voie? Maigret o întrebă:

— O cunoşti demult pe domnişoara Gendreau?

— Am fost la şcoală împreună.

— Mi se pare că eşti din Anseval, nu-i aşa? Aţi fost colege la şcoala din Anseval?

Îl mira faptul că moştenitoarea cafelei Balthazar a învăţat la o şcoală sătească oarecare.

— Vreau să spun că suntem de aceeaşi vârstă, cu o diferenţă de câteva luni. Ea împlineşte luna viitoare 21 de ani, în vreme ce eu i-am împlinit acum 15 zile?

— Şi mergeaţi amândouă la şcoala din Anseval? repetă el întrebarea.

— Ea nu. Pe ea o trimiseseră la mănăstirea din Kevers. Dar era în aceeaşi perioadă.

Maigret pricepu cum devine cazul. Şi din clipa aceea hotărî să fie neîncrezător, străduindu-se a descoperi adevărul în ceea ce părea adevărat sau qvasi-adevărat, sau măcar verosimil.

— Te aşteptai să se întâmple ceva acolo, în Chaptal?

— Totdeauna m-am gândit că se va sfârşi rău.

— De ce?

— Pentru că se urăsc.

— Cine?

— Domnişoara şi fratele ei. Eu sunt în casă de patru ani. Am intrat imediat după moartea doamnei. Ştiţi, bineînţeles, că a murit într-un accident de cale ferată, când mergea la Vittel, pentru cură. A fost îngrozitor.

Vorbea ca şi cum ar fi fost de faţă la scoaterea de sub vagoane a cadavrelor, în număr de-o sută şi mai bine.

— Câtă vreme trăia doamna, înţelegeţi, testamentul

n-avea nici o importanţă.

— Cunoşti bine familia, după cum se vede.

— M-am născut la Anseval. Şi eu, şi tata. Bunicul meu, care a fost, ştiţi, unul dintre fermierii contelui, juca bile cu domnul bătrân.

— Care… domnul bătrân?

— Aşa i se zice la noi, la ţară. Nu ştiaţi? Eu credeam că poliţia ştie totul.

— Vorbeşti probabil de bătrânul Balthazar.

— Da, de domnul Hector. Taică-său a fost curelar în sat. Tot el trăgea şi clopotele la biserică. La 12 ani, domnul Hector era negustor ambulant. Umbla din fermă în fermă cu o cutie-n spinare.

— El a înfiinţat „cafeaua Balthazar”?

— Da. Ceea ce nu l-a împiedicat însă pe bunicul meu să-l tutuiască oricând… până în ultima clipă. A lipsit multă vreme de pe la noi domnul Hector. Când s-a întors, era bogat şi s-a aflat că tocmai cumpărase castelul.

— Şi castelul… al cui era?

— Păi al cui să fie… al contelui de Anseval!

— Acum nu mai există nici un conte de Anseval?

— Ba mai există unul. Prietenul domnişoarei. NU mai vreţi să-mi turnaţi un păhărel de lichior? E de la dumneavoastră… de la ţară?

— De la soţia mea.

— Când mă gândesc că ciuma asta – nu vorbesc de soţia dumneavoastră – a îndrăznit să se dea drept… eu… şi să doarmă în patul meu! E adevărat că aţi văzut-o în cămaşă de noapte? E mai grasă ca mine. Aş putea să vă spun eu multe despre corpul ei… Sânii, de pildă…

— Care va să zică, bătrânul Balthazar, proprietarul cafelei, a cumpărat castelul Anseval. Era însurat?

— A fost însurat, dar pe vremea aceea nevasta lui murise. Avea o fiică, frumoasă femeie, nu zic, dar prea de tot ţanţoşă. A avut şi un fiu, pe domnul Hubert; ăsta n-a

făcut nici o ispravă. Pe cât era soră-sa de crâncenă, pe atât era el de blajin. Călătorea mult prin ţări străine.

— Toate astea s-au petrecut înainte de-a te fi născut dumneata?

— Bineînţeles. Dar aşa e şi-acum.

Maigret scosese – instinctiv – un carnet din buzunar şi trecu numele auzite, ca şi cum ar fi întocmit un arbore genealogic, îşi dădea seama că, discutând cu o fată ca Germanie, precizia era absolut necesară.

— Deci e vorba mai întâi de Hector Balthazar, pe care-l numeşti domnul bătrân. Cât e de când a murit?

— Cinci ani. Cu un an înaintea fetei.

Şi Maigret, gândindu-se că Felicien Gendreau era el însuşi un domn bătrân, se miră:

— Era – am impresia – foarte bătrân.

— Avea 88 de ani. Locuia singur într-o casă uriaşă pe Avenue du Bois de Boulogne. Şi îşi conducea afacerile singur, cu ajutorul fetei doar.

— Nu cu ajutorul băiatului?

— Aş... de unde! Fii-su nici n-avea voie să calce prin birouri. Avea o rentă. Stă undeva pe ehei, lângă Pont-Neuf. E un fel de... artist... aşa ceva.

— O clipă... Avenue du Bois... Fata lui e căsătorită cu Felicien Gendreau.

— Exact. Da, dar nici domnul Felicien n-avea dreptul să se amestece în afaceri.

— De ce?

— Pare-se că a încercat el mai de mult ceva... Dar avea patima jocului... Şi azi încă... după-amiezile e la curse... Se zice că ar fi făcut o potlogărie cu nişte poliţe sau cecuri... Socru-său nici nu-i mai vorbea.

Mai târziu, Maigret urma să cunoască clădirea de pe Avenue du Bois, una din cele mai urâte şi mai încărcate din tot Parisul, cu turnuri medievale şi vitralii. Avea să mai vadă de asemeni o fotografie a bătrânului,

cu trăsăturile net desenate, cu tenul alb ca de cretă, cu favoriţii lungi şi albi şi o redingotă din care nu se vedeau decât două fâşii subţiri de plastron înconjurând cravata neagră.

Dacă ar fi fost mai iniţiat într-ale vieţii pariziene, ar fi ştiut că bătrânul Balthazar donase statului casa împreună cu toate tablourile pe care le achiziţionase de-a lungul anilor, cu condiţia ca aci să se deschidă un muzeu. S-a vorbit mult despre treaba asta după moartea lui. Experţii s-au certat între ei vreun an de zile şi până la urmă guvernul a refuzat donaţia din pricină că majoritatea picturilor erau false.

Maigret avea să mai vadă într-o zi şi portretul fetei, cu părul tras spre ceafă, cu silueta gen împărăteasa Eugenia, cu trăsăturile tot atât de reci ca şi ale omului care-a întemeiat dinastia.

Cât despre Felicien Gendreau, îl cunoştea: mustăţile cănite, ghetele de culoare deschisă, bastonul cu măciulie de aur.

— Se pare că bătrânul ura pe toată lumea, începând cu fiul său, apoi pe ginere, şi domnul Richard, pe care l-a cunoscut bine. Excepţie făcea doar pentru fiică-sa şi pentru nepoată, domnişoara Lise. Zicea că numai ele sunt de aceeaşi rasă cu dânsul şi a lăsat un testament foarte încurcat. Domnul Braquement ar putea să vă lămurească în privinţa asta.

— Cine e domnul Braquement?

— Notarul. Are 80 de ani. Toată lumea se teme de el, pentru că e singurul care… ştie.

— Ce ştie?

— Asta nu mai ştiu. Totul o să se afle în ziua când domnişoara Lise va împlini 21 de ani. De-aia i-a apucat pe toţi turbarea. Eu nu sunt nici cu unii, nici cu ceilalţi. Dacă aş fi vrut…

Maigret avu o inspiraţie:

— Domnul Richard? întrebă el făcându-i jocul.

— S-a ţinut scai după mine. I-am spus-o însă de la obraz că se înşeală şi l-am sfătuit să încerce cu Marie. Ea e destul de proastă ca să pice – de la obraz i-am spus-o.

— Şi ţi-a urmat sfatul?

— N-am idee. Cu oamenii ăştia nu poţi să ştii niciodată. Dacă vreţi să ştiţi care-i părerea mea – ei bine, toţi sunt puţin nebuni. Eu îi cunosc bine.

Ochii fetei erau acum, când vorbea aşa, mai holbaţi ca oricând şi privirea de o fixitate tulburătoare. Se aplecă înspre Maigret, dând impresia că e gata-gata să-l apuce de genunchi.

— Louis… e şi el din Anseval?

— Da, e fiul fostului învăţător. Unii zic însă că de fapt e făcut cu preotul.

— E de partea domnului Richard?

— Vai de mine! Dimpotrivă, se ţine scai de domnişoara. Louis a stat cu bătrânul până ce-a murit. El l-a îngrijit în timpul bolii. Cred că ştie mai multe decât toţi, poate mai multe chiar şi decât domnul Braquement.

— Nu ţi-a făcut niciodată curte?

— El?

Fata izbucni în râs.

— I-ar fi cam greu s-o facă! Arată el, ce-i drept, foarte bărbat, aşa păros cum e, dar în primul rând e mai bătrân decât pare. Are pe puţin 55 de ani. Şi – pe urmă – nu e cu adevărat bărbat, înţelegeţi? De asta doamna Louis şi cu Albert…

— Iartă-mă. Cine-i Albert?

— Cameristul. Şi el tot din Anseval este. A fost jocheu. Până la 21 de ani.

— Îmi pare rău. Mi s-a arătat toată casa, dar n-am văzut camera în care…

— Pentru că el doarme deasupra grajdului, împreună cu Jerome.

— Jerome?

— Vizitiul domnului Felicien. Numai Arsene, şoferul, pentru că-i însurat şi are copil, doarme în afară, acasă la el.

Până la urmă, Maigret izbuti să mâzgălească pagina carnetului cu nume în toate sensurile.

— Dacă cineva a tras asupra domnişoarei – ceea ce nu m-ar mira deloc – atunci domnul Richard e omul care… S-or fi certat iarăşi.

— Se ceartă des?

— Ca să zic aşa, în toate zilele. O dată i-a strâns încheieturile mâinilor atât de tare, că a avut vânătăi o săptămână întreagă. Dar se apără şi ea. A primit odată el două lovituri în picioare… poate chiar mai sus. Totuşi, eu aş paria că nu asupra domnişoarei s-a tras.

— Dar asupra cui?

— Asupra Contelui!

— Care conte?

— Dar cum de nu înţelegeţi nimic? Contele Anseval.

— Adevărat! Mai există şi-un conte Anseval?

— Nepotul aceluia care a vândut bătrânului Balthazar castelul. Domnişoara l-a descoperit nu ştiu unde.

— E bogat?

— El? N-are o para chioară.

— Şi vine în vizită pe la Balthazar?

— Vine, dar la domnişoara.

— El… Vreau să spun…

— Dacă se culcă cu ea? Nu cred că-i arde de-asta… înţelegeţi? Toţi sunt ţicniţi. Se bat ca fiarele. Numai domnul Hubert nu se ocupă cu nimic şi ceilalţi doi, fratele şi sora, încearcă fiecare să-l atragă de partea lui.

— Vorbeşti de Hubert Balthazar, fiul bătrânului? Câţi ani să aibă?

— Cincizeci cred, poate ceva mai mult. E un om

foarte fin… foarte distins. Când vine-n vizită, totdeauna stă de vorbă cu mine. Ia stai! La ora asta nu mai am nici un tren pentru Conflans. Şi trebuie să dorm undeva. N-aveţi vreun pat pe-aici?

Era ceva atât de provocator în privirea ei, încât Maigret tuşi niţel, aruncând instinctiv o privire înspre bucătărie.

— Din păcate nu avem cameră de musafiri. Abia ne-am instalat.

— Sunteţi tineri însurăţei?

Cuvintele rostite sunau în gura ei aproape indecent.

— O să-ţi găsesc o cameră la un hotel, pe-aici prin apropiere.

— Vă culcaţi aşa devreme?

— Nu… dar mai am o întâlnire în oraş.

— Aşa e. Cei de la poliţie nu prea dorm în paturile lor. Ciudat, nu semănaţi deloc a poliţist. Am cunoscut odată unul, un sergent de stradă din cartier, unul înalt şi negricios, Leonard.

Maigret nu simţea nevoia să ştie totul. Se părea că Germaine a cunoscut la viaţa ei ceva bărbaţi, între aceştia numărându-l şi pe agentul de asigurări.

— Bănuiesc că o să mai aveţi nevoie de mine, nu? Ar fi o posibilitate să mă întorc la ei ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Aşa aş putea să vă povestesc în fiecare seară ce se petrece pe acolo.

Se auzea zgomot de vase din bucătărie, dar nu asta era pricina pentru care Maigret declină oferta. Germaine izbutise să-l sperie în adevăratul înţeles al cuvântului.

— Te văd mâine. Dacă vrei să vii cu mine…

Înainte de a-şi pune pălăria şi mantoul, îşi aranjă părul în faţa oglinzii, apoi apucă sticla cu vişinată.

— Îmi daţi voie? Am vorbit atâta, am gândit atâta! Dumneavoastră nu beţi?

Nu era cazul să-i comunice numărul paharelor de calvados înghiţite, de plăcere sau de nevoie, în timpul zilei.

— Cu siguranţă că mai am o seamă întreagă de lucruri să vă povestesc. Sunt oameni care scriu romane şi n-au trăit nici pe sfert ce-am trăit eu. Dacă m-aş apuca să scriu…

Maigret intră în bucătărie, îşi sărută soţia pe frunte. Ea îi privea veselă, cu licăriri maliţioase în ochi.

— S-ar putea să mă întorc târziu.

Glumind, ea răspunse:

— Nu te grăbi, Jules!

Era – câteva case mai încolo, lângă bulevardul Voltaire – un hotel care închiria camere mobilate. Pe stradă, Germaine îl luă de braţ pe însoţitorul ei, fără a-i cere permisiunea.

— Tocurile Louis XV sunt de vină… Cred şi eu! Era mai obişnuită cu saboţi.

— Găsesc că nevasta dumneavoastră e foarte drăguţă. Găteşte grozav.

Nu îndrăznea să-i dea bani pentru cameră. Intră în biroul hotelului, roşind niţel atunci când portarul de noapte îl întrebă:

— E pentru toată noaptea, sau pentru mai puţin?…

— Pentru toată noaptea… Numai pentru domnişoara…

În timp ce funcţionarul cerceta tabloul cu chei, Germanie, deşi acum nu mai umbla, se rezema tot mai stăruitor de braţul lui, fără a se jena.

— Camera 18. Etajul II. La stânga. Aşteptaţi să vă dau prosopul.

Maigret preferă să nu-şi mai amintească cum şi-a luat rămas bun de la fată.

Pe scară era un preş roşu. Fata ţinea prosoapele într-o mână, şi-n cealaltă cheia agăţată de-o placă de

aramă. Portarul se adânci din nou în lectura ziarului.

— Sunteţi sigur că nu mai aveţi ceva întrebări să-mi puneţi?

Germaine se afla pe prima treaptă. Ochii ei erau mai holbaţi şi mai ficşi ca oricând. De ce-i veni în minte lui Maigret deodată insecta aceea, numită călugăriţă, care-şi devorează, masculul după împerechere?

— NU… Azi nu… se bâlbâi el.

— Ah, da… uitasem că aveţi o întâlnire.

Buza umedă, făcea o cută ironică.

— Atunci, mâine?

— Mâine, da.

Cam aşa, aproximativ, trebuie să se fi petrecut lucrurile. Maigret n-avea încă obişnuinţa împrejurărilor de tipul acesta. Şi-a mai adus aminte doar de mirosul ca de leşie în clipa când s-a repezit pe scara metroului, de ţăcănitul uşilor automate, apoi de un drum lung în cenuşiul subteranelor, de siluete clătinându-se la fiece mişcare a vagonului, de feţe mistuite de lumina electrică, şi de ochi pleoştiţi!

Se pierdu în străzile pustii, şi abia dimineaţa, aproape de Porte La Villette, găsi într-un sfârşit o hală imensă unde erau îngrămădite trăsuri de piaţă cu hulubele-n sus. De undeva, din spatele unei curţi, venea căldură de grajd.

— Cornille? Nu, nu s-a întors încă. Vreţi să-l aşteptaţi? Abia pe la 12 şi jumătate noaptea, un birjar beat mort îl privi cu uimire.

— Doamna ceea mititică din strada Chaptal? Staţi puţintel. Mi-a dat un franc bacşiş. Şi tipul negricios, înalt…

— Care tip negricios şi înalt?

— Ei drace, ăla care m-a oprit în strada Blanche, şi mi-a zis să aştept pe Chaptal la numărul că nu-mi amintesc niciodată cifrele.

— Ai dus-o la gară?

— La gară? Care gară? La numărul... E ciudat în meseria mea, totuşi...

Avea ochii lăcrimoşi şi pantalonii lui Maigret erau cât p-aci să se aleagă cu o pleaşcă de tutun, scuipat de birjar.

— Mai întâi că n-am dus-o la gară... Apoi... Apoi...

Maigret îi strecură în mână un frac.

— La un hotel în faţa Tuilleries... Într-o piaţă mică... Aşteptaţi... are-un nume de monument... Totdeauna mă-ncurc la numele monumentelor... Hotelul *Luvru*... Hai... frumuşico...

Metroul nu mai circula, nici autobuzul, nici tramvaiul şi Maigret a trebuit să străbată pe jos nesfârşita stradă Flandre, înainte de a ajunge să dea cu ochii de luminile unui cartier mai cu viaţă.

La ora aceea *Braseria Clichy* trebuia să fi închis, iar Justin Minard se înapoiase fără doar şi poate la domiciliul conjugal din strada Erighieri, având discuţii cu nevasta.

Capitolul 5
CEA DINTÂI AMBIŢIE A LUI MAIGRET

Tocmai se bărbierea în faţa unei oglinzi pe care-o agăţase de fereastra din sufragerie. Avea o adevărată manie, dimineaţa, să se ţină de nevastă-sa şi să-şi facă toaleta prin toate camerele, poate pentru că era cel mai prielnic moment de intimitate. E drept, de asemenea, că doamna Maigret avea o calitate de nepreţuit: era la fel de proaspătă şi veselă la deşteptare ca şi în timpul după-amiezii. Deschideau ferestrele, respirau aerul proaspăt. Auzeai ciocanul fierarului, zgomot de camioane, nechezatul cailor, ba chiar uneori, când se curăţeau

grajdurile la întreprinderea de alături, specializată în mutări, simţeai miros de baligă caldă.

— Crezi că e într-adevăr nebună?

— Dacă rămânea la ea în sat, s-ar fi măritat, ar fi făcut zece copii, şi probabil că nu se observa nimic. Poate doar că nu toţi copiii ar fi avut acelaşi tată.

— Jules, ia uită-te acolo! Cred că tipul care se tot învârte pe trotuar e amicul tău. Maigret se aplecă, cu obrazul plin de săpun, şi îl recunoscu pe Justin Minard care aştepta liniştit, în stradă.

— Nu-l chemi sus?

— N-are nici un rost, în cinci minute, sunt gata. Astăzi aveai de gând să ieşi?

Maigret o întreba foarte rar de programul pentru ziua respectivă, aşa încât ea ghici numaidecât despre ce e vorba.

— Vrei să mă ocup de domnişoara?

— S-ar putea să te rog. Dacă-i dau drumul în Paris şi cum ea de vorbit o să vorbească orice s-ar întâmpla, Dumnezeu ştie cu cine va discuta şi ce va trăncăni.

— Te duci acum la ea?

— Imediat.

— O s-o găseşti în pat.

— Tot ce se poate.

— Pariez că n-o să te descurci uşor.

Cum ieşi în stradă, Minard îl acostă şi merse alături de el foarte degajat, întrebându-l:

— Ce facem astăzi, şefule?

Şi Maigret îşi va aminti, peste ani şi ani de zile, că micul flautist a fost cel dintâi om care i-a spus şefule.

— Aţi văzut-o? Aţi prins vreun fir? Aproape că nici n-am dormit azi-noapte. Tocmai când să adorm şi eu, mi-a trecut o idee prin cap.

Paşii lor răsunau pe trotuarul bulevardului Richard Lenoir. De departe se zărea circulaţia intensă de pe

bulevardul Voltaire.

— Dacă s-a tras, e limpede că s-a tras asupra cuiva. Şi atunci mă întreb dacă respectivul n-a fost cumva atins. Vă plictisesc?

Dimpotrivă: întrebarea asta şi-o pusese şi Maigret.

— Să presupunem că glontele n-a atins pe nimeni. Acuma... sigur... e greu să te închipui pe tine în locul lor... şi să... Am impresia totuşi că dacă nu exista vreun mort sau rănit, cetăţenii nu şi-ar fi dat atâta osteneală să monteze toată această comedie... înţelegeţi?... De îndată ce m-au dat afară, s-au grăbit să aranjeze odaia ca să lase impresia că n-a fost nimeni pe-acolo... Şi ar mai fi un amănunt: dacă vă amintiţi, atunci când valetul mă tot împingea, de la etajul unu s-a auzit o voce: *Grăbeşte-te, Louis*!... Ca şi cum acolo s-ar fi întâmplat vreun bucluc, nu-i aşa? Şi dacă au băgat-o pe domnişoara în camera servitoarei, e fără discuţie pentru că era prea emoţionată ca să-şi joace rolul... Astăzi sunt liber toată ziua. Aşa că puteţi să mă trimiteţi unde poftiţi.

La doi paşi de hotelul unde Germaine îşi petrecuse noaptea, se afla o cafenea cu o terasă, nişte mesuţe de marmură albă şi un chelner cu favoriţi, scoborât parcă dintr-un calendar-reclamă, şi care lustruia geamurile cu cretă.

— Aşteaptă-mă aici!

O clipă însă şovăise. Era cât pe-aci să-l trimită pe Minard sus, în locul lui. Dacă l-ai fi întrebat de ce trebuia s-o vadă pe cameristă, i-ar fi fost greu să răspundă. Adevărul este că în dimineaţa aceea simţea nevoia să fie peste tot în acelaşi timp. Îl cuprinse un soi de nostalgie după *Vechiul Calvados*, fiindu-i necaz că nu se află acolo, îndărătul geamurilor, să urmărească venirile şi plecările celor din casa de pe strada Chaptal. Acum, pentru că-i ştia ceva mai bine pe locatari, îşi închipuia că dacă l-ar vedea pe Richard Gendreau urcând în maşină, pe

Gendreau-tatăl îndreptându-se spre trăsură, sau pe Louis ieşind să ia o gură de aer pe trotuar, toate faptele acestea ar dobândi pentru el o semnificaţie precisă.

Ar fi vrut să fie şi la Hotel *Luvru*, şi pe Avenue du Bois, ba chiar şi la Anseval.

Numai că dintre toate personajele sus-amintite pe care cu două zile înainte nici nu le cunoscuse, una doar era accesibilă. De aceea se agăţa instinctiv de ea.

Lucru curios, aceste sentimente îşi aveau rădăcina în visurile sale de copil, de adolescent. Dacă moartea tatălui său îl silise să-şi întrerupă studiile la medicină după al doilea an, în realitate el nu avusese niciodată intenţia să devină ceea ce se cheamă un medic, adică să îngrijească de bolnavi.

Adevărul-adevărat este că meseria pe care a dorit dintotdeauna s-o profeseze nu exista. Foarte tânăr fiind, avea adeseori impresia că în sat la el o mulţime de oameni nu se aflau la locul potrivit, şi că porneau pe-un drum care nu era al lor, numai şi numai pentru că nu ştiau încotro s-apuce.

Şi plăsmuia în închipuire un om foarte inteligent şi mai ales foarte înţelegător, un om care să fie în acelaşi timp medic şi preot, de pildă, un om capabil să înţeleagă de la prima vedere soarta semenilor săi.

Cuvintele spuse de el mai înainte soţiei în legătură cu Germaine erau de fapt cam în aceeaşi ordine de idei: dacă fata ar fi rămas la Anseval…

Lumea s-ar fi îngrămădit să consulte un asemenea om aşa cum consulţi un medic. El ar fi fost, pe undeva, un fel de reparator de destine. Şi nu numai din pricina inteligenţei. Poate că nici n-avea nevoie de-o inteligenţă excepţională. Dar pentru că era în stare să trăiască viaţa tuturor oamenilor, să intre în pielea tuturor oamenilor.

Maigret nu vorbise cu nimeni despre asta şi nici nu îndrăznea să se gândească prea mult, căci şi-ar fi bătut

joc de el însuşi. Neputând termina medicina, intrase printr-o întâmplare la poliţie. Dar, la urma urmei, a fost doar o întâmplare? Oare poliţiştii nu se îndeletnicesc şi ei, câteodată, cu reparatul destinelor!?

Toată noaptea trecută trăise, când treaz, când în vis, împreună cu oamenii aceştia pe care abia-i cunoscuse şi despre care nu ştia mai nimica; începând cu bătrânul Balthazar mort de mai bine de cinci ani; acum, bătând la uşa camerei ocupată de Germaine, aducea cu el imaginea întregii familii.

— Intră! răspunse o voce cleioasă.

După care, adăugă numaidecât:

— O clipă! Am uitat că uşa-i închisă cu cheia.

Fata îşi târî picioarele goale pe covor. Era în cămaşă, cu părul lung, despletit, căzându-i pe spate, cu sânii grei, plini de sevă. Se trezise mai demult totuşi; pe noptieră se vedea o tavă, o ceaşcă cu nişte ciocolata pe fund şi firimituri dintr-un corn.

— Trebuie să ieşim? Să mă îmbrac?

— Poţi să te culci la loc sau să pui ceva pe dumneata. Aş vrea numai să stăm puţintel de vorbă.

— Nu ţi se pare caraghios ca dumneata să fii îmbrăcat, în vreme ce eu sunt în cămaşă de noapte? Nevasta dumitale nu e geloasă?

— Nu. Aş vrea să-mi vorbeşti despre contele de Anseval. Sau, mai bine… Cunoşti casa şi pe toţi cei care locuiesc în ea, şi pe cei care vin în vizită… închipuie-ţi că e unu noaptea… ora unu noaptea… Deodată în camera domnişoarei Gendreau izbucneşte o ceartă… Fii atentă la ce-ţi spun… Cine putea să se afle, după părerea dumitale, în camera ei?

Germaine se aşezase în faţa oglinzii şi începuse a se pieptăna, oferind privitorului părul des, roşcat, de la subţiori, precum şi prin transparenţa cămăşii – pielea roz a trupului. Făcea eforturi de gândire.

— Louis? dădu el s-o ajute.

— Nu. Louis nu s-ar fi urcat atât de târziu.

— Stai puţin. Am uitat un amănunt. Louis era îmbrăcat din cap până-n picioare: veston, plastronul alb, cravata neagră. De obicei, se culcă târziu?

— Câteodată. Dar nu rămâne el în livrea. Asta înseamnă că era cineva străin în casă.

— Poate că în camera nepoatei sale era Hubert Balthazar de pildă, unchiul domnişoarei Gendreau?

— N-aş crede să fi venit la unu noaptea.

— Dar dacă venea, unde l-ar fi primit? În saloanele de la parter, nu-i aşa?

— În nici un caz. Nu aşa se petrec lucrurile în casa de pe Chaptal. Fiecare îşi duce viaţa sa separat. Saloanele sunt numai pentru recepţii. În restul timpului, fiecare se ascunde în cotlonul lui.

— Oare Richard Gendreau urcă pe la soră-sa?

— Sigur că da. Ba chiar destul de des. Mai ales când e în draci.

— Obişnuieşte să poarte revolver? L-ai văzut vreodată cu un revolver în mână?

— Nu.

— Şi domnişoara Gendreau?

— O clipă! Domnul Richard are două revolvere, unul mare şi unul mic… în birou. Domnişoara are şi ea un revolver cu mânerul de fildeş în sertarul de la noptieră. În fiecare seară îl scoate şi îl pune pe noptieră.

— E fricoasă?

— Nu. Dar se fereşte. Scorpie cum e, îşi închipuie că toată lumea îi vrea răul. Trebuie să vă spun că deşi tânără, e zgârcită. Lasă bani dinadins să zacă peste tot, după ce i-a numărat, fireşte, ca să vadă dacă n-o fură careva. Servitoarea care a fost înaintea lui Marie a căzut în cursă şi au dat-o afară.

— S-a întâmplat vreodată să-l primească pe conte

în camera ei?

— Poate că nu chiar în camera ei, dar în budoarul de-alături.

— La unu noaptea?

— Se poate. Am citit o carte despre Elisabeta Angliei, o regină… Aţi auzit de ea? Era un roman, dar trebuie să fie adevărat… Elisabeta era o femeie rece, care nu putea să facă dragoste. Nu m-ar mira ca şi domnişoara să fie la fel.

Pieptenele mângâia alene părul şi fata îşi unduia şoldurile, aruncându-i din când în când priviri lui Maigret prin oglindă.

— Din fericire, la mine nu e cazul.

— Presupunând că a auzit zgomot la etajul II, crezi că domnul Richard s-ar fi putut urca acolo cu revolverul?

Ea dădu din umeri.

— Pentru ce?

— Ca să-l surprindă pe amantul sorei lui…

— Îl lasă rece. Singurul lucru care contează la oamenii ăştia sunt banii.

Ea continuă să-şi desfăşoare farmecele în faţa lui, fără a bănui că el era departe, acolo… în camera de pe strada Chaptal încercând să-i aşeze pe oameni la locurile lor, ca la teatru.

— Contele de Anseval n-a venit niciodată cu vreun prieten?

— Se poate dar atunci înseamnă că a fost primit jos, or eu cobor destul de rar pe-acolo.

— Domnişoara Lise îi telefona vreodată?

— N-aş crede să aibă telefon. Ea nu-l chema… O chema el din când în când… de la vreo cafenea probabil.

— Cum îi spunea?

— Jacques, bineînţeles.

— Câţi ani are?

— Cam la vreo 25 de ani. E un băiat frumos, dar

aduce a puşlama. Ai zice că-şi bate mereu joc de oameni.

— Pare o persoană care umblă cu revolver în buzunar?

— Cu siguranţă.

— Cum de eşti atât de sigură de asta?

— Pentru că e… tipul. Aţi citit *Fantômas*?

— Domnul Felicien-tatăl era de partea fiicei, sau de partea fiului?

— De partea nimănui. Sau, mai bine zis, de partea mea, dacă vreţi să ştiţi. De câte ori n-a intrat la mine în cameră în papuci, la opt dimineaţa, ca să-i cos, pasămite, un nasture…

… Ceilalţi abia dacă-l bagă în seamă. Servitorii îi zic „Monedă veche” sau „Mustaţă”. Şi în afară de Albert, care-i cameristul lui personal, nimeni nu se sinchiseşte de ce spune. Se ştie că oricum nu contează. Odată i-am spus-o verde de la obraz: „Dacă o să vă tot excitaţi aşa, să ştiţi că o să dea damblaua peste dumneavoastră. Şi tare bine o să fie…”

Degeaba, însă, că tot o lua de la capăt. Acum e rândul Mariei. N-am idee dacă ea a primit să… Ia spuneţi, nu vă jenează să priviţi o femeie care îşi face toaleta? Maigret se ridică, căutându-şi pălăria.

— Unde plecaţi? Doar n-o să mă lăsaţi singură?!

— Am nişte întâlniri importante. Dar, prietenul meu, care te-a adus aici, o să vină într-o clipă să-ţi ţină de urât.

— Unde-i acum?

— Jos.

— Şi de ce-aţi urcat fără el? Hai, mărturisiţi că un scop tot aţi avut! Şi n-aveţi curaj… Din cauza soţiei?

Îşi turnase apă în lighean, ca să se spele. Maigret vedea apropiindu-se momentul în care ea o să-şi scoată cămaşa ale cărei bretele lunecau la fiecare mişcare a trupului.

— O să ne mai vedem, fără îndoială, în timpul zilei, spuse el deschizând uşa.

Şi, într-o rază de soare care lumina terasa pieziş, îl regăsi pe Justin Minard, consumând o cafea cu frişca.

— Nevasta dumneavoastră a fost pe-aici.

— Cum?

— Imediat după ce-aţi plecat de-acasă, a venit o scrisoare. Ea a dat fuga, spera să vă ajungă din urma. Era clar că vă căuta.

Maigret se aşeză, comandă maşinal un ţap de bere, fără a se gândi că e cam de dimineaţă, devreme, devreme de tot şi deschise plicul. Biletul era semnat de Maxim Le Bret.

„Te-aş ruga să treci pe la comisariat în cursul dimineţii. Cu salutări cordiale”.

Probabil că biletul fusese scris în casa din bulevardul Courcelles, pentru că, altminteri, la comisariat, Le Bret ar fi folosit hârtie cu antet. Era foarte meticulos în ceea ce priveşte uzanţele. Avea cel puţin patru tipuri de cărţi de vizită, fiecare cu destinaţie precisă: *domnul şi doamna Le Bret de Ploumec, Maxime Le Bret de Ploumec, Maxime Le Bret, ofiţer al Legiunii de Onoare, Maxime Le Bret, comisar de poliţie...*

Biletul acesta scris de mâna lui marca un nou grad de intimitate între el şi secretarul său şi s-o fi întrebat de bună seamă cum să înceapă. *Dragul meu Maigret? Dragă domnule? Domnule?* Până la sfârşit rezolvase problema nemaipunând nimic.

— Spune, Minard, chiar ai timp?

— Timp... Cât doriţi dumneavoastră.

— Domnişoara e acolo... sus. Eu nu ştiu când o să fiu liber. Şi mă tem că dacă-i dăm drumul, să nu dea cumva o raită prin Chaptal şi să vorbească.

— Am înţeles.

— Dacă ieşi cu ea, lasă-mi câteva rânduri, ca să ştiu

unde sunteţi. Iar dacă vreţi să fiţi liber, du-o acasă la nevastă-mea.

Un sfert de oră mai târziu intră la comisariat. Colegii lui îl priveau cu acea admiraţie amestecată cu un pic de invidie pe care o ai îndeobşte faţă de funcţionarii în concediu sau în misiune specială, faţă de cei care scapă prin nu ştiu ce minune de programul zilnic sau de treburile cotidiene.

— Comisarul e aici?

— De mult.

Din felul în care îl primi pe Maigret răzbătea aceeaşi nuanţă ca în bilet. Îi întinse chiar şi mâna, ceea ce nu făcea de obicei.

— Nu te întreb cum stai cu ancheta; bănuiesc că este prea-devreme. Dacă te-am rugat să vii e pentru că… Aş vrea să mă înţelegi bine, deoarece chestiunea e delicată. Bineînţeles, lucrurile pe care le aflu eu în bulevardul Coureelles nu privesc cu nimic pe comisarul de poliţie. Pe de altă parte, însă…

Străbătea biroul încolo şi-ncoace, odihnit, cu obrazul proaspăt, trăgând fumuri din ţigara cu capătul aurit.

— Dar mi-e greu să văd cum baţi pasul pe loc din pricină că-ţi lipseşte o informaţie. Ieri, pe seară, domnişoara Gendreau a telefonat soţiei mele.

— A telefonat de la Hotel *Luvru*?

— Ştiai?

— S-a dus acolo… după masă, cu o trăsură de piaţă.

— În cazul acesta… asta-i tot… eu ştiu cât de greu e să afli ceea ce se întâmplă în anumite case…

Părea îngrijorat; se întreba pesemne ce-o mai fi aflat Maigret în plus.

— Nu vrea să se mai întoarcă în strada Chaptal… are de gând să-şi aranjeze locuinţa bunicului ei.

— În avenue du Bois de Boulogne.

— Da. Văd că ştii o mulţime de lucruri. Atunci Maigret hotărî să fie îndrăzneţ:

— Îmi permiteţi să vă întreb dacă-l cunoaşteţi pe contele de Anseval?

Le Bret, surprins, încruntă sprâncenele, încercând să înţeleagă. Se gândi un timp.

— A, da! Balthazarii au cumpărat castelul Anseval. Asta e, nu-i aşa? Dar nu văd legătura.

— Domnişoara Gendreau şi contele de Anseval se întâlnesc destul de des.

— Eşti sigur?… Ciudat.

— Îl cunoaşteţi pe conte?

— Nu, nu-l cunosc personal şi prefer să fie aşa. Dar am auzit vorbindu-se de el. Ceea ce mă miră… Dacă nu cumva s-or fi cunoscând de copii, sau poate că ea nu ştie… Bob Anseval a apucat-o pe un drum prost. Nu mai e primit nicăieri, nu face parte din nici un club şi cred că Brigada mondenă a avut prilejul în mai multe rânduri să se ocupe de el.

— Nu ştiţi cumva unde locuieşte?!

— După cât se spune, omul frecventează nişte baruri cam dubioase de pe avenue Wagram şi din cartierul Ternes. Poate că la Brigada mondenă să ştie mai mult.

— Îmi permiteţi să mă informez?

— Cu condiţia să nu pomeneşti de familia Gendreau-Balthazar.

Era limpede că-l frământa ceva. Ba chiar de două-trei ori mormăi ca pentru sine:

— Ciudat!

Şi Maigret, din ce în ce mai îndrăzneţ, întrebă:

— Domnişoara Gendreau este, după părerea dumneavoastră, o persoană normală?

De data asta Le Bret tresări şi prima privire aruncată secretarului fu, fără să vrea, severă.

— Poftim?

— Vă rog să mă scuzaţi dacă am formulat greşit întrebarea. Acum sunt sigur că în noaptea respectivă am văzut-o în odaia servitoarei pe Lise Gendreau. Prin urmare la ea în cameră s-a petrecut un eveniment destul de important, care a declanşat această înscenare… şi n-am nici un motiv să pun la îndoială mărturia muzicantului care a trecut pe stradă şi a auzit împuşcătura.

— Continuă.

— Probabil că în noaptea aceea domnişoara Gendreau nu era numai cu fratele ei în apartament.

— Ce vrei să spui?

— Că, după toate probabilităţile, cea de-a treia persoană era contele Anseval. Dacă s-a tras un foc de revolver, dacă în cameră au fost trei persoane, dacă cineva a fost rănit…

Maigret era mândru, în sinea lui, de privirea mirată pe care i-o aruncase şeful.

— Ai mai cules şi alte informaţii?

— Nu multe.

— Crezusem că ţi-au arătat toată casa.

— Cu excepţia camerelor de deasupra grajdurilor şi a garajului.

Acum, pentru întâia oară, timp de o clipită, drama părea că devine realitate. Le Bret accepta posibilitatea vinei întâmplări sângeroase, a unui omor, a unei crime. Acestea toate petrecându-se în lumea lui, în lumea unor oameni pe care îi vizita şi îi întâlnea la club, în lumea unei dudui care era prietenă intimă cu soţia lui.

Lucru ciudat, văzându-l pe şeful său emoţionat, Maigret simţi şi el drama. Nu mai era vorba de rezolvarea unei probleme oarecare. Era în joc o viaţă de om, sau poate mai multe.

— Domnişoara Gendreau e foarte bogată – oftă într-

un sfârşit comisarul ca regret. Ea este, probabil, moştenitoarea unică a uneia din cele mai mari averi din Paris, din cinci sau şase câte sunt.

— Probabil.

Şeful ştia mai multe. Omului de lume însă îi repugna ideea de a-l ajuta pe comisarul de poliţie, aceasta fiind o altă faţă a personalităţii sale.

— Vezi, Maigret, aici sunt în joc nişte interese foarte mari. Încă din copilărie, Lise Gendreau s-a obişnuit cu ideea că ea se află în centrul acestor interese. Ea n-a fost niciodată o fetiţă ca toate celelalte. Întotdeauna s-a simţit moştenitoarea cafelei Balthazar, mai mult, moştenitoarea spirituală a lui Hector Balthazar. Şi adăugă cu părere de rău: E-o biată fată! Apoi, interesat, reluă: Eşti sigur că cele ce mi-ai spus în legătură cu Anseval sunt adevărate?

Omul de lume dintr-însul era pasionat de întrebare, dar îşi păstra, în continuare, scepticismul.

— Obişnuia s-o viziteze destul de des, seara târziu, pe domnişoara Gendreau, dacă nu chiar în camera ei, oricum în budoarul de la etajul II.

— Asta-i cu totul altceva.

Să fi fost această deosebire dintre budoar şi dormitor îndestulătoare pentru a-l linişti?

— Aş vrea să-mi îngăduiţi să vă mai pun o întrebare, domnule comisar. Domnişoara Gendreau a mai intenţionat până acum să se căsătorească? Bărbaţii o interesează? Sau credeţi că este ceea ce se cheamă o femeie frigidă?

Le Bret nu-şi credea urechilor. Se uita cu stupoare la secretarul acesta care vorbea aşa, şi încă despre oameni pe care nu-i cunoştea câtuşi de puţin.

Pe chip i se putea citi o admiraţie fără de voie, precum şi o anume nelinişte, ca şi cum în faţa lui s-ar fi ivit, din senin, un vrăjitor.

— Se povestesc multe lucruri pe seama ei. Sigur este că a refuzat cele mai strălucite partide.

— Se vorbeşte c-ar fi avut aventuri?

Se vedea limpede că răspunzându-i, Le Bret minţea.

— NU ştiu. Apoi şi mai rece: îţi mărturisesc că nu-mi îngădui asemenea întrebări în legătură cu prietenele nevestei mele. Vezi, dragul meu…

Era gata gata să devină tăios, aşa cum ar fi fost, probabil, în bulevardul Courcelles. Se opri însă la timp.

— …meseria noastră cere o prudenţă fără de margini şi mult tact. Mă întreb chiar…

Maigret simţi un fior rece în spinare. Acum i se va cere să lase baltă ancheta, să se întoarcă la pupitrul negru, să-şi petreacă iarăşi zilele copiind procese-verbale în registru sau întocmind certificate de paupertate.

Fraza rămase câteva secunde neterminată. Din fericire, însă, slujbaşul Republicii îl birui pe omul de lume.

— Crede-mă, fii foarte, foarte prudent. La nevoie, dacă ai vreo încurcătură, dă-mi un telefon acasă. Cred că ţi-am mai spus-o, de altfel. Ai numărul meu de telefon? I-l scrise pe-un colţ de hârtie.

— Dacă te-am chemat să vii azi-dimineaţă, e că n-am vrut să te împotmoleşti. Nu-mi închipuiam însă că ai ajuns atât de departe.

Totuşi, la plecare nu i-a întins mâna. Maigret se preschimbase iarăşi într-un poliţist care risca să calce cu stângăcie într-o lume unde aveau curs numai cărţile de vizită cu *D-nul şi D-na Le Bret de Plouhinec.*

*

* *

Era aproape douăsprezece. Trecând de bolta

prefecturii, Maigret văzuse în stânga camera înţesată cu fişe a Serviciului „Case mobilate”. Urcă scara largă şi prăfuită, dar nu ca purtător al vreunui mesaj din partea comisariatului – i se mai întâmplase – ci într-o problemă oarecum personală.

Străbătând coridorul, văzuse uşile cu numele comisarilor, sala de aşteptare cu geamuri, un inspector care trecea însoţind un bărbat cu cătuşe la mâini.

Acum se afla într-un birou ale cărui ferestre deschise dădeau spre Sena, un birou care nu semăna deloc cu sala comisariatului din cartier. Oamenii stăteau lângă telefoane sau în faţa foilor de raport; un inspector cocoţat pe masă trăgea liniştit din pipă: totul aici trăia, pulsând într-un aer de colegialitate deschisă.

— Vezi, dragul meu, poţi să te urci la „Registre”, dar n-aş crede să aibă dosar; după câte ştiu, n-a fost niciodată condamnat.

Îl primi un brigadier de vreo 40 de ani, arătându-i o bunăvoinţă rezervată îndeobşte copiilor din corul bisericii. Brigadierul lucra la Brigada mondenă. Oamenii aceştia cunoşteau ca pe buzunarele lor cercul în care se învârtea contele de Anseval.

— Spune, Vanel, e mult de când nu l-ai mai văzut pe conte?

— Pe Bob?

— Da.

— Ultima dată când l-am întâlnit era la curse cu Dédé. Apoi, lămuririle de cuviinţă:

— Dédé e un tip care ţine un garaj pe strada Acacias. Un garaj cu o singură maşină. Poate două. Pricepi, tinere?

— Cocaină?

— Probabil… ceva în genul ăsta. Evident, mai sunt şi alte combinaţii mai mărunţele pe de lături. Fără să mai punem la socoteală femeile. Contele, cum i se spune,

este vârât până la gât în… Am putea să-l înşfăcăm pentru două-trei potlogării, preferăm însă să-l ţinem sub supraveghere… Cine ştie?! S-ar putea să ne pună pe urmele unei prăzi mai acătării.

— Aveţi ultima lui adresă?

— Nu ţi se pare că Le Bert al tău vrea să calce pe teritoriul nostru? Atenţie, tinere! Bob nu trebuie speriat. Nu că ne-ar interesa el ca atare, dar un băiat precum domnia-sa, care o face pe „liberul”, te poate duce departe. Povestea ta e serioasă?

— Trebuie să dau de el neapărat.

— Ai adresa, Vanel?

Acesta mormăi, manifestând dispreţul celor de la Prefectură pentru poliţiştii-plevuşcă de la comisariat.

— *Hotel du Centre*, strada Brey. E chiar în spatele lui Étoile.

— Când l-ai văzut ultima oară?

— Acum patru zile, în bistroul din colţul străzii Brey. Era cu dama lui.

— Ştii cumva cum o cheamă?

— Lucile. O s-o recunoşti uşor. Are o cicatrice pe obrazul stâng.

Un comisar intră grăbit, fluturând nişte hârtii în mână.

— Ia spuneţi, băieţi…

Văzând un străin în biroul inspectorilor, se opri aruncând priviri întrebătoare.

— Secretarul comisarului din Saint-Georges.

— Ah!

Or, „Ah”-ul cu pricina îl făcu pe Maigret să jinduiască mai fierbinte să ajungă „de-ai casei”. El nu era nimic! Ba mai mult decât nimic! Acum nimeni nu-i mai acorda vreo atenţie. Comisarul, aplecat spre brigadier, discuta despre organizarea unei razii, noaptea următoare, în jurul străzii La Roquette.

Aflându-se destul de aproape de piaţa Republicii, Maigret hotărî să se repeadă până acasă ca să mănânce, înainte de-a se duce în Étoile în căutarea contelui sau a Lucilei.

Tocmai voia să dea colţul dinspre bulevardul Richard-Lenoir când zări în braserie o pereche, o faţă de masă şi două tacâmuri.

Erau Justin Minard şi Germaine. Îşi zise să treacă repede, ca să nu întârzie din pricina lor. O impresie: flautistul, care-l zărise, se făcea că priveşte în altă parte. Camerista domnişoarei Gendreau, dimpotrivă, ciocăni în geam şi atunci, neavând încotro, trebui să intre.

— Mi-era teamă să nu vă duceţi degeaba la hotel – zise Germaine. Aţi lucrat mult?

Minard, care studia în mod profund lista de mâncare, părea a ascunde – prin atitudinea sa – un lucru de ruşine.

Fata, dimpotrivă, înflorea toată. Tenul, numai lumină şi culoare, ochii strălucitori şi sânii, până şi sânii păreau mai bogaţi.

— Azi după-masă aveţi nevoie de noi? Pentru că, dacă n-avem treabă, am văzut că la teatrul Ambigu e matineu…

Stăteau amândoi pe bancheta tapisată cu catifea. Maigret o văzu pe Germaine punând mâna pe genunchiul flautistului cu certitudine şi calm.

Până la urmă, privirile celor doi bărbaţi tot se întâlniră, ale flautistului glăsuiau: „Altfel nu se putea!”

La care Maigret se strădui să nu zâmbească.

El urma să mănânce cu doamna Maigret, numai ei doi, în mica sufragerie de la etajul IV, de unde vedeai trecătorii pe trotuar micşoraţi foarte.

Deodată, tocmai când vorbeau despre altele, doamna Maigret spuse:

— Pariez c-a pus mâna pe el! fără a se gândi o

singură clipă că fata cu sâni mari ar fi putut să pună mâna şi pe bărbatul ei.

Capitolul 6
O MICĂ PETRECERE ÎN FAMILIE

Abia pe la 8 seara, când becurile cu gaz tiveau cu lumini perspectiva aleilor din jurul Arcului de Triumf, Maigret, care pierduse orice speranţă, luă contact cu realitatea mult căutată.

După-amiaza aceea avea să-i lase o amintire luminoasă; cea mai frumoasă primăvară din Paris. Aerul era atât de dulce şi înmiresmat, încât te opreai ca să-l sorbi în voie. Deşi femeile ieşeau de mai de mult în talie la ceasurile calde, el constată faptul acesta abia atunci, având impresia că asistă la înflorirea corsajelor şi culorilor vii. Pălăriile femeilor erau împodobite cu margarete, cu maci, cu albăstrele, în vreme ce bărbaţii inauguraseră pălăria de pai.

Ore în şir n-a făcut altceva decât să bată străzile, între Étoile, piaţa Ternes şi poarta Maillot. Cum dădeai colţul pe strada Brey, te izbeai de trei femei; cocoţate pe ghete cu toc înalt, încleştate-n corset; ele nu-şi vorbeau, nici împreună nu stăteau, ci, de cum zăreau un trecător, se repezeau într-acolo.

Baza lor strategică era tocmai hotelul unde locuia contele, în faţa uşii aştepta o altă femeie, incomparabil mai grasă şi mai liniştită decât celelalte, care se lăsase de agăţatul pe stradă.

De ce observă oare Maigret spălătoria de peste drum şi fetele dinăuntru care călcau rufe? Poate din cauza contrastului…

— Contele e sus? întrebă el la birou.

L-au examinat din cap până în picioare. Toţi

oamenii pe care-i va întâlni azi îl vor cerceta în acelaşi chip, cu înceţinitorul, cu un aer mai degrabă plictisit decât dispreţuitor şi vor răspunde în silă parcă.

— Vedeţi sus.

Credea că şi-a atins ţinta chiar de la prima încercare.

— Sunteţi amabil să-mi spuneţi numărul camerei?

O clipă de şovăială. Aşadar, nu făcea parte din gaşca domnului conte.

— 32…

Urcă. Era acolo un miros de sudoare şi de bucătărie. În fundul coridorului, o cameristă îngrămădea nişte cearşafuri umede parcă de transpiraţie. Apoi bătu zadarnic într-o uşă.

— O căutaţi pe Lucile? întrebă de departe femeia de serviciu.

— Nu, pe conte.

— Nu-i aici. Nu-i nimeni.

— Nu ştiţi pe unde l-aş putea găsi? întrebarea era, pare-se, atât de absurdă, încât femeia nici nu-şi mai dădu osteneala să răspundă.

— Şi Lucile?

— Nu e la *„Cocoşul”*?

Şi-aici se trădase; dădea de bănuit. Dacă nu ştia nici măcar unde poate fi găsită Lucile, atunci ce căuta aici?

La *„Cocoşul”* era una din cele două cafenele aşezate la întretăierea cu aleea Wagram. Terase largi. La mese câteva femei singure. Maigret intuia o oarecare deosebire între acestea şi colegele care vânau la colţul străzii Brey… Mai exista pe urmă un gen, acelea care mergeau agale până la Étoile şi coborau apoi până în piaţa Ternes, oprindu-se pe la vitrine, încât pe multe din ele le puteai lua drept nişte cucoane care-au ieşit la plimbare.

Căuta o femeie cu cicatrice. Îl întrebă pe chelner:

— Lucile nu e aici? O privire în jur.

— N-am văzut-o astăzi.

— Crezi că mai vine? Nici pe conte nu l-ai văzut?

— Nu l-am mai servit de vreo trei zile.

Ajunse pe strada Acacias. Garajul – tot închis. Cizmarul care mesteca tutun, socotea – pare-se – şi el întrebările de prisos.

— Cred că l-am zărit ieşind azi de dimineaţă.

— Într-un automobil cenuşiu? Un Dion-Bouton? Pentru omul cu tutunul de mestecat o maşină era o maşină: el nu se uita la marcă.

— Nu ştii unde aş putea să-l găsesc?

Părea că omul, aşezat în umbra magherniţei, îl privea cu milă.

— Eu mă ocup de pantofi…

Se întoarse din nou pe strada Brey, urcă şi bătu la camera 32; nici un răspuns. După ce se abătu pe la *„Cocoşul”*, îşi continuă cercetările în piaţa Ternes, întorcându-se după fiecare femeie, privindu-le cu atenţie, căutând cicatricea, astfel că vreme de-un ceas şi mai bine a fost luat drept un client care nu izbuteşte a se hotărî.

Din când în când îl cuprindea spaima. Se mustra singur că arde gazul pe-aici, în timp ce în altă parte poate că se petreceau lucruri importante. Era hotărât ca, la prima clipă de răgaz, să dea o raită pe la birourile întreprinderii de cafea Balthazar, să verifice dacă Lise Gendreau e tot la hotelul *Luvru*. În acelaşi timp ardea să-i supravegheze pe cetăţenii care intrau sau ieşeau din casa de pe Chaptal.

De ce s-a încăpăţânat? Vedea bărbaţi serioşi, care intrau cu capul plecat, în hotelul de pe strada Brey, părând atraşi cu toţii de-o mână invizibilă. Îi vedea ieşind, mai jalnici încă, aruncând priviri neliniştite şi

străbătând iute spaţiul liber care-i despărţea de mulţime; acolo se găseau – în sfârşit – în siguranţă. Vedea femei schimbând semne, precum şi monezi de argint.

A intrat în toate barurile. S-a gândit să-l imite pe flautist şi a comandat sirop de fragi cu apă minerală, dar băutura i-a făcut greaţă, aşa încât pe la cinci după-amiază a luat-o din nou cu berea.

— Nu, nu l-am văzut nici pe Dédé. V-a dat întâlnire? De la un capăt la celălalt al cartierului se izbea de aceeaşi francmasonerie. Într-un târziu, abia pe la şapte, cineva îi spuse:

— Nu era la curse?

Nici de Lucile n-a izbutit să dea. Până la urmă intră în vorbă cu una din femeile respective: părea mai puţin suspicioasă.

— Poate s-o fi dus la ţară.

N-a înţeles imediat despre ce e vorba.

— Se duce des pe la ţară? Ele îl priviră râzând.

— Ei asta-i!... I se întâmplă... ca oricărei femei! Atunci mai bine să se plimbe...

De trei-patru ori fu cât pe-aci să renunţe. La intrarea metroului, şovăise chiar, coborând câteva trepte.

Şi iată că după şapte şi jumătate, tot bătând caldarâmul şi privind la femeile care treceau, ochii îi alunecaseră din greşeală înspre liniştita stradă Tilsit. La marginea trotuarului stăteau înşiruite trăsuri de piaţă, o maşină particulară şi, mai încolo, un automobil cenuşiu: marca şi numărul – cunoscute amândouă. Numaidecât. Era maşina lui Dédé. Înăuntru – nimeni. Un poliţist îşi făcea rondul la colţul străzii.

— Lucrez la comisariatul cartierului Saint-Georges. Te-aş ruga să-mi faci un serviciu? Dacă proprietarul maşinii se întoarce şi vrea să plece, ai putea să-l reţii, sub un motiv oarecare?

— Aveţi legitimaţie?

Până şi păzitorii ordinei se arătau a fi suspicioşi aici, în cartier. La ora aceea restaurantele erau pline toate. Or, dacă Dédé nu era la *„Cocoşul”* – i s-a mai spus asta o dată – înseamnă că mănâncă acum în altă parte.

Un birt popular, îmbrânceală, o vorbă-n treacăt:

— Dédé… n-am auzit…

Nu era cunoscut nici la braseria de lângă sala Wagrana.

În timpul ăsta Maigret a fost de două ori să se încredinţeze că maşina e tot la locul ei. I-a trecut prin cap să înţepe un cauciuc, aşa, ca măsură de prevedere, însă prezenţa sergentului de stradă, mai vechi decât el în meserie, îl cam împiedica.

Şi iată că împinse uşa unui mic restaurant italienesc. Aceeaşi întrebare:

— Nu l-aţi văzut pe conte?

— Bob!… Nu… nici ieri, nici azi.

— Şi Dédé? O încăpere mică, banchete tapiţate cu catifea roşie. Destul de elegant. În fund, un perete subţire, care n-ajungea până-n tavan, despărţea restaurantul de-un fel de separeu. Maigret zări un individ într-un costum în carouri, făcându-şi apariţia pe uşă. Obrazul cetăţeanului era roşu; părul, de-un blond albicios, pieptănat cu cărare.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el, adresându-se nu lui Maigret, ci patronului care se afla în dosul tejghelei.

— Îl caută pe conte… sau pe Dédé…

Omul cu haina în carouri înainta cu gura plină, cu şervetul în mână. Se apropie liniştit de Maigret, privindu-l stăruitor, fără de grabă.

— Ei, ce e? întrebă el. Şi, cum Maigret îşi căuta cuvintele, adăugă: Eu sunt Dédé.

Maigret îşi pregătise o mulţime de atitudini, bune de luat în cazul când s-ar afla faţă-n faţă cu persoana

căutată, dar, acum improvizăm alta, pe loc.

— Am sosit ieri – făcu el cu stângăcie.

— De unde ai sosit?

— De la Lyon. Sunt din Lyon.

— Interesant!

— Caut un prieten, un coleg de liceu…

— Dacă-i vorba de-un coleg de şcoală, nu sunt eu acela.

— E contele de Anseval… Bob.

— Ce vorbeşti, domnule!

Nu zâmbea, îşi muşca vârful limbii, se gândea.

— Şi unde l-ai căutat pe Bob!

— Mai peste tot. Nu l-am găsit la hotel.

— Adică cum, atunci când eraţi amândoi la liceu, ţi-a dat adresa hotelului?

— Adresa am căpătat-o printr-un prieten.

Dédé făcu barmanului un semn, aproape nevăzut.

— Ei bine! Fiindcă eşti prietenul lui Bob, ai să ciocneşti cu noi. S-a nimerit ca tocmai astă-seară s-avem o mică sărbătoare în familie.

Îi făcu semn să-l urmeze în separeu. Masa era pusă. Într-un vas de argint se îngrămădeau sticle de şampanie, paharele cu picior aşteptau; se mai aflau acolo o femeie în negru, cu coatele pe masă, şi un bărbat cu nasul turtit şi cu privirea imbecilă, care se ridică încetişor, asemeni unui boxer care înaintează pentru o repriză nouă.

— Ăsta-i Albert, un prieten.

Şi se uită la Albert, aşa cum îl privise şi pe patron, într-un fel cu neputinţă de definit. Nu ridica vocea, de zâmbit nu zâmbea şi totuşi aveai impresia că-şi bate grozav joc de toată lumea.

— Lucile, nevasta lui Bob.

Maigret zări cicatricea de pe obraz. Era un obraz de-o frumuseţe rară, foarte expresiv. Înclinându-se s-o salute văzu izvorând din ochii femeii lacrimi. Lacrimi pe

care Lucile şi le ştergea cu batista.

— Nu luaţi în seamă. Tocmai şi-a pierdut tatăl. Şi acum amesteca lacrimile cu şampania. Angelino! O cupă şi un tacâm!

Era stranie, neliniştitoare, ameninţătoare parcă această cordialitate de gheaţă. Maigret se întoarse având impresia limpede că îi va fi cu neputinţă să mai iasă de acolo fără voia bărbatului în carouri.

— Aşadar, ai venit de la Lyon ca să-l vezi pe vechiul dumitale coleg de şcoală, Bob?

— N-am venit în mod special pentru asta. Aveam oricum treburi la Paris. Un prieten mi-a zis că Bob ar fi pe-aici. E multă vreme de când nu l-am mai văzut!

— Multă vreme! Ei bine! În sănătatea dumitale! Prietenii prietenilor noştri sunt prietenii noştri! Lucile, bea!

Ea îl ascultă, dar mâna-i tremura atât de tare, încât paharul se izbi în dinţi.

— Azi după-amiază a primit o telegramă cum că taică-său a murit. Asemenea veşti te emoţionează întotdeauna. Arată telegrama, Lucile.

Ea îl privi mirată.

— Arată-i domnului… Femeia cotrobăi în geantă.

— Se vede că am lăsat-o în cameră.

— Îţi plac pateurile cu carne? Patronul pregăteşte tocmai nişte pateuri speciale pentru noi. De fapt, cum te cheamă?

— Jules.

— Îmi place numele de Jules. Sună frumos. Aşadar, bătrâne Jules, spuneai că…?

— Mi-ar fi făcut plăcere să-l întâlnesc pe Bob înainte de a pleca.

— Te întorci curând la Bordeaux?

— Am zis Lyon!

— Aşa e, Lyon! Frumos oraş! Sunt sigur că lui Bob

o să-i pară tare rău dacă nu vă întâlniţi. Mai ales că, ştii – el îşi adoră colegii de şcoală. Puneţi-vă în locul lui. Colegii de liceu sunt oameni bine. Pariez că dumneavoastră sunteţi o persoană bine... Lucile, cam ce ocupaţie crezi tu că are domnul?

— Nu ştiu.

— Ghiceşte! Eu aş paria că creşte curcani.

A fost doar un cuvânt aruncat aşa, într-o doară? De ce tocmai cuvântul curcan, folosit într-un anume mediu, pentru a-i denumi pe poliţişti? Sau vorba cuprindea un avertisment dat celorlalţi?

— Lucrez în asigurări – murmură Maigret, care-şi juca rolul până la capăt, căci nu mai era altceva de făcut.

Masa fu servită. Li se aduse o nouă sticlă, pe care Dédé o comandase printr-un semn.

— Ciudat, cum se regăsesc oamenii... Vii la Paris, aşa, îţi aduci vag aminte de-un vechi coleg de liceu şi nimereşti taman peste cineva care-i cunoaşte adresa... Alţii ar fi putut să caute şi zece ani, mai ales că nu există suflet în cartier care să fi auzit de numele de Anseval. Ca şi de numele meu, dealtminteri. Întreabă-l pe patron sau pe Angelino, care mă cunosc de ani de zile. O să-ţi spună că mă cheamă Dédé. Simplu, Dédé. Nu urla, Lucile! Domnul o să-şi închipuie că nu ştii să te porţi la masă.

Celălalt, tipul cu nas de boxer, nu spunea nimic, mânca, bea, cu aer crâncen, dar din când în când scotea un soi de râs înfundat, ca şi cum ar fi gustat din plin glumele garajistului.

În timpul ăsta Lucile se uita la un cesuleţ de aur pe care-l purta în cordon, atârnat de-un lanţ.

Dédé o asigură:

— O să ajungi la timp, nu-ţi fie teamă, că nu pierzi trenul. Şi, explicându-i lui Maigret:

— O urc acuşica-n tren, să ajungă la înmormântare. Ce ţi-e şi cu viaţa asta! Ca să vezi... Astăzi taică-său îşi

frânge gâtul, iar eu câştig la curse la Longchamps. Sunt doldora de bani. Fac cinste. Şi când te gândeşti că Bob nu-i aici să ciocnească un pahar cu noi!

— E plecat undeva?

— Întocmai, Jules. E plecat. Dar las' că avem noi grijă să-l întâlneşti cât de curând.

Lucile izbucni din nou în hohote.

— Bea, copila mea! Numai în băutură îţi poţi îneca amarul. Ţi-ai fi putut închipui că-i atât de sensibilă? De două ore mă zbat în fel şi chip s-o fac să-şi vie în fire. La urma urmei şi taţii trebuie să ne părăsească într-o zi, nu-i aşa? De cât timp, nu l-ai mai văzut, Lucile?

— Taci!

— Să mai vină o sticlă. La fel, Angelino. Şi sufleul? Zi patronului să nu cumva să strice sufleul. Jules, în sănătatea ta!

Oricât ar fi băut Maigret, paharul lui era mereu plin. Dédé avea un fel aproape ameninţător de a-l umple şi de a ciocni.

— Cum îl cheamă pe prietenul tău care te-a informat?

— Bertrand.

— Trebuie să fie tare tipul. Nu numai că te-a pus pe urmele lui Bob, dar te-a trimis şi la garaj.

Aşadar, aflase că cineva a dat târcoale pe strada Acacias, întrebând de el. Probabil că trecuse după amiaza pe-acolo.

— Care garaj? murmură el totuşi.

— Crezusem că ai pomenit de garaj. Nu despre mine întrebaseşi când ai venit aici?

— Ştiam că Bob şi cu dumneata sunteţi prieteni.

— Mari şmecheri sunteţi voi ăştia, lyonezii! În sănătatea ta, Jules! Ca ruşii! Dintr-o înghiţitură! Hai! Sau poate că nu-ţi place?

Boxerul părea că jubilează în colţul său. Lucile,

care mai uitase puţin de durere, părea, dimpotrivă, adânc îngrijorată. Aruncă în vreo două-trei rânduri priviri întrebătoare lui Dédé. Cel puţin aşa i se părea lui Maigret.

Ce-au de gând să-i facă? Garajistul, era limpede, avea un plan. Era din ce în ce mai vesel, dar în felul său, fără pic de zâmbet, doar cu sclipiri ciudate în privire. Câteodată părea că pândeşte aprobarea celorlalţi doi, asemeni unui actor care se simte în „formă”.

„Înainte de toate, să-mi păstrez sângele rece” – îşi zicea Maigret, silit să bea şampanie pahar după pahar.

N-avea armă la el. Era viguros, dar împotriva a doi bărbaţi precum garajistul şi mai ales boxerul nu putea face nimic. Simţea din ce în ce mai limpede că aceştia luaseră o hotărâre. Ştiau că e de la poliţie? Posibil. Poate că Lucile trecuse pe la hotel şi aflase de vizitatorul atât de tenace din după-amiaza aceea? Mai ştii, poate că-l şi aşteptau!

Totuşi, întâlnirea din separeu avea un rost anume. Dédé mărturisise că-i doldora de bani şi ghiceai că era adevărat: avea starea aceea de excitaţie proprie celor de teapa lui când se trezeau deodată cu portofelul căptuşit temeinic.

Cursele? Probabil că mergea des pe-acolo, dar Maigret ar fi jurat că azi nu pusese piciorul la Longchamps.

Cât despre lacrimile Lucilei, nu soarta părintelui iubit i le storcea la intervale atât de regulate. De ce i se umpleau ochii de lacrimi ori de câte ori cineva rostea numele lui Bob?

Zece seara şi ei erau tot la masă şi tot cu şampania în faţă. Şi Maigret lupta din greu împotriva beţiei care-l cuprindea încet-încet.

— Jules, îmi dai voie să dau un telefon?

Cabina telefonică era în sală, pe stânga şi, de la

locul lui, Maigret putea să vadă. Dédé formase două sau trei numere de telefon fără să dea peşte persoana căutată. Se vedeau doar buzele mişcându-se, cuvintele erau de nedesluşit. Lucile părea îngrijorată.. Cât despre boxer, acesta aprinsese o ţigară enormă, surâdea cu beatitudine, făcând din când în când cu ochiul lui Maigret.

În spatele geamului de la cabină, Dédé părea că dă ordine, încet şi stăruind asupra anumitor cuvinte. Nu mai rămăsese urmă de veselie pe faţa lui.

— Îţi cer iertare, bătrâne, dar n-aş fi vrut să-l scapi pe Bob.

Lucile, la capătul nervilor, izbucni în hohote de plâns, apoi îşi şterse nasul cu batista.

— Lui… i-ai dat telefon?

— Nu chiar lui, dar e ca şi cum aş fi vorbit cu el. V-am aranjat o întâlnire. Nu e bine? Spuneai doar că vrei să-l întâlneşti, nu-i aşa?

Trebuie că vorbele lui erau foarte spirituale, căci boxerul căzu în extaz, scoţând un croncănit de admiraţie.

Dar ce-şi închipuiau oare? Că Maigret nu înţelege tot atât de bine ca şi ei? Contele era mort, sau ca şi cum ar fi fost. Iar atunci când Dédé vorbea despre întâlnirea lor…

— Am de dat şi eu un telefon – făcu Maigret cu un aer cât mai nepăsător cu putinţă.

Cu toate recomandările lui Maxime Le Bret, se hotărâse să cheme comisariatul în ajutor; de adresat poliţiei dintr-alt cartier nu îndrăznea. De gardă era, probabil, Besson sau Colombani cu brigadierul Duffieu; acum jucau, desigur, cărţi. Ar fi îndeajuns să lungească niţel vorba, pentru ca ei să ajungă la timp şi să se posteze lângă maşină.

Aici nu vor îndrăzni nimic împotriva lui. Se mai auzea, după perete, vocea clienţilor şi dacă mulţi făceau

parte din lumea lui Dédé, trebuie că mai există şi din ceilalţi.

— Cui vrei să telefonezi?

— Soţiei.

— Eşti cu nevasta? Ce obiceiuri burgheze! Auzi, Lucile, Jules e un om aşezat. Nu-i pentru tine! Aşa că nu te mai osteni să-i faci semne cu piciorul pe sub masă. În sănătatea ta, Jules! Inutil să te deranjezi. Angelino va telefona înlocui tău. Angelino! La ce hotel a tras bătrâna?

Băiatul aştepta, părând că gustă şi el din plin situaţia.

— Nu-i urgent.

— Eşti sigur că nu se va nelinişti cumva? Vezi să nu-şi închipuie cine ştie ce şi să pună poliţia pe urmele tale! Să mai vină o sticlă, Angelino! Sau mai bine, nu. Trecem la coniac. E momentul. În pahare mari, ca să-l degustăm. Sunt sigur că amicul nostru Jules adoră coniacul.

O clipă, Maigret se gândi să se ridice brusc şi să dea buzna spre ieşire, dar ştia că nu va fi lăsat să ajungă la uşă. Cei doi bărbaţi erau, mai mult ca sigur, înarmaţi. De asemeni, aveau – fără îndoială – ceva prieteni, dacă nu chiar complici în sală, iar Angelino nu va şovăi să-i pună o piedică.

Atunci Maigret se linişti, dobândind un calm lucid, de o luciditate extremă, cu toată şampania şi coniacul pe care era silit să le ingurgiteze. Din când în când se uita şi el la ceas. Lucrase – până nu de mult – la poliţia gărzilor, aşa încât cunoştea pe dinafară orarul trenurilor principale.

Dédé, când pomenise de tren, nu aruncase o vorbă-n vânt. Voia, într-adevăr, să plece, poate toţi trei. Ba trebuie că aveau şi biletele. Or, fiecare jumătate de oră care trecea suprima o seamă-ntreagă de posibilităţi. Trenul de Le Havre, care putea să-i ducă până la vreun

pachebot, plecase acum zece minute din gara Saint-Lazare. Trenul de Strasbourg pleca din gara de Est peste douăzeci de minute.

Dédé nu era omul care să se-ascundă în vreun colţ prăpădit de ţară, unde până la urmă tot ar fi descoperit. Maşina îl aştepta afară, pe strada Tilsit.

De plecat, plecau fără bagaje. Maşina o vor abandona undeva, mai mult ca sigur.

— Nu mai bea, Lucile. Cum te cunosc, vei sfârşi prin a borî pe masă. Ceea ce nu-i frumos. Angelino, plata!

Şi, prefăcându-se că l-a văzut pe Maigret schiţând gestul de-a scoate portofelul din buzunar, se supără:

— Pentru nimic în lume! Ţi-am spus doar că avem un chef în familie.

Era mândru peste poate să deschidă un portofel burduşit cu bancnote de-o mie! Nici nu s-a uitat la socoteală. I-a dat o hârtie lui Angelino, spunând: Păstrează restul!

Nu dovedea în chipul acesta că e sigur de el?

— Şi acum, copii, le rezolvăm pe toate. O conducem pe Lucile la gară şi apoi mergem să-l întâlnim pe Bob. Eşti de acord, Jules? Poţi să te ţii pe picioare? O să te ajute prietenul nostru Albert. Ba da! Ia-l de braţ, Albert. Eu mă ocup de fată.

Era unsprezece şi jumătate. Partea asta a străzii Wagram se afla în întuneric: lumină era doar mai încolo, lângă Ternes. Când au ieşit, patronul s-a uitat la ei cu un aer ciudat; nu făcuseră nici zece paşi pe trotuar că îşi trase la iuţeală obloanele, deşi mai erau doi-trei clienţi înăuntru.

— Albert, sprijină-l. Vezi să nu-şi paradească mutra, că nu-l mai recunoaşte Bob, prietenul lui cel bun. Pe aici, domnilor şi doamnelor!

Dacă ar fi fost vreun agent la colţul străzii, Maigret

ar fi strigat după ajutor, pentru că ştia bine ce-l aşteaptă. Prea auzise multe, prea înţelesese multe. Acum pricepea că de cum a pus piciorul în restaurantul italian soarta lui fusese pecetluită.

Nu exista nici un sergent de stradă prin apropiere. De cealaltă parte a aleii, în penumbră, se profilau siluetele a două sau trei păsări de noapte. În partea de sus a străzii, un tramvai zăcea la capăt de linie, dar era gol, iar în spatele geamurilor zăreai doar o lumină gălbuie şi opacă.

Maigret îşi îngăduia să spere că însoţitorii lui nu vor trage. Le-ar fi trebuit timp ca să sară în maşină şi să se depărteze suficient până a se da alarma.

Cuţit? Tot ce se poate. Era la modă. Şi Albert, boxerul, avea grijă să-i imobilizeze braţul drept sub pretext că-l sprijinea.

Păcat că Maigret, adineauri, n-a izbutit să le spargă un cauciuc. Dacă aştepta câteva minute să se întoarcă agentul cu spatele la el, situaţia ar fi fost acum alta. Cu totul alta…

Era aproape de miezul nopţii. Mai erau două trenuri care plecau: unul spre Belgia, din gara de Nord, şi unul la Vintimille, din gara Lyon. Dar Vintimille e departe.

Doamna Maigret probabil că-l aştepta brodând. Justin Minard, cânta la contrabas la *Braseria Clichy*, unde bucata executată era anunţată pe o pancartă. S-o fi descotorosit de Germaine? Maigret ar fi jurat că fata e acum la braserie şi că muzicantul se tot întreabă cum să se descurce.

Pe strada Tilsit nici ţipenie de om. Nici măcar o trăsură. Numai automobilul cenuşiu care staţiona la marginea trotuarului. Dédé se instala pe banchetă şi, după ce-o aşează pe Lucile în spate, puse motorul în funcţiune.

Poate voiau să-l ducă într-un loc mai pustiu... pe malul Senei... sau al canalului Saint-Martin şi să-i arunce apoi trupul în apă?

Maigret n-avea absolut nici un chef să moară şi totuşi părea ca şi resemnat. O să facă tot ce-i stă în putinţă ca să se apere. Din păcate asta însemna foarte puţin. Cu mâna stângă strângea în buzunar o legătură de chei.

Oh, dacă motorul n-ar voi să pornească! Dar, câteva duduituri, zgomotul deveni uniform şi maşina trepidă pe roţi.

Scurta din piele de căprioară era pe banchetă. Dédé a uitat s-o îmbrace. El va lovi? Şi cum? De sus în jos? Sau boxerul, care sta mereu în spatele lui Maigret şi-l tot ţinea de braţul drept?

Momentul sosise şi nu punem mâna-n foc că Maigret n-a rostit o scurtă rugăciune: „Doamne, fă ca”…

Deodată aşa, ca din senin, se auziră nişte glasuri. Doi bărbaţi, bine ameţiţi, coborau pe avenue Wagram, în haine de seară, cu pardesie negre, cu mânerul bastoanelor în buzunar, şi fredonau un refren foarte la modă în spectacolele de cafe-concert.

— Haide, Jules dragă! rosti Dédé cu o grabă pe care Maigret mai avu timp s-o sesizeze.

Şi, în timp ce ridica piciorul drept ca să se urce în maşină, primi o lovitură puternică în cap. Avusese însă inspiraţia să se aplece puţin, mişcare care amortizase şocul. Înainte de a-şi pierde cunoştinţa, i se păru că aude nişte paşi care se apropiau, glasuri, un duduit de motor…

Când deschise ochii, văzu mai întâi câteva picioare, pantofi de lac, apoi chipuri palide din pricina umbrei. Părea că-s mulţi-mulţi, o grămadă de oameni; curând constată însă cu uimire că nu erau decât cinci persoane în jurul lui.

… Între care chipul unei femei de stradă, grasă şi

placidă, care aştepta muşterii pe vizavi şi fusese atrasă de zgomot. O mai văzuse de două-trei ori în după-amiaza aceea, acolo, la postul ei: probabil că n-a avut noroc dacă la ora asta se mai îndeletnicea cu vânătoarea.

Cei doi cheflii erau şi ei de faţă. Unul dintre ei, bine grizat, se aplecase asupra lui Maigret, întrebându-l mereu acelaşi lucru:

— Ei, amice, ţi-e mai bine? Ia, zi, amice, ţi-e mai bine? Dar ce căuta coşul? Şi de ce mirosea a violete? Încercă să se ridice sprijinindu-se în coate. Chefliul îl ajută. Zări atunci o bătrână vânzătoare de flori care se văicărea:

— Iar apaşii! Dacă-o merge tot aşa…

Şi un comisionar de hotel, un puşti în uniformă roşie, o luă la goană strigând:

— Mă duc să chem poliţia!

— Ţi-e mai bine, amice?

Maigret întrebă cu voce de somnambul:

— Cât e ceasul?

— Douăşpe şi cinci.

— Trebuie să dau un telefon.

Maigret îşi pierdu din nou cunoştinţa. Drept care unul dintre cheflii rosti cu greutate:

— Dacă vă spun eu: e plin ca un butoi!

Capitolul 7
RÂSUL DOAMNEI MAIGRET

Încerca mereu să-i împingă cu mâna, dar mâna lui era moale şi fără de putere. Ar vrea să-i roage, din suflet, să-l lase în pace. Dar parcă i-a rugat... Nu mai ştia. Avea atâtea în cap şi-l dureau toate.

Un singur lucru îl stăpânea: cu orice preţ să-l lase să ducă totul până la capăt. La care capăt? Doamne! Ce greu e să-i faci pe oameni să te înţeleagă! *Până la capăt!*

Îl tratau ca pe-un copil sau ca pe-un bolnav. Nici nu i se cerea părerea. Şi ceea ce era mai jignitor, e că vorbeau de cazul lui cu glas tare, ca şi cum ar fi fost incapabil să înţeleagă. Pentru că zăcea pe jos aşa, ca o mare insectă strivită? Au fost atâtea picioare în jurul lui! Bine! Apoi, ambulanţa. Şi-a dat seama că-i o ambulanţă şi s-a zbătut. Ce, dacă primeşti o lovitură-n cap trebuie să mergi neapărat la spital?

A recunoscut şi portalul întunecat de la Beaujon, şi bolta, a cărei lampă electrică, foarte puternică, îl orbi, şi oamenii intrând şi ieşind pe tăcute, şi un tânăr înalt, într-o bluză albă, care-şi râdea de omenire.

Evident, internul de serviciu. O infirmieră i-a tăiat părul de pe creştet, în vreme ce internul povestea tot felul de prostii. Drăguţă fata cu halatul alb. După felul în care se priveau, probabil că până la venirea lui Maigret se îndeletniciseră cu amorul. Nu voia să vomeze. Totuşi a vomat din cauza eterului.

— Sigur că da... amice. Imediat. Vei căpăta un telefon. Tocmai s-au dus să-l caute.

Nu mai avea pălăria pe cap; părul îi era lipit pe creştet. Licheaua de Albert îl atinsese probabil cu un box american. Şi dacă n-apăreau cei doi cheflii, l-ar fi lichidat, şi dacă Maigret nu s-ar fi aplecat un pic...

Mai spuse o dată:

— Trebuie să dau un telefon.

Izbuti să se aşeze în patru labe şi picături de sânge

îi cădeau de pe cap pe trotuar. Unul din cheflii exclamă:

— E beat, dragă. Să mori de râs! Tot mai e beat!

— Vorbesc serios… trebuie să…

— …dai un telefon. Bine, dragule… Auzi, Armand? … Dă fuguţa şi caută un telefon…

Atunci prostituata se indignă:

— Nu vedeţi că nu-şi mai dă seama ce vorbeşte? Mai bine-aţi fugi după un doctor.

— Cunoşti vreunul în cartier?

— E unul pe Étoile.

Dar comisionarul se şi întorcea, plin de neastâmpăr, călăuzind doi poliţişti pe biciclete. Lumea se dădu în lături. Agenţii se aplecară asupra rănitului.

— Trebuie să dau un telefon… repetă Maigret.

Era caraghios. Nu a fost beat toată seara, dar acum limba i se împleticea, gândurile i se încâlceau. Limpede, precis, doar un singur gând mai era, unul singur.

Gângăvea, umilit că zace pe caldarâm, într-o postură ridicolă, incapabilă să se ridice.

— Poliţia… Uitaţi-vă în portmoneu… Comisariatul Saint-Georges… Trebuie să telefonaţi numaidecât la gara de Nord… Trenul de Bruxelles… în câteva minute… Au o maşină…

Unul din poliţişti se apropie de becul de gaz pentru a examina conţinutul portofelului.

— E adevărat, Germain.

— Auzi?… Viteză, viteză… Au bilete… O femeie în negru cu o cicatrice pe obraz… Unul dintre bărbaţi are un costum în carouri… celălalt… nasul turtit…

— Te duci, Germain?

Localul poliţiei nu era departe, pe strada Étoile. Unul dintre agenţi încalecă pe bicicletă. Puştiul, care n-auzise bine întrebă:

— E poliţist?

„Asta să vă fie învăţătură de minte”, gândi el. Ce i-

au dat să bea? Respinse băutura. Trebuia să reflecteze. Oare agentul cu bicicleta nu le-a spus că-i un poliţist însărcinat cu o anchetă importanţă, o anchetă *confidenţială*?

Nimeni nu-l credea. Din vina comisarului de poliţie, nu voia să fie dus de acolo. Şi doamna Maigret, de ce a izbucnit în râs atunci când a desfăcut patul!

Era încredinţat că a râs un râs nervos pe care nu i-l cunoştea – apoi a auzit-o mergând încolo şi încoace prin cameră şi făcând cât mai puţin zgomot cu putinţă.

Ar fi putut oare să procedeze altfel decât a procedat? Lăsaţi-l să gândească. Şi daţi-i un creion şi o hârtie. Un petic de hârtie, oarecare! Asta e.

Să presupunem că linia asta ar fi strada Chaptal… E foarte scurtă… Bun… E trecut de ora unu noaptea şi nu e nimeni pe stradă.

Ba s-avem iertare: cineva este. Dédé cu maşina lui. Observaţi, vă rog, că Dédé n-a oprit motorul. Două motive ar putea justifica faptul acesta. Primul: s-a oprit numai pentru câteva minute. Al doilea: se gândeşte că va trebui să plece numaidecât. Or, maşinile, mai ales când afară-i frig – şi tare-i rece noaptea în aprilie – pornesc mai greu.

Nu mă întrerupeţi! O linie, prin urmare. Şi un pătrăţel pentru casa Balthazar. Spune Balthazar pentru că sună mai verosimil decât Gendreau. În fond, ăştia toţi sunt familia Balthazar, banii Balthazar, drama Balthazar!

Dacă maşina lui Dédé e acolo, înseamnă că există un motiv pentru ca ea să se afle acolo. Pesemne că l-a adus pe conte şi că-l aşteaptă.

E grav, foarte grav. Nu mă întrerupeţi. Şi ce rost are să-i pună nişte drăcii pe cap şi să fiarbă apa la bucătărie? Aude foarte bine cum fierbe apa. Îţi omori timpul fierbând apă şi până la urmă e plicticos, te împiedică să gândeşti.

Oare în celelalte rânduri, când contele o vizita pe Lise era însoţit de Dédé? Asta ar fi foarte important să afle. Dacă nu, această vizită în miez de noapte e-o vizită de tip special, având un scop anume.

De ce-a izbucnit în râs doamna Maigret? Ce i se pare atât de caraghios? Nu cumva îşi închipuie şi ea că s-a pilit la un chef cu femei?

Justin Minard e acela care s-a culcat cu Germain. E clar că fata nu l-a slăbit o clipă, că-l va otrăvi încă multă vreme. Şi Carmen? N-a văzut-o niciodată. Sunt atâţia oameni pe care nu i-a văzut niciodată.

Nu e drept. Când faci o anchetă *confidenţială*, trebuie să ai dreptul de a vedea pe toată lumea, să-i vezi pe dinăuntru. Daţi-i creionul înapoi. Pătratul ăsta va să zică e o cameră. Camera Lisei, fireşte. Mobila nu contează. Nu-i nevoie să desenezi mobilele. Ar încurca lucrurile. Numai noptiera, pentru că în sertar sau pe deasupra există un revolver.

Acuma – depinde. Lise s-o fi culcat sau nu? Îl aştepta pe conte, sau nu-l aştepta? Dacă se culcase, înseamnă că a scos revolverul din sertar.

Şi nu-l mai apăsaţi pe creştet, ce dracu! Aşa nu se poate să gândeşti, dacă îţi striveşte capul cu Dumnezeu ştie ce greutate.

Cum se face că e ziuă? Cine e? A intrat un bărbat în cameră, un domn mărunţel cu chelie, l-a cunoscut el undeva, dar nu-şi aminteşte numele lui. Doamna Maigret vorbeşte în şoaptă. Iar acum i-au vârât un obiect rece în gură.

Fie-vă milă, domnilor!… Acuş-acuş va trebui să depună la tribunal şi dacă se încurcă-n vorbe, Lise Gendreau va izbucni în râs, pretinzând că nu poate înţelege nimic din moment ce el nu face parte din clubul Hoche.

Să ne concentrăm asupra pătrăţelului. Punctul

acela nu e Lise. În familie numai femeile au moştenit caracterul bătrânului Balthazar, moşneagul singuratic de pe avenue du Bois. El a spus-o şi e evident că se pricepea în materie.

Atunci de ce s-a repezit Lise la fereastră, de ce a tras perdelele, de ce strigă după ajutor?

Stai puţin, domnule comisar… să nu-l uităm pe Minard, flautistul, Minard, omul care a schimbat situaţia.

Nimeni n-a putut ieşi din casă atâta vreme cât Minard suna la uşă. Şi, pe urmă, vocea bărbatului de pe scară, în timp ce flautistul parlamenta cu valetul: „*Grăbeşte-te, Louis*!” Atunci, automobilul lui Dédé a pornit. Dar atenţie! N-a plecat cu adevărat. A făcut doar înconjurul grupului de case. Aşadar Dédé aştepta într-adevăr pe cineva.

Când s-a întors, s-o fi mulţumit să treacă doar aşa… pe stradă, ca să arunce o privire? Sau s-a oprit? Iar persoana pe care-o aştepta s-a urcat în maşină?

Fir-ar a dracului de viaţă, ia mai lăsaţi-mă în pace! Nu mai vrea să bea. S-a săturat. Acuma lucrează. Auziţi? *Lucrez! Re-con-sti-tui!*

Cald. Se zvârcoleşte. Nu, el nu permite nimănui să-şi bată joc de el, nimănui, nici măcar nevestei sale. Îţi vine să plângi. Şi are, într-adevăr, un chef nebun să plângă.

Şi e stupid să-l tot umilească aşa cum o fac de la o vreme. Şi ce, pentru că stă aşa, jos, pe trotuar, au dreptul să-l dispreţuiască şi să zâmbească la tot ce spune?

Nimeni nu-i va mai încredinţa vreo anchetă de-aici înainte. Chiar şi când a fost să i-o dea pe asta de-acum, au şovăit nespus. Dar ce vină are el că pentru a afla gândurile oamenilor, trebuie, câteodată, să bei cu ei?

— Jules…

Făcu nu din cap…

— Jules! Trezeşte-te…

Lasă, ca să-i pedepsească, nu va deschide ochii. Şi-a încleştat maxilarele. Aşa e sigur că are o mutră înspăimântătoare.

— Jules… a venit… Şi o altă voce:

— Ei, dragă Maigret?

A uitat de jurământ. Se ridică dintr-o mişcare, simţindu-se ca şi cum s-ar fi izbit cu capul de tavan; îşi duse instinctiv mâna la cap: dar l-au înfăşurat cu un bandaj gros.

— Scuzaţi-mă, domnule comisar…

— Iartă-mă că te-am trezit.

— Nu dormeam.

Soţia lui e-acolo, îi zâmbeşte şi-i face semne în spatele domnului Le Bret. Nişte semne pe care nu le înţelege.

— Cât e ceasul?

— Zece şi jumătate. Venind la birou, am aflat ce-ai păţit.

— Au întocmit vreun raport?

Un raport despre el! Umilitor. El e acela care alcătuieşte de obicei rapoarte şi ştie cum se fabrică un asemenea document:

Astă-noapte, la orele unsprezece patruzeci şi cinci, efectuând rondul pe avenue Wagram, am fost strigaţi de…

Apoi cuvinte, precum:

— …un individ care zăcea pe trotuar declarând că se numeşte Maigret, Jules, Amédée, François…

Comisarul era proaspăt ras, îmbrăcat în gri-deschis din cap până în picioare, cu o floare la butonieră. Iar în respiraţia lui se simţea un miros de porto consumat de dimineaţă.

— Poliţia gării de Nord a reuşit să-i aresteze la timp.

Ia te uită! Pe ăştia aproape că-i uitase! Îl mânca limba să răspundă asemeni flautistului: „Nu contează”.

Şi e adevărat. Nu contează nici Dédé, nici Lucile, nici, mai ales, boxerul care l-a izbit în ţeastă „cu un instrument contondent”, aşa cum trebuie să glăsuiască raportul.

Se simţi prost să stea în pat în faţa şefului său, drept care scoase un picior afară.

— Nu te mişca.

— Vă asigur că mă simt foarte bine.

— Asta-i şi părerea medicului. Totuşi, trebuie să te odihneşti câteva zile!

— Pentru nimic în lume!

Vor să-i şterpelească ancheta. A înţeles. Dar nu se lasă el dus de nas.

— Maigret, fii calm.

— Sunt calm, cât se poate de calm. Şi ştiu ce spun. Nimic nu mă împiedică să merg, să ies.

— Nu e nici un zor. Îţi înţeleg graba, dar să ştii, în ceea ce priveşte ancheta dumitale, vom face tot ce vei socoti că e necesar.

A zis ancheta *dumitale* pentru că e om de lume. Apoi, a aprins, aproape instinctiv, o ţigară şi acum o priveşte pe doamna Maigret cu un aer ruşinat.

— Nu vă jenaţi. Soţul meu fumează pipă de dimineaţa până seara, ba chiar şi în pat.

— Apropo, dă-mi şi mie o pipă.

— Crezi că-ţi face bine?

— A zis doctorul că n-am voie să fumez?

— N-a pomenit nimic despre…

— Atunci?

Ea pusese pe toaletă tot ce găsise prin buzunarele lui şi acum îi umple o pipă, i-o întinde, îi dă un chibrit…

— Vă las – spuse ea dând buzna în bucătărie.

Tare-ar vrea Maigret să-şi amintească tot ce-a

gândit în timpul nopţii. Din păcate nu-şi aminteşte decât vag şi totuşi simte pe undeva că s-a apropiat de adevăr. Maxime Le Bret s-a aşezat pe-un scaun; pare îngândurat. Devine şi mai îngândurat însă atunci când secretarul rosteşte rar, între două fumuri:

— Contele de Anseval a murit!

— Eşti sigur?

— N-am dovada, însă aş putea să jur.

— Mort… cum?

— Şi-a-ncasat glonţul cu pricina.

— Pe strada Chaptal?

Maigret dădu din cap.

— Crezi că Richard Gendreau l-a…

Întrebarea e prea directă. Maigret n-a ajuns chiar până aici. Îşi aduce aminte de pătrăţel, de cruciuliţe…

— Era un revolver undeva pe noptieră sau în sertar. Lise Gendreau s-a repezit la fereastră şi a strigat după ajutor. Cineva a tras-o îndărăt, după care s-a auzit o împuşcătură.

— Şi ce amestec are Dédé în povestea asta?!

— Era pe stradă, la volanul Dion-Bouton-ului!

— A mărturisit?

— Nu-i nevoie să mărturisească.

— Şi femeia?

— E amanta contelui, recte a lui Bob. Aşa i se zice de obicei. De altfel ştiţi tot atât de bine ca şi mine.

Lui Maigret i-ar plăcea să se descotorosească de turbanul ăsta ridicol, care-l face să-şi simtă capul cât o ghiulea.

— Şi ce-i cu ei? întrebă el al rândul său.

— La arest până ce se vor lua măsuri.

— Ce fel de măsuri?

— Pentru moment – au fost acuzaţi de atentat cu armă. Ar putea fi acuzaţi şi de furt.

— Pentru ce?

— Numitul Dédé avea asupra lui 49 de bilete de-o mie de franci.

— *Nu* i-a furat.

Comisarul îi ghici pesemne gândul, pentru că se întunecă şi mai mult la chip.

— Vrei să spui că i-a primit?

— Da.

— Ca să-şi ţină gura?

— Da. Ieri toată după-amiaza Dédé a fost de negăsit. Când a ieşit din nou la suprafaţă, ca să zic aşa, era strălucitor şi nu mai putea de nerăbdare să bea câteva din biletele cu care-şi burduşise buzunarul. Lucile bocea moartea amantului, iar el îşi sărbătorea norocul ce-a dat peste el. Eram cu ei.

Sărmanul Le Bret! Nu se poate obişnui cu transformarea lui Maigret. E ca acei părinţi obişnuiţi să-şi trateze copilul ca pe-un prunc, trezindu-se deodată în faţa unui om care judecă matur.

Cine ştie? Privindu-l, Maigret avu o vagă bănuială. Puţin câte puţin bănuiala se transforma în certitudine. I-au încredinţat, deci, această anchetă cu convingerea, cu speranţa că nu va descoperi nimic.

Da, aşa s-au petrecut lucrurile. Domnul Le Bret Courcelles, omul de lume, n-are absolut nici un chef să provoace neplăceri unui alt om de lume, coleg de club, şi mai puţin încă unei prietene intime a nevestei sale, în speţă moştenitoarea cafelei Balthazar.

Blestemat... flautistul ăla care şi-a vârât nasul unde nu-i fierbe oala.

Da' ce? La urma urmei, ziarele, publicul sau chiar juraţii, care în majoritatea lor sunt mici negustori sau funcţionari de bancă, au neapărată nevoie să ştie tot ce se petrece în sferele înalte... într-o casă boierească de pe strada Chaptal?

Pe de altă parte Le Bret, comisarul, nu-şi poate

îngădui să distrugă un proces-verbal în faţa secretarului său.

„— Înţelegi, dragul meu Maigret…”

Discreţie… Nici un scandal… Maximum de prudenţă. Cel mai sigur mijloc ca Maigret să nu descopere nimic. Şi ca, după câteva zile, să fie primit cu o condescendenţă plină de zâmbete.

„— Dar nu-i nimic. Nu trebuie să fii descurajat. Ai făcut tot ce-ai putut. Nu e vina dumitale dacă flautistul e un lunatic care ia coşmarurile drept realitate. Hai, treci la birou, prietene! Şi îţi făgăduiesc că prima anchetă serioasă e-a dumitale.”

Acum bineînţeles, e neliniştit. Şi cine ştie dacă în sinea lui nu i-ar fi convenit ca lovitura primită-n moalele capului să nu fi fost amortizată, adică Maigret să nu se fi aplecat la momentul potrivit. Acum ar fi fost obligat să zacă zile şi săptămâni de-a rândul la pat.

Cum naiba a descoperit pezevenghiul ăsta tot ce-a descoperit?

Tuşeşte uşor, murmurând cu nepăsare;

— Cu alte cuvinte, îl acuzi pe Richard Gendreau de crimă.

— Nu neapărat pe el. Poate c-a tras soră-sa. Sau poate Louis. Nu uitaţi că flautistul a trebuit să sune, apoi să bată mult timp în uşă, până ce i s-a deschis, şi că valetul era îmbrăcat din cap până-n picioare.

O rază de speranţă. Grozav ar fi ca valetul să fi dat lovitura!

— Ultima ipoteză… nu ţi se pare logică?

Roşeşte. Pentru că Maigret, fără să vrea, îl priveşte stăruitor. Acum vorbeşte repede:

— În ceea ce mă priveşte, eu aş vedea lucrurile, mai curând, cam aşa…

A spus *mai curând* şi cuvântul e savuros: Maigret îl prinde din zbor.

— N-am înţeles ce căuta contele în casă…

— Nu era pentru prima oară.

— Mi-ai mai spus-o. Or, lucrul ăsta mă cam miră. Tipul e un smintit. Tatăl lui, deşi ruinat, mai păstra o oarecare demnitate. Trăia într-un mic apartament din Cartierul Latin şi avea grijă să-i evite pe oamenii cu care se cunoscuse în tinereţe.

— Lucra?

— Nu tocmai!

— Din ce trăia?

— Din vânzări. Vindea azi un lucru, mâine altul din obiectele rămase, ca să zic aşa, de pe urma naufragiului: tablouri, o tabachera, o bijuterie de familie. De asemeni, poate că anumite persoane care-l cunoscuseră pe taică-său şi au vânat la castel pe vremuri îi trimiteau, în chip discret, ceva bani… Bob a devenit un soi de anarhist. Se afişa astfel dinadins parcă în locurile cele mai ordinare. La un moment dat se angajase comisionar la restaurantul Voisin, numai şi numai ca să primească bacşişuri de la prietenii familiei, făcându-i astfel să se simtă prost. A decăzut treptat-treptat, până ce a ajuns să se-ncurce cu indivizi de teapa lui Lucile sau Dédé. Dar despre ce vorbeam?

Maigret nu vrea să-i întindă o mână de ajutor.

— A, da! E limpede că atunci noaptea… când s-a dus la familia Gendreau, n-avea gânduri cinstite.

— De ce?

— Dovadă e faptul că s-a dus împreună eu Dédé, care l-a aşteptat în stradă şi nici măcar n-a oprit motorul.

— Totuşi cei din casă îl aşteptau.

— De unde ştii?

— Credeţi că altminteri ar fi fost lăsat să urce? Şi unde? Într-o cameră de domnişoară? Şi Louis de ce era îmbrăcat la unu noaptea?

— Să admitem că era aşteptat, ceea ce nu

dovedeşte însă că era şi dorit. În sfârşit, poate că într-adevăr şi-a anunţat vizita.

— În dormitor, vă rog să nu uitaţi.

— Fie! Sunt de acord, pe de altă parte, că Lise a fost cam imprudentă faţă de el. Nimeni nu ne dă însă dreptul s-o judecăm!

Ia te uită! Ia te uită!

— De asemenea, e posibil ca Lise să fi avut o aventură cu… La urma urmei şi în ciuda tuturor celor ce s-au întâmplat, Bob e moştenitorul numelui de Anseval. Bunicii lui au stăpânit castelul pe care l-a cumpărat mai târziu bătrânul Balthazar. Adică un ţăran de pe moşia lor.

— Ceea ce o impresiona poate pe nepoţica negustorului ambulant.

— De ce nu? De asemenea, verosimil ar fi şi că, auzind despre genul de viaţă pe care-l ducea contele, ea să fi vrut să-l salveze.

De ce a început Maigret să se înfurie? Avea impresia că toată ancheta lui era reflectată într-o oglindă care deforma chipurile. Nu-i plăcea nici tonul insinuant al comisarului, de parc-ar fi vrut să-l înveţe lecţia.

— Mai există o posibilitate – spuse el încet.

— Care?

— Ca domnişoara Gendreau să fi vrut să-şi sporească averea cu un titlu de nobleţe. Că Balthazarii au pus mâna pe castelul Anseval e foarte bine. Dar dacă se simţea acolo ca o intrusă? Eu mi-am petrecut copilăria în preajma unui castel; tata lucra acolo ca administrator. Şi îmi amintesc de eforturile pe care le depuneau câţiva proaspăt îmbogăţiţi ca să fie invitaţi la vânătoare.

— Vrei să insinuezi că dorea să se mărite…

— Cu Bob de Anseval. De ce nu?

— Nu vreau să discut această problemă, dar supoziţia mi se pare cel puţin îndrăzneaţă.

— Camerista ei e de altă părere.

— Ai interogat-o pe cameristă aşadar, în ciuda...

Era cât pe-aci să adauge: „... În ciuda recomandărilor mele”.

Ceea ce ar fi însemnat: „În ciuda ordinelor mele!” Se stăpâni însă şi Maigret urmă:

— Aş putea spune că într-un fel am răpit-o. E la doi paşi de aici.

— Ai aflat ceva de la ea?

— Nu ştie nimic precis... doar că domnişoara şi-a băgat în cap să devină contesă.

Le Bret făcu un gest de resemnare. Îl durea, era limpede, orice ştirbire a demnităţii oamenilor din lumea sa.

— Fie. Asta nu schimbă însă cu nimic lucrurile. Dar trebuie să recunoşti şi dumneata că Bob s-a purtat ca un bădăran.

— Noi nu ştim ce s-a petrecut în cameră; atâta doar, că s-a tras un foc de revolver.

— Va să zică ai ajuns, ca şi mine, la aceeaşi concluzie. Un bărbat se comportă aşa cum ştim că e capabil respectivul să se comporte. Fratele fetei se află în casă. Ca şi valetul de altfel. Domnişoara strigă după ajutor. Unul dintre bărbaţi aude, urcă dintr-o suflare la etaj şi, stăpânit de indignare, apucă revolverul care, după cum spui dumneata singur, se află pe noptieră.

Acum Maigret părea că-l aprobă. Dar numai pentru ca să-i răspundă calm, trăgând din pipă, una din cele mai bune pipe pe care le-a fumat la viaţa lui.

— Dumneavoastră ce-aţi fi făcut în locul individului cu pricina? Să presupunem că mai aveţi în mână revolverul, „arma fumegândă”, cum scrie la gazetă. Pe jos e un mort sau un grav rănit.

— Dacă ar fi fost vorba de-un rănit, chemam un medic.

— Or, nimeni n-a făcut acest lucru.

— Tragi – prin urmare – concluzia că era mort?

Maigret îşi urmă ideea, cu răbdare, ca şi cum ar căuta ceva.

— În clipa aceea cineva bate jos la uşă. E un trecător care-a auzit strigăte.

— Trebuie să admiţi, dragă Maigret, că nu-i plăcut să-l amesteci pe primul venit în treburile tale.

— Şi în acelaşi timp, cineva a strigat în capul scării: *Grăbeşte-te, Louis*! Ce-nseamnă asta? Nici nu-şi mai dă seama că el conduce acum discuţia, că într-un fel rolurile s-au inversat şi că şeful e din ce în ce mai stingherit.

— Omul putea să nu fie chiar mort. Cât despre Lise, o fi făcut o criză de nervi. Nu ştiu. Presupun că în asemenea momente te apucă un fel de nebunie.

— Louis l-a dat afară pe străin, în pumni.

— A greşit.

— Şi nimeni n-a intrat în panică. Şi-or fi spus, desigur, că tipul pe care l-au bătut o să se plângă la poliţie. Şi că poliţia va veni, fără îndoială, să ceară explicaţii.

— Ceea ce ai şi făcut.

— N-aveau prea mult timp pentru asta. Puteau să telefoneze autorităţilor:

— „Iată ce s-a întâmplat. Nu-i o crimă, ci un accident. Am fost obligaţi să tragem într-un cetăţean care ne-a atacat”.

— Cred că dumneavoastră de pildă aţi fi procedat aşa – nu, domnule comisar?

Vai, cât de mult conta faptul că se află aici, în camera lui, în patul lui, în loc să fie la birou! La comisariat, acolo, în spatele uşii capitonate, n-ar fi îndrăznit să rostească nici un sfert din câte-a spus. Îl durea îngrozitor capul, dar suferinţa trecuse pe planul doi. Doamna Maigret, în bucătărie, era îngrozită probabil

auzindu-l turuind cu atâta fermitate. La un moment dat deveni pur şi simplu agresiv.

— Ei bine! domnule comisar, iată ceea ce ei n-au făcut. Şi iată ce au făcut. Mai întâi au transportat undeva mortul sau rănitul; Dumnezeu ştie unde. Probabil că într-una din camerele de deasupra grajdului. E singurul loc pe care nu mi l-au arătat.

— Nu-i decât o presupunere.

— Întemeiată însă pe faptul că atunci când am sosit eu, trupul nu mai era acolo.

— Şi dacă Bob a plecat pe propriile picioare?

— Atunci Dédé, bunul său prieten, n-ar fi avut ieri cincizeci de mii de franci în buzunar şi, mai ales, nu s-ar fi hotărât să fugă în Belgia împreună cu Lucile.

— Poate că ai dreptate.

— Aşadar, oamenii noştri de pe strada Chaptal au avut în faţa lor la dispoziţie aproape o jumătate de oră. Îndeajuns ca să pună toate lucrurile la locul lor, să şteargă până şi cea mai mică urmă a celor săvârşite. Şi au avut o idee aproape genială. Cel mai bun mijloc ca să reduci la zero mărturia flautistului, făcând să se creadă că vorbele lui sunt scorneli oarecare de beţiv, nu era oare să dovedeşti că odaia despre care pomenea acesta era goală? Versiunea asta mai prezenta şi un alt avantaj. Poate că Lise Gendreau era, toată, cum se spune, un pachet de nervi? Şi, atunci, ce-i de făcut? S-o arate la ea în pat, pretinzând că dormea? S-o arate trează, afirmând că n-a auzit nimic? Oricum ai fi prezentat lucrurile, exista un risc. Aşa că au băgat-o într-o cameră de serviciu, care s-a nimerit, ca prin minune, să fie goală. Cine să-şi dea seama de deosebire? Un slujbaş nepriceput de la comisariat? Destul deci, să demonstreze că fata nu era acasă, ci la castel, în Nievre. N-a văzut! N-a auzit! O împuşcătură? Unde? Oamenii care circulă pe străzi la orele unu din noapte sunt îndeobşte

supraexcitaţi. Iar mâine, în plină zi, cine va îndrăzni să-i acuze pe Gendreau-Balthazar?

— Eşti dur, Maigret!

Suspină şi se ridică.

— Dar poate că ai dreptate. Mă duc numaidecât să discut cu şeful Siguranţei.

— Credeţi că e necesar?

— Dacă e vorba de o crimă, aşa cum m-ai făcut să cred până la urmă…

— Domnule comisar! spuse Maigret cu o voce îndulcită, aproape rugătoare.

— Te ascult.

— Nu vreţi să aşteptaţi douăzeci şi patru de ore?

— Adineauri aproape mă acuzai că nu am acţionat mai din vreme.

— Vă asigur că pot să mă dau jos din pat. Uitaţi-vă!

Şi, în ciuda gesturilor de protest ale lui Le Bret, Maigret ţâşni din cearşafuri, puţin ameţit, rămânând aşa în picioare, cam stingherit totuşi că se înfăţişează şefului său în cămaşă de noapte.

— E prima mea anchetă.

— Şi te felicit pentru zelul cu care…

— Dacă îi anunţaţi acum pe cei de la Siguranţă, atunci înseamnă că cercetările… le va încheia… brigada şefului.

— Posibil. Dar mai întâi, dacă Bob a fost omorât, trebuie găsit corpul.

— Dacă tot e mort, poate să mai aştepte, nu-i aşa?

Rolurile se inversau din nou; comisarul zâmbea, întorcând capul.

Maigret, atât de năprasnic adineaori, părea acum, în cămaşa de noapte şi guler brodat cu roşu, asemeni unui copil căruia i se răpeşte pe nedrept bucuria făgăduită.

— N-am nevoie de… chestia asta… de pe cap.

Încercă să-şi smulgă pansamentul.

— Eu pot să ies oricând din casă. Termin singur ancheta. Daţi-mi numai autorizaţia să iau un interogatoriu lui Dédé şi Lucilei. Mai ales Lucilei. Ei... ce-au spus?

— Azi-dimineaţă, când i-a interogat comisarul de serviciu de la închisoare. Dédé a întrebat: „Jules a murit?" Bănuiesc că e vorba de dumneata.

— Dacă până mâine la ora asta n-am făcut nimic, puteţi să predaţi cazul la Siguranţă.

Speriată, doamna Maigret deschisese uşa, împietrind aşa, de pază, cu privirea pironită asupra soţului ei, care acum stătea în picioare.

În clipa aceea cineva sună la uşă. Ea traversă camera ca să deschidă. Pe palier se auzeau şoapte înfundate.

Când se întoarse, Maigret întrebă:

— Cine e?

Soţia îi făcu un semn pe care el nu-l pricepu şi – cum Maigret stăruia – doamna îi comunică resemnată:

— Muzicantul.

— Am plecat – spuse Le Bret. Şi, în ce priveşte rugămintea dumitale, nu pot să te refuz.

— Iertaţi-mă, domnule comisar. Aş mai vrea... Dat fiind întorsătura pe care au luat-o evenimentele şi fiind dat că Siguranţa ar proceda la fel, îmi permiteţi să discut, dacă va fi nevoie – firește – cu domnişoara Gendreau?

— Presupun că o vei lua cu binişorul. Totuşi, fii prudent! Maigret era fericit. Auzi uşa închizându-se, apoi, în timp ce-şi căuta pantalonii, Justin Minard intră în cameră, urmat de doamna Maigret. Muzicantul era neliniştit, având un aer care îţi inspira milă.

— Sunteţi rănit?

— Uşor.

— Am o veste proastă.

— Spune-o.

— A şters-o.

Maigret fu cât pe-aci să izbucnească în râs, într-atât era de caraghioasă mutra flautistului.

— Când?

— Aseară, sau mai bine zis azi-noapte. A insistat să vină cu mine la *Braseria Clichy*; zicea că e nebună după muzică şi că vrea să mă audă cântând.

Prezenţa doamnei Maigret îngreuna oarecum mărturisirea, drept care gazda, înţelegând cum devine cazul, dispăru în bucătărie.

— Ea şedea exact acolo unde aţi stat dumneavoastră atunci când aţi venit să mă vedeţi. Mă simţeam îngrozitor. Şi pentru că nu fusesem la masă şi nici n-am dat toată ziua pe-acasă, mă aşteptam că dintr-o clipă-ntr-alta să apară şi nevastă-mea.

— A venit?

— Da.

— Şi a urmat o explicaţie?

— Între două cântece. Eu stăteam la masă. Nevastă-mea s-a repezit la Germaine şi i-a smuls pălăria din cap. Pe urmă a înşfăcat-o de coc.

— Le-au dat afară?

— Pe-amândouă. Eu mă urcasem din nou pe estradă. Orchestra cânta de zor ca să acopere gălăgia. Ştiţi, era ca la un naufragiu! De-afară se auzeau urletele. După ce s-a terminat cântecul, patronul a venit la mine şi mi-a spus să mă duc şi eu după harem, ca să folosesc vorbele lui.

— Te aşteptau afară?

— Numai una. Nevastă-mea. M-a luat acasă. Mi-a ascuns pantofii ca să nu mai pot ieşi. Am ieşit totuşi. Acum o oră. Cu pantofii portarului. Germaine nu mai era la hotel. A trecut pe-acolo să-şi ia valiza.

Apoi, în concluzie, murmură:

— Şi-acum ce facem?

Capitolul 8
UNUL CARE TACE ŞI UNUL CARE VORBEŞTE PREA MULT

— Cel puţin fă-mi, te rog, plăcerea şi pune-ţi pardesiul mai gros insistase doamna Maigret.

Pe vremea aceea avea două pardesie: unul negru, gros, cu guler de catifea, pe care-l purta de trei ani, şi-un pardesiu de culoarea masticului, foarte scurt; cumpărat de curând şi pe care şi-l dorise încă din tinereţe.

Bănuia că nevastă-sa îi şoptise lui Minard pe furiş, pe când ieşeau din casă: „Şi mai ales, nu-l lăsa singur!”

Chiar dacă-şi râdea niţel de flautist, doamna Maigret ţinea la el, văzându-l atât de blajin, de politicos, şi de „şters”. Cerul se acoperea de nori răzleţi, ca nişte bureţi palid-cenuşii; o să plouă, în sfârşit după două zile; o ploaie călduţă, căzând în linii lungi şi încrucişate şi din cauza căreia Maigret transpiră în pardesiu, răspândind un miros de animal ud.

Melonul îl ţinea în mână. Cum să-l pună pe cap cu pansamentul acela enorm? Minard îl însoţi până la doctor, pe bulevardul Voltaire. Maigret ieşi de-acolo cu un pansament mai discret.

— Trebuie, într-adevăr, să umbli prin oraş?

Doctorul îi dădu o cutie de carton cu nişte pilule acoperite cu un praf galben.

— Astea… dacă vei avea ameţeli.

— Câte să iau?

— Patru-cinci pe zi. Nu mai mult. Dar aş prefera să stai la pat. Maigret nu prea ştia cum să o scoată la capăt cu muzicantul, acum că nu mai avea nevoie de el. Dar nu

voia nici să-i provoace drame trimiţându-l acasă. Aşa încât, convingându-l că misiunea pe care i-o încredinţa e foarte importantă, l-a trimis în strada Chaptal.

— Vezi că… peste drum de casa cu pricina e un mic restaurant, unul… la *Vechiul Calvados*. Aş vrea să te instalezi acolo şi să observi tot ce se petrece la familia Gendreau.

— Şi dacă nu vă simţiţi bine?

— N-o să fiu singur.

Minard nu se despărţi de el decât în ultima clipă, la uşa închisorii… pe Quai de l'Horologe.

În clipele acelea Maigret era plin de încredere în puterile sale. Până şi izul întunecatei bolţi îl adulmeca cu voluptate. Totul era aici murdar, sordid. Noapte de noapte, agenţii îi aduceau în acest loc pe suspecţii agăţaţi pe stradă, iar dubele revărsau cu ghiotura vagabonzii culeşi în cursul raziilor.

Intră la corpul de gardă unde mirosea a cazarmă şi întrebă dacă domnul comisar poate să-l primească. I se păru că oamenii îl priveau într-un fel cam ciudat, dar nu dădu importanţă amănuntului. Ce vrei – îşi spuse el – băieţii de-aici se uitau la secretarii comisariatelor de cartier ca la nişte cantităţi neglijabile.

— Luaţi loc.

Erau acolo trei agenţi. Unul scria; ceilalţi doi nu făceau nimic. Biroul comisarului se afla alături. Nimeni însă nu intră ca să-l anunţe, nimeni nu se ocupă de Maigret. Îl tratau de parcă n-ar fi făcut parte din aceeaşi breaslă cu ei. Se simţea atât de prost, încât şovăi să-şi umple pipa.

După un sfert de oră îndrăzni o întrebare:

— Comisarul nu-i aici?

— E ocupat.

— Unde-s indivizii culeşi azi-noapte?

Pentru că… atunci când intrase, n-a văzut pe

nimeni în sala cea mare unde era vârât îndeobşte vânatul.

— Sus.

Nu îndrăznea să ceară permisiunea de-a se duce sus. Acolo era antropometria. Arestaţii erau duşi în rând ca la şcoală. Se dezbrăcau şi treceau unul după altul. Erau examinaţi unul câte unul, pentru a le nota tatuajele sau orice „semn particular", cât de mic, după care, îmbrăcându-se, treceau la măsurat, apoi la fotografiat. În sfârşit – amprentele digitale.

Cum s-o fi simţind oare Dédé, acolo… la coadă… printre cerşetori şi vagabonzi? Tot mai făcea pe grozavul?

Mai târziu, când avea să facă parte din brigada şefului, Maigret o să aibă dreptul să intre peste tot, nestingherit…

Cât despre femei, un doctor le examina într-o altă cameră; bolnavele erau trimise la infirmeria închisorii Saint-Lazare.

— Sunteţi sigur că domnul comisar mai e ocupat! Aştepta de mai bine de-o jumătate de oră. Cei trei schimbară priviri amuzate: aşa, cel puţin, i se păru.

— Trebuie să aştepţi până sună.

— Dar nici nu ştie că sunt aici. Am o misiune importantă. Vă rog să-l anunţaţi.

— Eşti din Saint-Georges, nu-i aşa?

Şi unul din agenţi, cel care se îndeletnicea cu scrisul, se uită la o hârtie de pe birou.

— Jules Maigret?

— Da.

— Trebuie să mai aştepţi, dragule, n-am ce-ţi face.

Dar din camera vecină – acolo unde ar fi trebuit să se afle comisarul – nu se auzea nici un zgomot. Abia după o aşteptare de o oră, acesta intră, venind însă nu din birou, ci de-afară.

— Dumneata eşti secretarul lui Le Bret?

În sfârşit, l-au luat în seamă. Până acuma aşteptase pe colţul băncii ca un solicitant oarecare.

— Eşti rănit, dacă nu mă-nşel!

— Fleacuri. Aş vrea…

— Ştiu. Vrei să-l interoghezi pe-un anume Dédé. Credeam că a coborât. Gerard, vrei să vezi! Dacă-i acolo, adu-l în biroul meu.

Şi lui Maigret:

— Intră, te rog. Am să-ţi las biroul meu deocamdată.

— Ar trebui s-o interoghez şi pe femeie.

— De acord. N-ai decât să-l trimiţi pe brigadier s-o aducă.

Era ceva nefiresc în toate astea? Maigret îşi închipuise că lucrurile se vor petrece altfel, dar nu se nelinişti. La urma urmei era impresionat: nu cunoştea obiceiurile casei. Un agent îl introduse pe Dédé, apoi ieşi, ca şi comisarul, închizând uşa.

— Ce mai faci, Jules?

Garajistul de pe strada Acacias purta acelaşi costum ca-n ajun. Mai puţin – din pricina regulamentului – cravata şi şireturile de la pantofi, lipsuri care îi dădeau un aer neglijent. Maigret se aşează, cu o uşoară ezitare, la biroul comisarului.

— Îmi pare bine că nu te-am lovit prea tare – spuse Dédé. N-ai decât să-i întrebi şi pe domnii ăia de dincolo: cum am ajuns aici, primul lucru a fost să mă interesez de soarta dumitale.

— Ştiai cine sunt, nu-i aşa?

— Ei, cum naiba!

— Şi eu – spuse Maigret cu simplitate – ştiam că ştiai.

— Şi-ţi închipuiai, bineînţeles, că o să-ţi paradim mutra… Dar dacă te-am fi curăţat cu-adevărat?

— Stai jos.

— Bine. Sunt de acord să mă tutuieşti.

Maigret nu era obişnuit cu interogatoriile, dar ştia că aşa se procedează aici, la Siguranţă.

— Mai ştiu şi alte lucruri. Am impresia că ne-am putea înţelege.

— M-ar mira.

— Contele a murit.

— Crezi?

— În noaptea de 15 spre 16 aprilie l-ai luat pe conte în maşină, l-ai condus pe strada Chaptal şi l-ai aşteptat. Fără să opreşti motorul.

— Nu-mi amintesc.

— La un moment dat s-a deschis o fereastră, o femeie a ţipat şi s-a auzit o împuşcătură. Atunci ai pornit spre strada Fontaine. Ai ocolit grupul de case… Te-ai oprit puţin pe strada Victor Masse… Şi după aceea ai mai trecut o dată pe strada Chaptal, să vezi dacă Bob a ieşit.

Dédé îl plivea zâmbind liniştit.

— Continuă – spuse el. N-ai o ţigară? Porcii ăştia mi-au luat tot ce-aveam prin buzunare.

— Nu fumez decât pipă. Ştiai foarte bine de ce s-a dus Bob în vizită.

— Zi mai departe.

— Ţi-ai dat seama că s-a întâmplat ceva… un bucluc. A doua zi dimineaţă, în ziare n-a apărut nimic. Dar nici contele nu s-a mai întors. A treia zi – iar nimic.

— E interesant ce povesteşti…

— Atunci ai mai dat târcoale prin împrejurimi. Apoi, ghicind despre ce e vorba, te-ai dus la Richard Gendreau. Nu acasă, la birou.

— Şi ce i-am spus ăstuia?

— Că prin mijlocirea unei anumite sume de bani, să zicem 50.000 de franci, de pildă, eşti dispus să taci. Că,

ştiind de ce s-a duş Bob în strada Chaptal, ştii şi de ce-a fost ucis.

— Asta-i tot?

— Tot.

— Şi ce-mi propui?

— Nimic. Să vorbeşti.

— Şi ce vrei să spun?

— Contele îl cunoştea pe Gendreau. A fost de multe ori în vizită pe la Lise. Era amantul ei?

— L-ai văzut vreodată pe...?

— Nu.

— Dacă l-ai fi văzut, n-ai mai fi pus întrebarea asta. Nu era el tipul căruia să-i scape o asemenea ocazie.

— A existat şi-un proiect de căsătorie, nu-i aşa?

— Ştii că eşti simpatic? Tocmai îi spuneam Lucilei: păcat de el că-i sticlete! Ce idee să te faci poliţist când ai un asemenea fizic şi când nu eşti mironosiţă...

— Preferi închisoarea?

— Cui s-o prefer?

— Dacă vorbeşti, vom uita probabil faptul că l-ai şantajat pe Richard Gendreau.

— Crezi că o să depună vreo plângere?

— Nu uita şi tentativa de omor. Asupra mea.

— Ascultă, Jules. Şansele nu-s egale. Nu-ţi mai cheltui scuipatul de pomană, că mi se face greaţă. Eşti un tip cumsecade. Poate că noi doi ne-om mai întâlni într-o zi şi-o să bem un pahar împreună. Dar aici nu suntem în condiţii de egalitate... Eşti naiv ca un copil din cor. Au să te ducă de nas cum le-o plăcea...

— Cine?

— N-are importanţă! Eu vreau să-ţi spun un singur lucru: Bob a fost un om cumsecade. Avea el ideile lui despre felul cum trebuie să te comporţi în viaţă... Nu înghiţea anumite mutre. Dar nu era în stare să facă lucruri murdare. Bagă-ţi asta bine-n cap.

— E mort.

— Se poate. Eu nu ştiu nimic. Sau, dacă ştiu ceva, asta nu priveşte pe nimeni. Şi-acum te sfătuiesc prieteneşte: las-o baltă! înţelegi? Las-o baltă, Jules! N-am nimic de spus. N-o să spun nimic. Chestiile astea nu-s de nasul tău! Să zicem… că ne depăşesc pe amândoi. Nu ştiu nimic, n-am văzut nimic, n-am auzit nimic. Cele 30.000? Voi repeta atâta timp cât va fi nevoie că le-am câştigat la Longchamps. Cât despre faptul dacă voi ieşi sau nu de-aici, om trăi şi om vedea. Şi acum, dacă vrei să fii şi tu drăguţ, la rândul tău, n-o necăji prea mult pe biata Lucile. Ea l-a iubit cu adevărat pe Bob, înţelegi, nu-i aşa? Poţi să faci trotuarul, dar să-ţi iubeşti omul tău. N-o zgâlţâi… şi poate că într-o zi o să te răsplătesc. Asta-i tot.

Se ridicase, deşi nu-l poftise nimeni şi se îndrepta spre uşă.

— Dédé! spuse Maigret, ridicându-se la rândul său.

— Gata! Am amuţit! Nu mai auzi o vorbă din gura mea. Şi Dédé deschise uşa, chemându-i pe agenţi.

— Am terminat – spuse din nou surâzând zeflemitor.

Brigadierul îl întrebă pe Maigret:

— Să aduc şi femeia?

Ea refuză să se aşeze, rămânând dreaptă în faţa biroului.

— Cunoşti împrejurările în care a murit Bob! Lucile suspină:

— Nu ştiu nimic.

— A fost asasinat. Într-o casă de pe strada Chaptal.

— Credeţi?

— Trăia cu o fată din…

— Nu sunt geloasă.

— De ce nu vrei să vorbeşti?

— Pentru că n-am nimic de spus.

— Dacă ştiai că Bob trăieşte, n-ai fi plecat în Belgia.

Ea tăcu.

— De ce nu vrei ca Bob să fie răzbunat?

Femeia îşi muşcă buzele şi întoarse capul.

— Preferi câteva mii de franci în loc de condamnarea ucigaşului?

— N-aveţi dreptul să vorbiţi aşa!

— Atunci vorbeşte!

— Nu ştiu nimic.

— Dar dacă te-aş ajuta?

— N-am să spun nimic.

— Cu cine te-ai văzut de când eşti aici?

Începea, în sfârşit, să înţeleagă. Nu pentru că domnul comisar ar fi fost ocupat l-au lăsat să aştepte atâta. Birourile Identităţii judiciare, de acolo de sus, comunicau cu Quai des Orfevres.

Iar Dédé trecuse măcar pe la antropometrie? Sau Lucile fusese la vizita medicală? Nu, mai mult ca sigur că nu. Sigur, aproape sigur era doar că cineva le-a luat interogatoriul, cineva de la Siguranţă. Când Maigret a ajuns aici, Le Bret plecase de mai bine de-o oră din bulevardul Richard-Lenoir. Greu de crezut, dar oare nu Dédé singur îl lăsase pe Maigret să priceapă că era dus de nas?

Ieşi din cameră. I se păru că surprinde, iarăşi, zâmbete pe feţele oamenilor. Comisarul de serviciu se întorcea ca din întâmplare tocmai în clipa aceea.

— Ei, dragul meu? Ai avut succes? Au vorbit?

— Ce-aveţi de gând să faceţi cu ei?

— Nu ştiu încă. Aştept ordine.

— De la cine?

— De sus, ca de obicei.

— Mulţumesc.

Când se află din nou pe chei începu să plouă. Maigret se simţea atât de descurajat, încât fu cât pe-aci

să se ducă la comisariat şi să-şi dea demisia.

„Eşti naiv ca un copil din cor”, îi spusese garajistul cu oarecare milă.

Şi el, care dorise atât de mult să lucreze în clădirea asta de unde ieşea acum cu capul plecat, cu inima plină de scârbă!

Intră la *Braserie Dauphine*. Aici găseai la orice oră câţiva inspectori de la Quai des Orfevres, în faţa unui păhărel. Îi cunoştea din vedere.

Pentru ei însă Maigret era un fitecine.

Luă mai întâi un bulin dintr-acelea pe care i le dăduse doctorul. Poate l-o remonta. Apoi dădu peste cap o cantitate apreciabilă de alcool.

Uite-i: s-au strâns în jurul mesei; haina descheiată, siguri siguri de ei; ăştia au dreptul să pătrundă pretutindeni, ştiu toate dedesubturile şi schimbă între ei informaţii cu privire la cazurile în curs.

Şi Maigret? Îl mai stăpânea oare dorinţa de a face parte din „casă”? Sau era pe punctul de a descoperi că imaginea pe care şi-o făurise despre poliţie e mincinoasă?

După al doilea pahar fu cât pe-aci să se ducă să-l caute pe „protector”, pe şeful cel mare, pe Xavier Guichard, şi să-i spună tot ce-avea pe suflet.

L-au dus cu zăhărelul, aşadar. Acasă – în casa lui – Le Bret l-a tras pur şi simplu de limbă. Îl aştepta pesemne maşina la poartă. E clar că s-a dus glonţ la Quai des Orfevres, unde – desigur – n-a trebuit să aştepte pe-afară.

O fi spus: „Secretarul meu a turbat. O să-şi bage nasul unde nu trebuie, o să ne vâre în bucluc…”

Cine ştie dacă n-a fost mai sus, chiar la prefect sau – de ce nu? – la ministrul de Interne?

Care ministru de Interne – mai ştii – poate că lua şi el masa din când în când pe strada Chaptal!

Iar dacă i-au încredinţat lui cazul ăsta – şi cu câte recomandări întru prudenţă! – acum era sigur că o făcuseră tocmai pentru ca să-şi frângă gâtul.

„Vrei să-l interoghezi pe Dédé? – i-au spus… De ce nu? Dă-i bătaie, amice.”

Numai că, mai înainte, garajistul fusese instruit. Dumnezeu ştie ce i-or fi făgăduit ca să-şi ţină gura. Fleacuri… Nu era la prima condamnare. Cât despre Lucile, dacă nu tăcea, o păştea Saint-Lazar-ul.

„Eşti naiv ca un copil din cor”.

Rânji. Acasă, în satul lui, fusese într-adevăr copil în corul bisericii.

Acum îi murdăreau totul, mânjind până şi concepţia pe care o avea despre rostul poliţiei. NU faptul că i s-a furat posibilitatea unui mic succes îl jignea. Simţămintele sale erau mai profunde, semănând mai degrabă cu o decepţie în dragoste.

— Băiete!

Inima îl îndemna să mai ceară un pahar; se răzgândi însă şi plăti, ieşind, cu impresia că cei patru îl priveau de la masa lor cu ironie.

Îşi dădea seama că, de-acum înainte, în faţa lui toate vor fi făţărnicie. Ce putea să facă!

… Să-l caute pe flautist. Pentru că, singurul atu pe care-l avea în joc ăsta era: un flautist. Şi tocmai din pricina lui Justin Minard hotărâse Le Bret să deschidă o anchetă atunci… în prima zi.

Numai să se-nfurie un pic şi vor pretinde – mai ştii? – că lovitura pe care-o primise în moalele capului i-a tulburat minţile.

Urcă într-un autobuz care tocmai trecea şi rămase pe platformă, mohorât, inspirând mirosul de câine plouat ce emana din pardesiu. Îi era cald. Dar dacă are puţină temperatură?

Ajungând pe strada Chaptal, fu cât pe-aci să se

întoarcă, gândindu-se la Paumelle, patronul *Vechiului Calvados*, care îl privise – şi el – cam de sus.

Cine ştie dacă n-aveau dreptate? Poate că, la urma urmei, se înşelase şi n-avea nici un fel de înclinaţie pentru meseria de poliţist!!

Şi totuşi dacă i s-ar fi dat mână liberă, ar fi ştiut el cum să procedeze ca să... Uite casa asta pe care-o zăreşte acum, de pe trotuar; i-ar fi dibuit toate ascunzişurile, iar pe locatari i-ar fi cunoscut până-n măduva oaselor. Şi n-ar mai fi existat nici o taină pentru el, începând cu bătrânul Balthazar cel răposat întru Domnul şi sfârşind cu Lise Gendreau sau cu Louis.

Întâmplările din noaptea de 15 spre 16 nu constituiau lucrul cel mai important: au fost doar un sfârşit. Ce uşor i-ar veni dacă ar cunoaşte gândurile fiecăruia, să reconstituie faptele şi gesturile.

Numai că, această casă, ca şi vila din avenue du Bois, era o fortăreaţă care îşi închidea porţile în faţa lui. La cel mai mic semnal de primejdie, săreau de pretutindeni în ajutor. Dédé tăcea dintr-o dată chitic, iar Lucile rezista dorinţei de a-l răzbuna pe Bob.

Mergând aşa, îşi dădu seama că vorbeşte de unul singur şi ridică din umeri, apoi împinse cu furie uşa micului restaurant.

Justin era acolo, în faţa tejghelei, cu un pahar în mână. Luând locul lui Maigret, stătea la o parolă între patru ochi cu Paumelle, care, de altfel, zărindu-l pe noul venit, nu se arătă în nici un chip mirat.

— Şi mie... tot aia – comandă acesta.

Poarta cea mare de peste drum era deschisă. Ploaia era pe sfârşite şi printre picături strălucea soarele. Pavajul lucea: credeai că se va usca pe dată.

— Ştiam eu că o să te întorci – zise patronul. Dar cum de nu eşti şi dumneata... cu domnii aceia?

Maigret se răsuci brusc înspre Justin Minard care,

după o clipă de şovăire, spuse:

— E lume multă... în casă. Au venit acum vreo jumătate de ceas.

Nici o trăsură pe stradă. Pesemne că musafirii veniseră în trăsuri de piaţă.

— Cine sunt?

— Habar n-am. Sosirea lor însă seamănă cu imaginea pe care o aveam despre... cum e o descindere a Parchetului. E un domn cu barbă albă, şi un tânăr, un tânăr funcţionar, poate procurorul şi grefierul, nu ştiu.

Strângând paharul între degetele sale crispate, Maigret întrebă:

— Şi?

— Nişte oameni pe care nu i-am văzut niciodată. Justin, din delicateţe, *nu-şi* trăda gândul; drept care Paumelle mormăi:

— Colegi de-ai dumitale. Nu de la comisariat. De la Prefectură. Pe unul din ei l-am mai văzut eu odată.

Săracu' Minard! Nici nu mai ştie încotro să privească. S-ar fi zis că, într-un fel, până şi Maigret îşi bătuse joc de el. Maigret l-a lăsat să creadă că el e acela care conduce ancheta şi flautistul l-a ajutat din tot sufletul. Dar uite că Maigret nu mai era nimic; nici măcar n-au catadicsit să-l ţină la curent cu cele ce se-ntâmplă.

Iarăşi e gata să fugă acasă, să-şi întocmească, furibund, scrisoarea de demisie şi apoi să se bage în pat. Capul îi arde, chinuit de nişte junghiuri cumplite. Patronul a aplecat în chip semnificativ o sticlă cu calvados, la care răspunde printr-un semn afirmativ.

Cu atât mai rău: l-au dus de nas pe toată linia. Aveau dreptate. Era naiv ca un copil din cor.

— Germaine e în casă – murmură Minard. Am zărit-o la o fereastră.

Vezi bine! Şi ea... Normal. Poate că Germanie nu era prea deşteaptă, dar avea intuiţie, ca toate femeile.

Şi-a dat seama că a intrat într-o partidă dinainte pierdută şi că în acest joc Maigret şi flautistul sunt doar nişte paiaţe.

— M-am dus, se hotărî el deodată, punând paharul pe tejghea.

Atât de tare se temea să nu-şi piardă curajul pe drum, că se grăbi să traverseze strada.

Când ajunse sub boltă văzu doi oameni care săpau în grădină. La stânga, în faţa uşii care dădea în hol, stătea de planton un inspector.

— Sunt de la comisariatul de cartier.

— Trebuie să aşteptaţi.

— Ce să aştept?

— Ca domnii de-acolo să isprăvească.

— Zău… dar eu am anchetat cazul!

— Posibil. Ordinul însă, dragul meu, e ordin, încă unul de la Quai des Orfevres!

„Dacă am să ajung vreodată la Siguranţă – îşi făgădui Maigret, uitând de hotărârea sa nestrămutată de a părăsi poliţia – jur să nu mă port niciodată cu dispreţ faţă de nefericiţii de la comisariat”.

— A venit procurorul?

— Toată lumea.

— Comisarul meu e aici?

— Nu-l cunosc. Cum arată?

— E în jachetă gri, înalt, subţire, mustaţă fin… blondă.

— Nu l-am văzut.

— Cine-a venit de la Quai des Orfèvres?

— Comisarul Barodet.

Omul, adică, al cărui nume era probabil cel mai des pomenit în gazete. În ochii lui Maigret, comisarul acesta era într-un fel cel mai însemnat om din lume; cu chipu-i spân, ce semăna c-un „maître” de restaurant, cu ochii mici, sfredelitori, părând a ocoli privirile.

— Şi cadavrul?

Poliţistul şovăia să răspundă la întrebări, şi când răspundea, o făcea cu condescendenţă.

— Richard Gendreau e în casă?

— Cum arată?

— Brun… nasul lung şi strâmb.

— Este.

Aşadar, sau că Gendreau nu plecase la birou, ca de obicei, sau că s-a întors în mare grabă.

În clipa aceea o trăsură de piaţă se opri în stradă. O femeie coborî, repezindu-se spre uşa unde stăteau de vorbă cei doi bărbaţi.

Nu-l văzu pe Maigret.

— Domnişoara Gendreau – făcu ea din vârful buzelor.

Şi inspectorul se grăbi să-i deschidă, mărturisind apoi colegului:

— Aveam ordin.

— E aşteptată?

— Mi s-a spus numai s-o las să treacă.

— Pe valet l-ai văzut?

— E cetăţeanul care-i acolo în grădină cu şefii. Cunoşti cazul?

— Puţin – răspunse Maigret, înghiţindu-şi umilinţa.

— Se pare că-i o secătură.

— Cine?

— Tipul pe care l-a împuşcat servitorul.

Maigret îl privi cu gura căscată.

— Eşti sigur?

— Ce anume?

— Că Louis a…

— Uite ce este, eu nici măcar nu ştiu cine e Louis. Am prins numai nişte frânturi de vorbă. Ceea ce ştiu e că lumea nu trebuie să se strângă în faţa casei.

Unul din oamenii care săpau şi care era, desigur,

de la poliţie trecu pe sub bolta de la intrare: celălalt care rămăsese în grădină trebuia să fie valetul. Primul avea noroi pe mâini şi pe tălpi, iar pe faţă i se citea o expresie de dezgust.

— Nu prea e plăcut să vezi aşa ceva! spuse el pe când trecea.

Uşa se deschise şi omul dispăru în casă. În răstimpul scurt cât uşa rămase întredeschisă, Maigret o zări pe Lise Gendreau discutând în hol cu fratele ei. Ceilalţi, adică oamenii de la Parchet, probabil că se aflau într-un salon, cu uşile închise.

— Vi s-a spus să veniţi? îl întrebă poliţistul pe Maigret, care îşi manifesta nerăbdarea.

— Nu ştiu.

Avea ochii umezi. Niciodată nu fusese atât de umilit.

— Cred că se feresc mai ales de reporteri. De-asta atâtea măsuri de prevedere. Ce-i mai nostim e că la noi se bea cafea Balthazar. Nu mi-aş fi închipuit că într-o zi…

Înăuntru se telefona destul de des: auzeai mereu zbârnâitul soneriei cu pricina.

— Dacă te trimite comisarul dumitale, atunci să mă duc să le spun că eşti aici.

— Nu merită osteneala.

Celălalt dădu din umeri. Nu mai înţelegea nimic. Cu atât mai mult cu cât, uite, Maigret s-a apucat să înghită o pilulă.

— Nu te simţi bine?

— N-ai idee cum a început povestea asta?

— Ce să înceapă?

— Erai la Quai des Orfevres?

— Da. Mă pregăteam tocmai să-i dau drumul la o urmărire în Villette. În timpul ăsta comisarul Barodet ancheta un individ.

— Unul mărunt, într-un costum în carouri?

— Da. Un tânăr înfipt.

— S-a telefonat cumva comisarului?

— Nu. Adică, şefu' ăl mare l-a chemat. În timpul ăsta eu aveam grijă de tânăr. Nostim tipul! Mi-a cerut o ţigară, dar n-aveam.

— Apoi?

— Când domnul Barodet s-a întors, s-a închis din nou cu cetăţeanul în carouri. După ce însă ne-a spus să fim pregătiţi.

— Cine?

— Cei de la brigadă. Trei am venit în afară de comisar. Ceilalţi doi sunt înăuntru. Băiatul care săpa e Barrere. Barrere care a primit un glonte acum o lună, când cu arestarea polonezului de pe strada Caulaincourt.

Fiecare cuvânt îl rănea. Maigret îşi imagina biroul inspectorilor, autoritatea prietenească a lui Barodet care-i numea pe toţi: copii.

De ce i-au făcut asta? A greşit oare cu ceva? Nu s-a comportat cum se cuvine? N-a fost discret?

Când Le Bret a plecat din bulevardul Richard-Lenoir, părea că îi dăduse mână liberă. Şi, când colo, Le Bret s-a dus glonţ la Quai des Orfevres! Ba poate că pe urmă a venit şi el pe-aici!…

— Aşadar, valetul se acuză singur?

— Cam aşa ceva, dacă am înţeles bine. În tot cazul, are o mutră scârboasă.

— Nu mai înţeleg nimic.

— Da' ce, ai pretenţia să înţelegi?

A fost poate cea dintâi lecţie de adevărată modestie pe care a primit-o Maigret. Inspectorul era mai în vârstă ca el. Treizeci şi ceva de ani. Avea calmul şi-acel soi de indiferenţă proprii oamenilor care-au văzut multe la viaţa lor. Îşi fuma pipa, cu pufăieli scurte, fără a încerca să asculte ceea ce se vorbea în casă.

— Tot mai bine decât să ard gazul filând pe careva,

Dumnezeu ştie câtă vreme, într-un pasaj… din La Villette.

De data aceasta, un automobil se opri de-a lungul trotuarului. Un medic tânăr, cu barba castanie, coborî repede cu o trusă în mână. Maigret îl recunoscu datorită fotografiilor apărute în ziar. Era doctorul Paul, medicul legist, personaj aproape celebru.

— Unde sunt domnii?

— Pe-aici, domnule doctor. Cadavrul e în grădină, dar presupun că doriţi să-l vedeţi mai întâi pe procuror.

Toată lumea pătrundea în locul acela mult râvnit, toţi în afară de Maigret, condamnat a se perpeli de nerăbdare sub boltă.

— O să vedeţi – spunea celălalt – că în presă se vor publica exact trei rânduri despre afacerea asta.

— De ce?

— De-aia.

Şi, într-adevăr, seara, în „*La Presse*” se putea citi:

În cursul nopţii de 15 spre 16, un hoţ s-a introdus în locuinţa familiei Gendreau-Balthazar de pe strada Chaptal. Valetul Louis Viaud, în vârstă de 56 ani, născut la Anseval, Nievres, l-a doborât cu un glonte tras drept în inimă.

În clipa aceea Maigret zăcea la pat, cu 39° temperatură şi doamna Maigret nu mai ştia cum să scape de flautist – care nu voia să părăsească odaia în ruptul capului şi care avea, mai mult ca oricând parcă, mutra unui câine de pripas.

Capitolul 9
PRÂNZUL DE LA ŢARĂ

Asta ţinu trei zile. La început nădăjduise că e bolnav cu-adevărat şi că faptul o să-l înnebunească. Or,

singura boală pe care şi-a descoperit-o în prima dimineaţă când a deschis cu prudenţă ochii a fost un guturai straşnic.

Atunci a trişat. Chiar şi faţă de nevastă-sa i se părea ridicol să n-aibă decât un guturai banal. În consecinţă porni să geamă, să tuşească, să se plângă de dureri de piept.

— O să-ţi pun o cataplasmă cu muştar, Jules. Asta o să te ferească de bronşită.

Ea era tot atât de vioaie. Îl îngrijea cu tandreţe. De fapt îl răsfăţa pur şi simplu. Totuşi Maigret avea impresia că nu se lasă înşelată.

— Intră, domnule Minard – o auzea rostind în anticameră. Nu, nu-i e mai rău. Te-aş ruga numai să nu-l oboseşti.

Ceea ce însemna că a intrat şi ea în jocul lui.

— Temperatura? întreba flautistul îngrijorat.

— Nimic alarmant.

Şi avea grijă să nu spună cifra, pentru că era vorba mai degrabă de ceva sub 37° decât peste…

Îi plăcea doamnei nespus să pregătească infuzii, cataplasme, supă şi lapte cu ouă. Îi plăcea să tragă perdelele cu grijă, să păşească în vârful picioarelor, să întredeschidă din când în când uşa pentru a se încredinţa că doarme.

Şi bietul Minard, care devenise acuma de prisos!

Maigret îşi făcea reproşuri. Ţinea mult la el. Ar fi fost încântat să-i prilejuiască vreo plăcere..

Îl vedeai sosind la 9 sau la 10 dimineaţa; nu suna; zgâria la uşă, discret; dacă Maigret mai doarme cumva… Apoi vorbea în şoaptă, se strecura-n odaie lipindu-se de uşă, se apropia tiptil-tiptil de pat.

— Nu, nu vă mişcaţi. Am venit numai să aflu ce mai e nou. N-aveţi nici un comision să-mi daţi? Aş fi atât de fericit să vă fac un serviciu!

Nu mai era cazul s-o facă pe detectivul. Putea fi orice fel de serviciu.

Îi făcu oferte şi doamnei Maigret.

— Îngăduiţi-mi să fac piaţa. Mă pricep foarte bine, să ştiţi!

Până la urmă se aşeza lângă fereastră, pe-o margine de scaun, numai pentru o clipă. Şi rămânea ore întregi. Dacă-i cereai ştiri despre soţia lui, răspundea repede:

— Nu contează…

Se întorcea la sfârşitul după-amiezii, în ţinută de seară, înainte de-a se duce la lucru; acum cânta într-un salon de dans pe bulevardul Saint-Michel. Dar nu mai cânta la contrabas, ci la trompetă. Îndeletnicire grea pentru el. Rămânea mereu cu un cerc roşu pe gură.

Şi Le Bret trimitea în fiece dimineaţă un sergent de la comisariat să afle ştiri despre Maigret. Faptul o cam dezamăgise însă pe portăreasă. Ştia ea, ce-i drept, că locatarul respectiv e funcţionar, dar acesta nu-i mărturisise niciodată că lucrează la poliţie.

— Comisarul vă trimite vorbă să vă îngrijiţi şi să nu fiţi neliniştit. Toate sunt în ordine.

Atunci se adâncea în pat, zăcând într-un miros zdravăn de transpiraţie. Era un mod de-a se închide în sine. Pe atunci nu ştia că asta va deveni cu timpul o manie şi că va utiliza adesea „metoda”, în clipele de cumpănă sau când se va afla în încurcătură.

Decalajul se năştea aproape la comandă. În loc ca ideile să devină precise, ele se încâlceau, aşa… ca atunci când ai febră. Maigret aluneca într-un semisomn şi realitatea îmbrăca forme noi, amestecându-se cu amintirile din copilărie. Umbrele – şi luminile odăii, florile tapiţeriei, mirosurile de la bucătărie, paşii înăbuşiţi ai doamnei Maigret – toate căpătau un rol în piesă…

Şi, de fiecare dată o pornea de la acelaşi punct, mişcând personajele ca pe nişte pioni; bătrânul Balthazar, oamenii din familia Gendreau, tatăl, Lise şi Richard, castelul Anseval, Louis, Germaine, Marie slujnicuţa.

Îi făcea să vină şi să plece, deformându-le chipul. Apoi venea rândul lui Le Bret, care ieşea din apartamentul de pe Richard-Lenoir, se arunca în trăsură şi poruncea vizitiului: „Quai des Orfevres”.

Oare l-o fi tutuind pe şeful cel mare, pe Xavier Guiehard? Ajuns aici, visul se preschimba în chin. Ce i-o fi spus oare Le Bret, acolo, în biroul imens unde Maigret intrase de două ori şi care, pentru el, era cel mai emoţionant loc din lume?

„Secretarul meu… ştiţi, tânărul acela pe care mi l-aţi recomandat, se ocupă de un caz. N-am putut să nu-l las… Cred însă că e pe cale să facă o prostie”.

Oare aşa o fi vorbit? Tot ce se poate. Le Bret este, înainte de toate, un om de lume. Trage la tir în fiecare dimineaţă la clubul Hoche, frecventează saloanele, asistă la toate premierele şi la curse îşi face apariţia în joben gri-deschis.

Dar Xavier Guiehard? El fusese prieten cu tatăl lui Maigret: făceau parte din aceeaşi lume. Nu locuia în Parc Monceau, ci într-un mic apartament din cartierul Latin, trăind mai mult printre cărţi decât printre femei de lume.

Nu, el nu e-n stare de-o porcărie sau de-un compromis.

Totuşi, l-a chemat pe Barodet. Ce indicaţii i-o fi dat? Şi, dacă lucrurile stăteau aşa, nu era din pricină că Maigret greşise cu ceva? Nu şi-a terminat ancheta, fie! N-a aflat cine l-a împuşcat pe conte. N-a aflat nici de ce. Dar până la urmă ar fi ajuns să afle.

Era conştient că a realizat o treabă bună într-un

răstimp scurt. Dovada era că pe Le Bret îl apucase frica. Atunci, de ce?

Ziarele nici nu mai pomeneau despre afacere. Gata: cocoloşită. Probabil că trupul lui Bob fusese transportat la morgă pentru autopsie.

Călcând în urma celorlalţi, mergând fără rost în spatele domnilor care nu-i dădeau pic de atenţie, Barodet, care nu-l cunoştea personal, pesemne că-l luase drept unul de-ai casei. Procurorul, judecătorul de instrucţie, grefierul socoteau că-i unul din oamenii lui Barodet.

Numai Louis i-a aruncat o privire. Zeflemitoare foarte. Fără îndoială că l-o fi pus Germaine la curent cu activităţile lui.

Umilitor. Cum să nu-ţi piară încrederea? Avea momente însă când, cu ochii deschişi şi corpul umed de transpiraţie, alcătuia planul anchetei ideale.

„Rândul viitor o să fac aşa şi aşa…”

Pe urmă, brusc, într-a patra dimineaţă, se simţi satul să mai fie bolnav. Se sculă înainte de sosirea flautistului, se spălă cu multă apă, se bărbieri cu grijă, şi-şi scoase pansamentul de pe cap.

— Te duci la birou?

Vrea să simtă din nou mirosul comisariatului, pupitrul negru, muşteriii zdrenţăroşi de pe bancă, peretele spoit cu alb.

— Ce să-i spun lui Justin?

Acum i se spunea Justin, aşa cum vorbeşti despre un prieten al familiei, sau o rudă îndepărtată.

— Dacă vrea să vină să mă ia la unu, o să prânzim împreună.

Când se culcase, nu-şi pusese bandajul pentru mustăţi, ca să stea fix, aşa că trebui să le îndrepte vârfurile cu drotul.

Făcu o parte din drum pe jos, ca să respire aerul

bulevardelor. Dimineaţa de primăvară alunga, încet-încet, otrava.

„La ce bun să mă mai frământ pentru aştia?”

Familia Gendreau cu-a sa fortăreaţă, caracterul bătrânului transmisibil numai femeilor, povestea testamentului, întrebarea cine va fi moştenitorul cafelei Balthazar. Înţelegea că aici nu e vorba numai de bani. De la un anumit grad de avere în sus, nu banii contează, ci puterea.

Problema era: cine va dobândi pachetul cel mare de acţiuni, cine va prezida consiliul de administraţie… Lise? Richard?

Adânc înrădăcinat trebuie să fi fost în fiinţa lor simţul acesta, pentru ca o fată să uite că are 21 de ani şi să se gândească numai la biroul directorial, aşa cum făcuse şi mama ei la vremea respectivă.

Stăpânul cel mare sau stăpâna cea mare?

N-au decât să se descurce!

Drace! Păi tocmai asta au şi făcut! Şi a mai fost şi un mort, pe care nimeni nu-l plângea, e adevărat, decât o fată care făcea trotuarul pe avenue Wagram.

Apoi intră la comisariat şi strânse mâna colegilor săi.

— Bertrand s-a dus la dumneata acasă să afle cum te mai simţi.

Nu-l înştiinţă în nici un fel pe comisar că a venit, se aşează la locul său fără a rosti o vorbă, şi abia pe la 10 şi jumătate Le Bret, deschizând uşa capitonată, îl zări.

— Eşti aici, Maigret? Vino la mine. Se voia degajat.

— Ia loc. Mă întreb dacă ai făcut bine venind atât de repede la birou. Voiam tocmai să-ţi propun un concediu de convalescenţă. Nu crezi că ţi-ar face bine câteva zile la ţară?

— Mă simt perfect sănătos.

— Cu atât mai bine! Cu atât mai bine! A, să nu uit!

După cum ai văzut, chestia aia s-a aranjat. Trebuie să te felicit, de altfel, pentru că nu erai departe de adevăr. Chiar în ziua în care am fost la dumneata, Louis a telefonat poliţiei.

— Din proprie iniţiativă?

— Îţi mărturisesc că nu ştiu nimic. În plus, nici n-are importanţă. Esenţialul e că a mărturisit. Probabil că o fi aflat ceva – de ancheta dumitale şi a înţeles că vei descoperi adevărul.

Maigret se uita fix la birou; chipul său nu exprima nici un sentiment. Stingherit, comisarul continuă:

— A trecut peste noi şi s-a adresat direct Prefecturii. Ai citit ziarele?

— Da.

— Bineînţeles, adevărul a fost un pic stilizat. Există necesităţi pe care le vei înţelege într-o zi. Sunt cazuri când scandalul nu foloseşte la nimic, când adevărul golgoluţ pricinuieşte mai mult rău decât bine. Fii atent. Noi – dumneata şi cu mine – ştim că Bob n-a pătruns în casă ca un hoţ. Poate că era aşteptat. Lise Gendreau s-a arătat foarte înţelegătoare cu el. Iau cuvântul în înţelesul lui cel mai bun. Nu uita că s-a născut la castelul Anseval, că între familia lui şi familia ei existau anumite legături. Bob era un descreierat. Sa prăbuşea din ce în ce mai jos, cu un soi de frenezie. Poate că ea a încercat să-l readucă pe drumul drept. De ce nu? E părerea soţiei mele, care o cunoaşte bine. N-are importanţă. Să fi fost beat în noaptea aceea, aşa cum i se întâmpla destul de des? S-o fi purtat obraznic? Louis e destul de zgârcit în privinţa amănuntelor. Spune că l-au alarmat ţipetele. Când a intrat în cameră, Bob se bătea cu Richard Gendreau şi i s-a părut că vede lucind un cuţit în mâinile contelui.

Cuţitul a fost găsit? întrebă Maigret cu blândeţe, fără să-şi ia privirea de pe birou.

Părea să fixeze cu încăpăţânare o mică pată de pe

mobila de mahon.

— Nu ştiu. Barodet a condus ancheta. Ceea ce e sigur este că pe noptieră se afla un revolver şi că Louis, temându-se pentru viaţa stăpânului, a tras. Şi-acum, tânărul meu prieten, spune-mi cui i-ar fi folosit scandalul? Publicul n-ar fi crezut adevărul. Trăim într-o epocă în care ochii tuturora sunt aţintiţi asupra unor anumite clase ale societăţii. Or, era în joc onoarea domnişoarei Gendreau, pentru că de onoarea ei s-ar fi legat opinia publică. Oricum, ne aflăm în faţa unui caz de legitimă apărare.

— Sunteţi sigur că valetul a tras?

— Avem mărturisirea lui. Gândeşte-te, Maigret. Şi pune-ţi întrebarea: Cum ar fi reacţionat anumite gazete şi care ar fi fost urmările acestei afaceri asupra unei domnişoare, pe care nu o putem acuza decât cel mult de nesocotinţă.

— Înţeleg.

— Domnişoara Gendreau a plecat în Elveţia, nervii ei sunt foarte zdruncinaţi... se va odihni acolo câteva luni. Louis a fost lăsat în libertate şi probabil că va beneficia de ordinul de stingere a urmăririi... Singura lui vină e că s-a înspăimântat şi a îngropat cadavrul în grădină, în loc să mărturisească totul imediat.

— L-a îngropat singur?

— Pune-te în locul lui Richard Gendreau. Văd că tot nu pricepi... dar până la urmă o să te lămureşti. Sunt cazuri în care n-avem dreptul...

Şi, întrucât îşi căuta cuvintele, Maigret ridică privirea pentru a rosti cu glas neutru şi candid:

— Să ascultăm de conştiinţa noastră...

Atunci, deodată, Le Bret redeveni sec, trufaş, mai trufaş ca niciodată.

— Conştiinţa mea nu-mi reproşează nimic – tăie el scurt – şi am pretenţia că e tot atât de sensibilă ca a

orişicui. Eşti tânăr, Maigret, foarte tânăr, şi din această cauză nu-ţi pot purta pică.

La orele 12 telefonul sună în biroul cel mare. Inspectorul Besson, care ridicase receptorul, spuse:

— Pentru dumneata, Maigret. E tipul care a mai telefonat de trei ori. Şi de fiecare dată la aceeaşi oră.

Maigret apucă receptorul:

— Alo, Jules?

Era vocea lui Dédé.

— Te simţi mai bine? Ţi-ai reluat munca? Ia spune, eşti liber la prânz?

— De ce?

— O idee de-a mea. Din ziua aceea tot am eu chef să te iau să mâncăm la ţară. Nu-ţi fie frică. Vin să te iau cu maşina. Dar nu în faţa comisariatului – cartierul e antipatic – ci pe Fontaine, la colţ. De acord?

Săracu' flautist, iar rămânea de căruţă.

— Spune-i că a trebuit să plec pentru o chestiune importantă şi că o să-l văd diseară, sau mâine.

Un sfert de ceas mai târziu se urca în Dion-Bouton-ul cenuşiu. Dédé era singur.

— N-ai nici o preferinţă? Te amuză plevuşca prăjită? Ne oprim însă mai întâi o clipită la Porte Maillot, să dăm pe gât o duşcă.

Intrară, într-adevăr, într-un bar şi Dédé comandă cu autoritate două absinturi temeinic bătute; apoi lăsă apa să cadă picătură cu picătură pe bucata de zahăr care se topea încet, căutându-şi echilibrul pe linguriţă găurită.

Era vesel, dar cu o undă de seriozitate în priviri. Era îmbrăcat în costumul său în carouri, avea pantofi galbeni, o cravată de-un roşu superb.

— Mai luăm unul? Nu? Cum doreşti. Azi n-am nici un motiv să te pilesc.

Pe urmă drumul, malurile Senei, pescarii cu undiţe

şi bărci, apoi un mic han pe marginea apei, cu o grădină acoperită de verdeaţă.

— O masă cumsecade, Gustav. Şi, pentru început, nişte peşte prăjit, dar numai plevuşcă.

Iar lui Maigret îi spuse:

— Îi pescuieşte acum cu plasa ca să-i frigă de vii. Apoi se adresă patronului:

— Ce ne dai după asta!

— Un cocoş în vin rose de Beaujolais?

— Merge şi cocoşul în vin.

Dédé era aici ca la el acasă, dădea târcoale pe la bucătărie şi cobora în pivniţă, de unde se întorcea cu o sticlă de vin alb de Loire.

— Asta-i mai cinstit decât toate aperitivele din lume. Acum, pân'ce vine peştele, umple-ţi pipa. Să mai schimbăm o vorbă.

Simţi nevoia să explice:

— Dacă am ţinut să te văd, e că, în fond, mi-eşti tare simpatic. Nu te-ai stricat încă… aşa… ca majoritatea indivizilor de la voi.

Şi el stiliza niţeluş adevărul. Maigret ştia asta. Tipii de genul lui Dédé sunt mari palavragii, fapt din pricina căruia cad adesea în plasă. Ei sunt atât de mândri de făptura lor, încât simt mai întotdeauna nevoia să-şi comenteze isprăvile.

— Unde e Lucile? întrebă Maigret, care se aştepta să o-ntâlnească şi pe ea.

— Mă crezi sau nu, dar e într-adevăr bolnavă. Vezi, Jules… fata asta era tare prinsă de Bob. S-ar fi lăsat tăiată în bucăţi pentru el. A fost o mare lovitură pentru dânsa. La început nici nu voia să mai plece de pe Brey, sub pretext că va regăsi acolo, la fiecare pas, imaginea lui. Ieri am convins-o să se ducă la ţară. Am condus-o eu. O să mă mai duc pe-acolo s-o văd. Dar acum ajunge! Poate că o să vorbim de asta mai târziu.

Aprinse o ţigară, scoţând apoi încetişor fumul pe nas. Vinul sclipea în pahare, un vânt uşor stârnea frunzişul fraged al boltei de viţă; mai încolo, patronul, în picioare în barcă, scruta apa pregătindu-se să arunce plasa.

— Bănuiesc că ai avut curiozitatea să arunci o privire în dosarul meu; ai văzut deci că n-am fost băgat în chestii grave. Flecuşteţe, da. Am luat de două ori câte şase luni şi m-am jurat că ajunge.

Bău, întru o mai bună a sa dispoziţie.

— Ai citit ziarele?

Şi, întrucât Maigret dădu afirmativ din cap, făcu:

— De tari, sunt tari. Dac-ai fi văzut-o pe Lucile! Se făcuse albă ca hârtia. Voia, cu orice preţ, să se ducă acolo şi să le arunce-n faţă ce crede despre ei. Am potolit-o. Îi ziceam întruna: La ce va ajuta asta? Că de mânjit tot l-au mânjit, trebuie să recunoşti şi dumneata. Şi dacă aş pune mâna pe licheaua aia cu nasul strâmb, pe Richard, nu? – parc-aşa îl cheamă – într-un colţ de stradă fără picior de poliţist, îţi jur că i-aş scăpa vreo două cu mare plăcere. Tipul a scuipat 50 000 de bătrâne ca să iasă cu faţa curată. Ei bine, între noi fie vorba, şi lăsând la o parte meseria pe care o ai, îţi spun eu că socotelile nu s-au încheiat de tot. Pun eu mâna pe el într-o zi, mai devreme sau mai târziu. Există ticăloşi şi ticăloşi. Mutre ca a lui eu nu pot să înghit. Şi dumneata?

— Nu mi s-a îngăduit să mai continui ancheta – murmură Maigret.

— Ştiu. Sunt în măsură s-o ştiu.

— Ţi-au cerut să nu vorbeşti?

— Mi-au zis să stau liniştit şi c-o să-mi dea „liber”. Ceea ce însemna că vor închide ochii asupra micilor păcate ale lui Dédé, că vor trece peste cunoscuta lovitură la moalele capului şi că nu se vor strădui să afle de unde provin cei 49 000 franci găsiţi în portofelul său.

— Ce m-a dat gata, a fost figura cu valetul. Matale crezi în chestiile astea?

— Nu.

— Bun! Dacă ziceai altfel, ai fi scăzut în ochii mei. Va să zică dacă tot a trebuit să tragă careva, atunci mai bine să fie sluga, nu? După părerea dumitale, cine s-a jucat cu pocnitoarea? Aici se poate vorbi, nu-i aşa? Fii atent, dacă ai de gând să te foloseşti de ce zic eu, voi jura că n-am scos un sunet. După mine, fata.

— Asta-i şi părerea mea.

— Cu deosebire că eu am motive serioase s-o cred... Şi-ţi mai spun... că dacă l-a curăţat pe Bob, a fost din greşeală. Pe frăţior voia să-l lichideze. Pentru că se urau, aşa cum se urăsc tipii din familiile astea. Nu l-ai cunoscut pe Bob. Păcat. Era cel mai cumsecade băiat din lume. Şi cum îşi mai bătea joc de toată şleahta lor! Dar nu cu răutate. N-avea pic de răutate în el. El era deasupra chestiilor astea. Îi dispreţuia atât de mult, încât râdea de dânşii. Când puştoaica a început să-i dea târcoale...

— De când?

— Din toamnă. N-am idee cine i-a vândut pontul. Se ştia că Bob poate fi găsit, după curse... pe la cinci jumate, într-un bar de pe avenue Wagram.

— Lise s-a dus acolo?

— Şi-ncă cum! Şi fără să se ferească. I-a spus cine este, că locuieşte la castelul Anseval, că se interesează de el, că ar fi fericită să-l primească la ea, în vizită.

— S-a culcat cu ea?

— Şi-ncă cum! A dus-o chiar la hotelul lui... acolo... pe Brey... îl ştii. Ca să vază până unde merge, înţelegi. Bob era băiat frumos. Dar ea nu e una din păpuşile alea care să intre într-un asemenea hotel numai de dragul culcatului. Şi, pe deasupra, avea temperament cât un zid de beton. Bob nu-i ascundea nimic Lucilei. Dacă ar fi fost

geloasă pe toate câte-i treceau lui prin mână! Uite şi peştele prăjit. O să-l pomeneşti!

Dédé putea mânca şi vorbi în acelaşi timp, nu pierdea, nimic nici dintr-una, nici dintr-alta, şi mângâia o sticlă de vin. A doua.

— Nu încerca să-nţelegi. Până şi lui Bob, care – fără supărare fie zis – era mai şmecher ca noi doi la un loc, i-a trebuit multă vreme ca să priceapă cum devine chestia. Ceea ce-l înnebunea era că Lise voia să se mărite cu el. I-a spus târgul. Că nu va trebui să lucreze, că o să primească atâta şi-atâta pe lună pentru micile cheltuieli şi aşa mai departe. El – nici un răspuns. Îşi spunea că-i moartă după titlul de contesă de Anseval. Există asemenea indivizi. Mai întâi îşi cumpără un castel. Pe urmă le vine pofta să poarte numele castelului, să-şi cumpere strămoşi. Astea toate mi le-a explicat Bob odată.

Îl privi pe Maigret drept în ochi şi isprăvi, satisfăcut că acum îl zăpăceşte:

— Ei bine? Nu era asta.

Ronţăia peştişorii, privea din când în când spre Sena, unde pluteau lin şalupe mici, care odată ajunse la câteva sute de metri de ecluză, porneau a suna din sirenă.

— Nu căuta. Degeaba: nu ghiceşti. Bob, când a aflat, a rămas cu gura căscată. Şi nu uita că el cunoştea pe dinafară istoria familiei. Ştii de la cine venea ideea căsătoriei? De la bătrân!

Dédé triumfa.

— Mărturiseşte că merita osteneala să iei masa la Bougival. Ai auzit, fireşte, de moş Smochină care voia să-şi lase casa şi tablourile ca să se-aleagă lumea c-un muzeu? Dacă vrei să râzi, ascultă urmarea. Şi ţine cont că nu ştiu totul. Nici Bob nu ştia totul. Se pare că bătrânul, care o începuse ca negustor ambulant la ţară,

visa ca nepoţii lui să fie nobili pur-sânge. Vrei să ştii părerea mea? Tipul voia să-şi ia un fel de revanşă. Se pare că familia Anseval nu s-a purtat elegant cu bătrânul. I-au vândut castelul şi fermele. Şi s-au retras discret. Numai ei n-au vrut să-l invite niciodată la dineu. Ba nici măcar la dejun. Atunci moşul a pus în testament nişte clauze care au înnebunit întreaga familie. Atunci când a murit el, fiică-sa mai trăia, dar cetăţeni de-alde ăştia, cu milioanele lor, ţintesc departe. La moartea acestei fiice, acţiunile trebuiau împărţite în două: 51% pentru duduia şi 49 pentru Nas strâmb. Se pare că treaba e foarte importantă, pentru că dădea fetei majoritatea voturilor, cum spun ei. Eu nu m-am omorât cu şcoala. Dar să trecem peste asta. Împărţirea averii trebuia să aibă loc în ziua când fata ar fi împlinit 21 de ani.

— Luna viitoare spuse Maigret.

— Eu mai iau un peşte. Cu atât mai rău dacă nu mai rămâne loc pentru cocoş. Despre ce vorbeam. A, da! Numai că testamentul cuprindea un chiţibuş. Dacă fecioara se mărita cu un Anseval, atunci ea primea toate acţiunile, cu obligaţia doar de a vărsa fratelui o pensie echivalentă cu partea sa. Asta înseamnă că nasul n-ar mai fi avut nici în clin nici în mânecă cu cafeaua, cu castelul, cu etc. Balthazar-Gendreau s-ar fi preschimbat subit în Anseval şi-ar fi urcat în obârşie până la Cruciaţi. Bob era tare în figuri de-astea şi habar n-ai cum îl amuzau.

— A acceptat?

— Drept cine-l iei?

— Şi cum a aflat de toate astea?

— Cu ajutorul frăţiorului. Şi-acum să vezi cum poate un om să-şi frângă gâtul… aşa… prosteşte. Gendreau Nas-strâmb nu-i un imbecil. El n-are poftă, ca taică-său, să-şi facă veacul prin cluburi şi să alerge după damele de pe rue de la Paix. Vrea şi el să fie patron.

— Încep să înţeleg.

— Nu. E imposibil. Nici Bob n-a înţeles imediat. Richard l-a poftit până la el la birou. Se pare că biroul ăla aduce a sacristie; e cu lemn scuipat pe pereţi, cu mobilă gotică şi cu un portret al bătrânului din podea pân' la tavan, care se uită la tine cam în bătaie de joc. În fond, din toată familia, tot pe moşu' l-aş înghiţi mai uşor. Bob zicea că e canalia cea mai nostimă pe care a întâlnit-o vreodată. Era un fel de-a vorbi, pentru că tipu-i mort. Să lăsăm asta... iată-l aşadar pe frăţior că scuipă tot ce are-n guşă. Îl întreabă pe Bob dacă e hotărât s-o ia pe soră-sa de nevastă. Bob zice că nu, că n-a avut niciodată intenţia asta. Nasul zice atunci că Bob face o greşeală, că ar fi o afacere grozavă pentru toată lumea. Şi de ce ar fi o afacere grozavă? Pentru că el, Richard Gendreau, l-ar unge cu bişţari pe bărbatul sorei sale. Atâţia bişţari câţi pofteşte. Cu o singură, condiţie: S-o plimbe pe soră-sa peste tot, s-o distreze, s-o facă să se lase de afaceri. Ai înţeles acum? La care Bob zice că nu se simte făcut pentru această meserie. Atunci canalia cu nasul strâmb zice că atât mai rău pentru el şi că o să-l coste scump. Când mă gândesc că matale erai gata să mă bagi la răcoare pentru că l-am uşurat pe individ de 50 000 de bătrâne! Dar nu-ţi port pică. N-aveai de unde să ştii.

În jurul lor plutea acum o aromă dumnezeiască de cocoş în sos de vin şi Dédé, în ciuda declaraţiilor de-adineauri, avea o poftă de mâncare cumplită.

— Gustă vinul ăsta de Beaujolais şi recunoaşte că ar fi fost păcat să mă lipsesc de asemenea bucurii ca să intru la regim de fasole uscată. Ştii ce-avea de gând bocciul? Ţi-am spus că Bob a fost un tip cumsecade, dar n-am pretins că era un sfânt. I se întâmpla, ca oricui, să rămână făr'un sfanţ. Or, el cunoştea din copilărie o serie de granguri bine căptuşiţi. Atunci, uneori, ca să se distreze, le imita semnătura pe poliţe sau pe alte

patalamale. N-o făcea cu răutate. Dovada e că oamenii nu se plângeau sau că, până la urmă, lucrurile se aranjau. Ei bine, bătrâne Jules, bocciul răscumpărase, Dumnezeu ştie cum, o colecţie întreagă de hârţoage dintr-alea.

„— Dacă nu te căsătoreşti cu sora-mea, pun să te închidă. Şi dacă după ce te însori cu ea n-o apuci pe calea pe care ţi-o arăt eu, pun să te închidă”.

— Era feroce! Mai feroce ca moşul. Jur că lui Bob îi părea rău că s-a culcat cu mititica şi s-a băgat în povestea asta. Cât despre dom’şoara, ea era grăbită. Voia să se mărite numaidecât, până să împlinească 21 de ani. Îl bombarda cu scrisori, cu telegrame. Îi dădea întâlniri peste întâlniri. El se ducea sau nu se ducea la aceste întâlniri. Cel mai adesea nu se ducea. Atunci venea ea după el în strada Brey, şi îl aştepta în colţ, fără a se sinchisi că lumea o ia drept altceva. Şi Lucile o cunoştea. Bine.

— Când l-ai condus pe Bob, în strada Chaptal, atunci în noaptea de 15…

— Băiatul hotărâse să termine cu istoria asta şi să-i trântească de la obraz că nu se lasă cumpărat. Nici de ea, nici de frăţior.

— Ţi-a spus să-l aştepţi?

— Nu chiar, dar nu credea că o să stea mult. Aripă sau pulpă? Mai ia ciuperci. Gustave le culege cu mâna lui, sus pe coastă, şi le pune la borcan.

Maigret se simţea în largul său, stare la apariţia căreia Beaujolais-ul consumat după vinul alb ce contribuise, probabil, din plin.

— Te întrebi de ce-ţi povestesc toate astea?

— Ştii?

— Da.

Sau, cel puţin, simţea. Pe Dédé prea îl apăsa sufletul şi prea îi stătea în gât – cum ar fi spus el – ca să-

şi ţină gura. Aici nu risca nimic. În plus, „libertatea” lui era asigurată.

Or, tocmai de această „libertate” nu era el prea mândru. Prânzul era un mijloc de a-şi uşura conştiinţa. Un mijloc de a-şi dovedi că, la urma urmei, el e destul de curat, în comparaţie cu murdăria unor anume indivizi, pe care – uite – o scotea la iveală.

Multă vreme după aceea prânzul de la Bougival avea să-i stăruie în minte lui Maigret şi poate că tocmai această amintire îl va feri de judecăţi pripite.

— Ce s-a petrecut acolo, sus, nu ştiu.

Nici Maigret nu ştia. Lucrurile începeau însă să fie mai uşor de reconstituit. E drept, mai întâi ar trebui să ştie dacă Richard Gendreau era acasă. Poate că în noaptea aceea plecase la club sau altundeva?

Sau poate că Bob l-a scos din ţâţâni? De ce nu? Contele avea obiceiul să… Le-o fi trântit în faţă celor doi părerea lui personală despre manevrele lor.

„În primul rând, nu mă însor”.

Maigret, care nu-l văzuse niciodată pe conte, începu să-şi formeze o idee asupra caracterului, ba chiar şi asupra înfăţişării sale.

„N-am nici un chef să vând un nume pe care dealtminteri nici nu-mi dau osteneala să-l port”.

Într-adevăr, dacă în Piaţa Ternes sau la curse câte unii îl numeau Contele, majoritatea oamenilor care-l cunoşteau erau încredinţaţi că-i vorba de o poreclă şi ignorau numele lui adevărat.

Să fi făcut oare Lise Gendreau o criză de nervi? Cu vorbe mari despre onoarea ei? Oare fratele se supărase?

„Iar dumneata, ţine-ţi gura! De altfel o să-i povestesc surorii dumitale ce învârteală ai vrut să pui la cale cu mine”.

O mai fi apucat să…? Sau celălalt s-a aruncat asupra lui în aceeaşi clipă?

Sutele de mii de oameni care beau cafea Balthazar, lipind în albume, ca doamna Maigret, poze cu fel de fel de flori, nu-şi închipuiau că tocmai cafeaua lor cea de dimineaţă constituia miza luptei dezlănţuite într-o cameră de pe strada Chaptal.

O luptă murdară, al cărei rezultat sluga îl asculta, probabil, în spatele uşii.

Cei doi bărbaţi s-or fi luat la bătaie. Poate că s-au rostogolit pe jos.

Să fi avut Richard Gendreau vreo armă asupra lui? Era genul de individ care te loveşte pe la spate.

— După mine, târfa l-a ucis. Nu dinadins. Era într-adevăr nebună de spaimă. Dovada este că prima mişcare, pe care a regretat-o fără doar şi poate mai târziu, a fost să deschidă fereastra şi să urle după ajutor. Dacă nu cumva fereastra era deschisă. Mărturisesc că nu m-am uitat. Vezi, mă întreb dacă nu cumva era într-adevăr îndrăgostită de Bob. S-au mai văzut cazuri. A început din interes. Apoi s-a lăsat prinsă. Nu cu simţurile. Ţi-am mai spus: e de lemn. Dar contele era atât de deosebit în comparaţie eu toţi scrobiţii pe care-i întâlnea dânsa îndeobşte. Eu cred că atunci când a văzut că Bob e-n primejdie sau că fratele ei vrea să-l omoare, şi-a pierdut capul. A tras. Din nenorocire nu ştia să ţintească. Şi l-a nimerit pe Bob în plin. Ce-ar fi să ne mai aducă o sticlă? Vinişorul nu-i rău deloc. Ei, asta e, bătrâne Jules! Când l-am văzut pe individul care zgâlţâia poarta ca să i se deschidă, am şters-o, apoi m-am întors, dar nu mai era nimic de văzut. Atunci mi-am zis că e preferabil să mă topesc. Lucile şi cu mine ne-am tot frământat. Nădăjduiam mereu că Bob o să se întoarcă sau că vom auzi că a nimerit într-un spital undeva… Până la urmă, m-am dus să-l caut pe Gendreau la el la birou. Aşa am aflat cum arată bătrânul la mutră. Parcă era mai bine dacă nu se folosea nimeni de pe urma istorici cu

pricina? A pus jos bişţarii cât ai zice peşte, încât îmi părea rău că n-am zis 100.000 în loc de 50. Ce bandă de canalii! Iar matale ai picat la ţanc. Tocmai când ne pregăteam s-o întindem. Recunoaşte că prea ar fi fost stupid să ne lăsăm prinşi. În sănătatea dumitale, bătrâne! Au aranjat lucrurile cum le-a convenit. De, am început să mă obişnuiesc. Mi se face greaţă când văd pe stradă camioanele lor de marfă cu caii înhămaţi lux şi cu vizitiul lustruit pe capră.

— Jupâne! Cafea, dar nu marca Balthazar. Trebui să bea totuşi, cafea Balthazar, întrucât alta nu exista în local.

— Ce porcărie! murmură el între dinţi. Din fericire ne retragem la ţară.

— Cu Lucile?

— N-a zis nu. Avem aproape cincizeci de mii de bătrâne. Dintotdeauna am visat să ţin o cârciumioară pe malul apei ceva în genul ăsteia, cu clienţi care să-ţi fie prieteni. Cam greu de găsit însă, că trebuie să fie pe lângă un hipodrom. Mâine mă duc să dau o raită pe la Maison-Laffitte, prin împrejurimi. Pe-acolo am lăsat-o pe Lucile.

Păru puţin ruşinat şi se grăbi să adauge:

— Acum, să nu-ţi închipui că am devenit chiar virtuoşi!…

Pe urmă vreme de-o săptămână, în fiecare dimineaţă, soneria îl chema pe Maigret în biroul comisarului, pentru înfăţişarea raportului zilnic. Şi vreme de-o săptămână, în fiecare dimineaţă, Le Bret deschidea gura ca pentru a spune ceva, apoi întorcea capul şi tăcea.

Nici un cuvânt în afara problemelor de serviciu. Maigret era mai grav ca altădată, puţin mai greoi, parcă, deşi n-apucase însă să se îngraşe. Nici nu se ostenea să zâmbească, fiind perfect conştient că prezenţa lui

însemna pentru Le Bret un reproş viu.

— Spune-mi, dragă...

Era la începutul lui mai.

— Când îţi dai examenul?

Era vorba de faimosul curs pe care-l studia în noaptea când flautistul năvălise în birou şi în viaţa sa.

— Săptămâna viitoare.

— Crezi că ai să reuşeşti?

— Cred că da.

Răspundea cu răceală. De gheaţă, aproape.

— Guichard mi-a zis că ambiţia dumitale era să intri la Quai des Orfevres.

— Era adevărat.

— Nu mai este?

— Nu ştiu.

— Cred că ai fi mai potrivit acolo şi cu toate că aici îmi eşti foarte de folos, voi interveni în acest sens.

Maigret, cu un nod în gât, nu rosti nici un cuvânt. Făcea nazuri. De fapt, tot le mai purta pică; tuturor; comisarului Le Bret, familiei Bendreau, indivizilor de la Siguranţă, poate şi lui Guichard, asupra căruia revărsase o parte din veneraţia pe care o avea pentru tatăl său.

Şi Guichard, totuşi...

Simţea el pe undeva, la modul obscur că, până la urmă, ei au dreptate. Un scandal n-ar fi servit la nimic. Oricum, Lise Gendreau ar fi fost achitată.

Şi atunci?

De fapt era supărat pe viaţă şi n-avea dreptate. Pentru că n-o înţelegea. Dar nici să se lase cumpărat nu înţelegea. Şi nu voia să-i datoreze ceva lui Le Bret.

— Voi aştepta să-mi vină rândul, izbuti el să murmure. A doua zi fu chemat la Quai des Orfevres.

— Tot supărat, dragul meu? îl întrebă şeful cel mare punându-i mâna pe umăr.

Nu se putu stăpâni să nu-i azvârle repede, cam

furios, şi cam pusteşte:

— Lise Gendreau l-a omorât pe Bob.

— Tot ce se poate.

— Ştiaţi?

— Bănuiam. Dacă ar fi fost vorba de fratele ei, Louis nu s-ar fi sacrificat.

Ferestrele care dădeau spre Sena erau deschise. Remorcherele, trăgând şirul de bărci, sunau din sirene şi îşi aplecau coşurile înainte de a ajunge sub pod.

Tramvaie, autobuze, trăsuri de piaţă, taxiuri treceau fără contenire pe podul Saint-Michel, iar femeile îmbrăcate în rochii de primăvară ofereau străzii o notă veselă.

— Ia loc, dragul meu.

Lecţia pe care a primit-o în ziua aceea, părinteşte, nu figura în manualele ştiinţifice ale poliţiei.

— Înţelegi? Să faci cât mai puţin rău cu putinţă. Cui i-ar fi folosit?

— Adevărului.

— Care adevăr? Şi şeful cel mare trase concluziile:

— Aprinde-ţi pipa, că s-a stins. De luni… intri ca inspector în brigada comisarului Barodet.

Maigret n-avea cum să ştie că într-o zi, peste 22 de ani, o va reîntâlni pe Lise. Sub alt nume însă – aristocratic şi italienesc – acela al bărbatului ei. Şi nici că ea îl va primi în biroul veşnic neschimbat al cafelei Balthazar – pe care Maigret nu-l ştia decât din spusele unui anume Dédé unde va face, în sfârşit, cunoştinţă cu portretul bătrânului, aflat în acelaşi loc. Ca pe vremuri…

— Domnule comisar… Comisarul era el.

— Cred că e inutil să-ţi cer să fii discret… Siguranţa, pe vremea aceea, nu se mai numea aşa, ci Poliţia judiciară.

Şi va fi vorba despre o chestiune care în limbaj administrativ se cheamă „Cercetări în interesul

familiilor”.

— Fiica mea a moştenit, din păcate, caracterul tatălui ei…

Lise… Lise era calmă şi rece, asemeni bătrânului Balthazar, al cărui portret în mărime naturală trăia în spatele fotoliului.

— Fiica mea a fost sedusă de un individ fără scrupule, care a dus-o în Anglia, unde a obţinut o autorizaţie de căsătorie. Or, nu trebuie cu nici un chip… ca…

Nu, acum n-avea cum să ştie că va mai avea o dată prilejul să ţină în mâinile sale onoarea familiei Balthazar.

Acum avea 26 de ani. Era grăbit să împărtăşească vestea soţiei sale.

— Intru în brigada şefului.

Dar n-a avut parte să-i comunice noutatea chiar imediat. Justin Minard îl aştepta în stradă.

— Veşti proaste?

— Veste bună. Am fost avansat. Flautistul părea mai emoţionat ca el.

— Pleci de la Comisariat?

— De mâine chiar.

— Bem un păhărel!

La Braseria Dauphine – doi paşi de chei – inspectorii îşi degustau paharul cel de toate zilele, fără a-i lua în seamă pe noii veniţi care consumau cu voluptate vinul spumos, strălucitor.

Câteva zile încă şi… Şi va cunoaşte măcar pe câţiva dintre ei. Şi el – Maigret – va fi egal între egali… Va intra aici ca la el acasă, chelnerul o să-i spună pe nume şi va şti cu ce să-l servească.

Când s-a întors în seara aceea acasă, era turtă. De zece ori a fost condus acasă de flautist, pe care, la rândul lui, îl conducea înapoi până la colţul străzii.

— Nevastă-ta… mormăia Maigret.

— Nu contează.

— Da’ nu trebuie să te duci... acolo... la salonul tău de dans?

— Care salon?

Urcând scările, făcu oarecare zgomot. Apoi, când deschise uşa, vesti cu gravitate:

— Salută-l pe noul inspector din brigada şefului.

— Unde ţi-e pălăria?

Ducându-şi mâna la cap, constată că şi-a uitat pălăria în oraş.

— Asta e femeia!... Şi bagă de seamă, bagă bine de seamă... pentru că e foarte important... foarte important, auzi?... Nu că ar fi intervenit comisarul... Erau de mult cu ochii pe mine, şi eu nu ştiam... Ştii cine mi-a spus?... şefu’ ăl mare... mi-a zis... Nu pot să-ţi repet tot ce mi-a spus... da-i un părinte... Un părinte-nţelegi?... Un...

Atunci doamna Maigret s-a repezit să-i aducă papucii şi să-i pregătească o cafea. Tare.

Octombrie 1948

Cuprins

Capitolul 1 Depoziţia unui flautist.....2

Capitolul 2 Richard a minţit.....19

Capitolul 3 Când jupân Paummelle face cinste.....36

Capitolul 4 Bătrânul domn de pe Avenue Du Bois....53

Capitolul 5 Cea dintâi ambiţie a lui Maigret.....71

Capitolul 6 O mică petrecere în familie.....87

Capitolul 7 Râsul doamnei Maigret.....102

Capitolul 8 Unul care tace şi unul care vorbeşte prea mult.....120

Capitolul 9 Prânzul de la ţară.....137

Tîrziu, în noapte, uşa comisariatului de poliţie se dă de perete şi un tînăr năvăleşte înăuntru: un incident violent, posibil un omor, a avut loc pe strada Chaptal, la numărul 17 bis. Însoţit de martor, Maigret descinde imediat la locul faptei, reşedinţa uneia dintre cele mai bogate familii pariziene. Aici însă, toată lumea se comportă ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic... Începe prima anchetă a lui Maigret, o anchetă care îi va dezvălui faţa nevăzută a „lumii bune" şi îl va duce pe Quai des Orfèvres, sediul temutei Poliţii Judiciare.

În aceeaşi serie:

Inspectorul Cadavre
Maigret şi şcoala crimei
Cazul Louise Laboine

EDITURA POLIROM
ISBN 975-681-544-7
9 789736 815447
www.polirom.ro